

ONLINE BAZE PODATAKA

Priručnik za pretraživanje

Najvažnije svjetske baze podataka dostupne hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj zajednici

PREDGOVOR

Kada smo 2003. g. izradili i tiskali 1. izdanje *Online baze podataka – Priručnik za pretraživanje*, bili smo sigurni da će potreba za sličnom publikacijom biti zadovoljena kroz duže vremensko razdoblje. Veliki interes znanstvenika i promjene koje su u međuvremenu nastupile potaknuli su nas da novu nakladu započnemo pripremati već 2005. g. Promjene su se najviše očitovale u mogućnostima pretraživanja, novim web sučeljima i novim informacijskim izvorima koje je za znanstvenu i istraživačku zajednicu osiguralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Kao i 1. izdanje i ovo smo priredili kako bismo vas upoznali s različitim informacijskim izvorima koji su vam na raspolaganju i pomogli vam pri njihovom učinkovitom korištenju. Osim zanimljivih i korisnih informacija o raspoloživim bazama podataka, ovaj priručnik pomaže vam svladati osnovne procese pretraživanja, a one znatizeljnije podučiti će i naprednijim tehnikama pretraživanja. U Uvodu ćemo vas upoznati s radom Centra za online baze podataka. U dijelu *O bazama podataka* pružit ćemo općenit pregled i karakteristike baza podataka, te detaljno opisati sve baze podataka koje su vam na raspolaganju preko Centra za online baze podataka. Dio *Kako pretraživati* posvećen je osnovama pretraživanja karakterističnim za sve raspoložive baze podataka, opisani su znakovi za kraćenje, operatori koji se koriste pri pretraživanju, a posebna je pozornost posvećena predmetnom označavanju koje može značajno unaprijediti pretraživanje. Priručnik potom daje detaljan uvid u pretraživanje Ovid baza podataka, EBSCO baza podataka te popularnih baza podataka kao što su Ei Village 2 (Compendex), INIS, MathSciNet, Web of Science i Scopus. Za svaku bazu podataka detaljno je opisan osnovni zaslon za pretraživanje, najčešće korištene mogućnosti pretraživanja (predmetno, autorsko, po časopisu/izvorniku) i rukovanje rezultatima pretraživanja (kombiniranje, ograničavanje, pregledavanje, pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom). U zasebnim poglavljima opisani su elektronički časopisi i elektroničke knjige, njihove posebnosti i mogućnosti pretraživanja. Posljednje poglavlje, *Za one koji žele znati više*, opisuje neke vrlo korisne i naprednije značajke pretraživanja.

U svakom su poglavlju detaljno opisani postupci, a brojne ilustracije će vam zorno prikazati kako zapravo izgledaju baze podataka i sučelja koja opisujemo, kako ćete se najlakše snaći, gdje trebate kliknuti i sl. U ovo izdanje *Priručnika za pretraživanje* uključili smo i vaše zanimljive komentare koje smo prikupili putem ankete Centra za online baze podataka koja je provedena 2006. g.!

Na kraju bih zahvalila na svesrdnoj podršci i pomoći g. Goranu Škvarču (CARNet) bez kojega vjerojatno ovog drugog izdanja ne bi niti bilo i dipl. bibl. Marini Mayer (Institut Ruder Bošković), koja mi je uvelike pomogla pri izradi ilustracija i pregledavanju tekstova.

U slučaju bilo kakvih dodatnih pitanja vezanih uz pristup ili samo pretraživanje, pomoć ili savjet pružit će vam korisnička služba Centra za online baze (podatke potražite na posljednjoj stranici brošure).

mr. sc. Jadranka Stojanovski
Voditeljica Centra za online baze podataka

1	Uvod	
1.1	Što je centar za online baze podataka?	7
1.2	Zašto koristiti online baze podataka?	7
1.3	Kako postati korisnik?	8
1.4	Kako pristupiti bazama podataka	8
1.4.1	LAN	8
1.4.2	Modem	8
1.4.3	Kabelski pristup elektroničkim izvorima	8
1.4.4	Bežični pristup mreži	8
1.4.5	Udaljeni pristup putem korisničkog imena i zaporke	8
1.4.6	Proxy	9
1.5	Tečajevi za korisnike	9
2.	O bazama podataka	11
2.1	Što su baze podataka?	11
2.2	Kako nastaju baze podataka?	11
2.3	Vrste baza podataka	12
2.3.1	Bibliografske baze podataka	12
2.3.2	Citatne baze podataka	13
2.3.3	Baze podataka s cjelovitim tekstom	13
2.4	Kako do cjelovitih radova?	14
2.4.1	Bibliografske baze podataka	14
2.4.2	Baze podataka cjelovitoga teksta/elektronički časopisi	14
2.4.3	Biblioteke	14
2.4.4	Autori	15
2.4.5	Komercijalne usluge dostave dokumenata	15
2.5	Dostupne baze podataka	15
2.5.1	Academic Search Premier	17
2.5.2	AGRICOLA	17
2.5.3	Core Biomedical Collection (CBC) – uključen u Journals@Ovid Full Text	17
2.5.4	Books@Ovid	17
2.5.5	Business Source Premier	17
2.5.6	Clinical Pharmacology	17
2.5.7	Current Contents (CC)	18
2.5.8	EconLit	18
2.5.9	Ei Village 2	18
2.5.9.1	Compendex	19
2.5.9.2	Referex	19
2.5.9.3	CRC ENGnetBASE	19
2.5.9.4	IHS Standards	19
2.5.9.5	US Patent Office	19
2.5.9.6	Esp@cenet	19
2.5.9.7	LexisNexis News	19
2.5.10	ERIC	19
2.5.11	Evidence Based Medicine Reviews (EBMR)	20
2.5.12	Food Science and Technology Abstracts (FSTA)	20
2.5.13	GeoRef	20
2.5.14	Health Source: Nursing/Academic Edition	20
2.5.15	INIS	21
2.5.16	Inspec	21
2.5.17	Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)	21
2.5.18	MathSciNet	21

2.5.19	Medline	21
2.5.20	PsycINFO	22
2.5.21	Web of Science (WoS)	22
2.5.22	Scopus	22
2.5.23	EmeraldInsight	22
2.5.24	Journal Citation reports	22
3	Kako pretraživati?	23
3.1	Osnovni preduvjeti	23
3.2	Odabir baze podataka	23
3.3	Priprema i provedba pretraživanja	24
3.4	Oblikovanje upita za pretraživanje	24
3.4.1	Posebnosti pretraživanja biomedicinskih informacija	25
3.5	Znakovi za kraćenje ili zamjenski znakovi	25
3.5.1	Ovidove baze podataka	25
3.5.2	Baze podataka EBSCO	26
3.5.3	Ei Village 2	26
3.5.4	INIS	26
3.5.5	Wos	26
3.5.6	ScienceDirect	27
3.5.7	Scopus	27
3.6	Transliteracija	27
3.7	Operatori	27
3.7.1	Boolevi operatori AND, OR i NOT	27
3.7.2	Ostali operatori	28
3.7.2.1	Ovidove baze podataka	28
3.7.2.2	Baze podataka EBSCO	28
3.7.2.3	WoS	28
3.7.2.4	Scopus	28
3.8	Predmetno označavanje kao pomoć pri pretraživanju	29
3.8.1	Kontrolirani izrazi – predmetnice	29
3.8.2	Nekontrolirani izrazi – identifikatori	30
3.9	Mapiranje	30
3.9.1	Mapiranje kod Ovidovih baza podataka	31
3.9.2	Mapiranje u bazama podataka EBSCO	32
3.9.3	Mapiranje u Ei Village 2 / baza podataka Compendex	32
3.9.4	Mapiranje u bazi podataka INIS	33
4	Ovid	35
4.1	Pristup i odabir baze podataka	36
4.2	Osnovni zaslon za pretraživanje	36
4.2.1	Osnovno pretraživanje	36
4.2.2	Pronalaženje referenci	36
4.3	Pretraživanje	37
4.3.1	Predmetno pretraživanje (Keyword Search)	37
4.3.2	Pretraživanje po autoru (Author Search)	37
4.3.3	Pretraživanje po naslovu (Title Search)	38
4.3.4	Pretraživanje po časopisu/izvorniku (Journal Search)	38
4.3.5	Pretraživanje korištenjem tezaurusa	38
4.4	Kombiniranje rezultata pretraživanja	40
4.5	Ograničavanje pronađenih rezultata (Limit)	40
4.6	Pregledavanje rezultata pretraživanja	41

4.6.1	Skraćeni bibliografski zapis	41
4.6.2	Bibliografski zapis sa sažetkom	41
4.6.3	Cjeloviti bibliografski zapis	41
4.6.4	Pregledavanje sadržaja broja (sveščića) časopisa	42
4.7	Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	42
4.7.1	Pohrana rezultata pretraživanja	42
4.7.2	Pohrana strategije pretraživanja	42
4.7.3	Korištenje pohranjene strategije	43
4.7.4	Slanje rezultata i strategije pretraživanja elektroničkom poštom	44
4.7.5	Ispis rezultata i strategije pretraživanja	44
5	EBSCO	45
5.1	Pristup i odabir baze podataka	45
5.2	Osnovni zaslon za pretraživanje	46
5.2.1	Osnovno pretraživanje (Basic Search)	46
5.2.2	Napredno pretraživanje (Advanced Search)	46
5.3	Pretraživanje	46
5.3.1	Predmetno pretraživanje	46
5.3.2	Autorsko pretraživanje	47
5.3.3	Pretraživanje po naslovu	48
5.3.4	Pretraživanje po publikaciji/časopisu/izvorniku (Publications)	48
5.3.5	Pretraživanje korištenjem tezaurusa	48
5.4	Kombiniranje rezultata pretraživanja	49
5.5	Ograničavanje i proširivanje pronađenih rezultata (Refine Search)	50
5.6	Pregledavanje rezultata pretraživanja	50
5.6.1	Skraćeni bibliografski zapis	50
5.6.2	Cjeloviti bibliografski zapis sa sažetkom	50
5.6.3	Cjeloviti tekst rada	51
5.6.4	Ostale informacije o radu (Check LinkSource for More Information)	51
5.7	Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	51
5.7.1	Pohrana strategije pretraživanja	52
5.8	Pretraživanje literaturnih navoda/citata	52
5.9	Pretraživanje slika	52
5.10	Vizualno pretraživanje	53
6	El Village 2	55
6.1	Pristup i odabir baze podataka	55
6.2	Osnovni zaslon za pretraživanje	55
6.3	Pretraživanje	55
6.3.1	Predmetno pretraživanje	55
6.3.2	Pretraživanje po autoru	56
6.3.2.1	Korištenje indeksa autora	56
6.3.3	Pretraživanje po časopisu/izvorniku	56
6.4	Kombiniranje rezultata pretraživanja	57
6.5	Ograničavanje pronađenih rezultata	57
6.6	Pregledavanje rezultata pretraživanja	57
6.6.1	Skraćeni bibliografski zapis	57
6.6.2	Sažetak	58
6.6.3	Cjeloviti bibliografski zapis	58
6.7	Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	58
6.7.1	Ispis rezultata	58
6.7.2	Pohrana rezultata	58

6.7.3 Slanje rezultata elektroničkom poštom	59
7 INIS	61
7.1 Pristup i odabir baze podataka	61
7.2 Osnovni zaslon za pretraživanje	61
7.3 Pretraživanje	62
7.3.1 Predmetno pretraživanje	62
7.4 Kombiniranje rezultata pretraživanja	62
7.5 Ograničavanje pronađenih rezultata	63
7.6 Pregledavanje rezultata pretraživanja	63
7.6.1 Naslovi radova	63
7.6.2 Cjeloviti bibliografski zapis	63
7.7 Pohrana, ispis i slanje rezultata elektroničkom poštom	63
7.7.1 Ispis rezultats	64
7.7.2 Pohrana rezultata	64
7.7.3 Slanje rezultata elektroničkom poštom	64
8 MathSciNet	65
8.1 Pristup i odabir baze podataka	65
8.2 Osnovni zaslon za pretraživanje	65
8.2.1 Osnovno pretraživanje (Basic Search)	65
8.3. Pretraživanje	66
8.3.1 Predmetno pretraživanje	66
8.3.2 Pretraživanje po autoru	66
8.3.3 Pretraživanje po časopisu	67
8.4 Ograničavanje pronađenih rezultata	67
8.5 Pregledavanje rezultata pretraživanja	67
9 Web of Science (WoS)	69
9.1 Posebnosti pretraživanja citata	69
9.2 Pristup i odabir vrste pretraživanja	69
9.3. Osnovni zaslon za pretraživanje	70
9.4 Opće pretraživanje (General Search)	70
9.4.1 Pretraživanje po predmetu (Topic)	70
9.4.2 Pretraživanje po autoru (Author)	70
9.4.3 Pretraživanje po časopisu/izvorniku (Source Title)	71
9.4.4 Pretraživanje po adresi (Address)	71
9.5 Pretraživanje po referencama/citatima (Cited Reference Search)	71
9.5.1 Pretraživanje po citiranom autoru (Cited Author)	71
9.5.2 Pretraživanje po citiranom radu (Cited Work)	72
9.5.3 Pretraživanje po citiranoj godini (Cited Year)	72
9.6 Napredno pretraživanje	72
9.7 Ograničavanje pronađenih rezultata	72
9.8 Pregled rezultata pretraživanja	72
9.8.1 Pregled rezultata općeg pretraživanja	72
9.8.2 Pregled rezultata pretraživanja po referencama/citatima	74
9.9 Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	74
9.10 Analiza rezultata pretraživanja	74
9.11 Uklanjanje samocitata iz rezultata pretraživanja	75
10 Scopus	77
10.1 Pristup i odabir baze podataka	77

10.2	Osnovni zaslon za pretraživanje	77
10.3	Jednostavno pretraživanje (Basic search)	78
10.3.1	Predmetno pretraživanje	78
10.3.2	Pretraživanje po autoru	78
10.3.3	Pretraživanje po časopisu/izvorniku	79
10.4	Pretraživanje po citatima	79
10.5	Kombiniranje rezultata pretraživanja	80
10.6	Ograničavanje pronađenih rezultata	80
10.7	Pregled rezultata pretraživanja	80
10.8	Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	81
11	Elektronički časopisi	83
11.1	Pristup i odabir baze podataka	83
11.2	Osnovni zaslon za pretraživanje	83
11.3	Jednostavno pretraživanje	84
11.3.1	Predmetno pretraživanje	84
11.3.2	Pretraživanje po autoru	84
11.3.3	Pretraživanje po časopisu/izvorniku	84
11.3.4	Ostale mogućnosti pretraživanja	85
11.4	Kombiniranje rezultata pretraživanja	85
11.5	Ograničavanje pronađenih rezultata	87
11.6	Pregled rezultata pretraživanja	87
11.7	Pohrana, ispis i slanje rezultata pretraživanja elektroničkom poštom	88
11.8	Ostali izdavači	89
11.8.1	Blackwell	89
11.8.2	Springer	89
11.8.3	Wiley	89
11.8.4	Oxford University Press	90
11.8.5	Cambridge University Press	90
11.8.6	Lippincot Williams & Willkins (LWW)	90
11.8.7	Emerald	92
12	Elektroničke knjige	93
12.1	Pristup i odabir baze podataka	93
12.2	Osnovni zaslon za pregledavanje	93
12.3	Osnovni zaslon za pretraživanje	95
12.4	Pretraživanje	95
12.4.1	Pretraživanje po ključnoj riječi (Keyword Search)	95
12.4.2	Pretraživanje po autoru (Author Search)	95
12.4.3	Pretraživanje po naslovu (Title Search)	95
12.5	Ograničavanje pronađenih rezultata (Limit)	95
12.6	Pregledavanje rezultata pretraživanja	96
13	Za one koji žele znati više	97
13.1	Stopwords	97
13.2	Pretraživanje iz naredbenog retka korištenjem kratica za polja (Ovidove baze podataka)	98
13.3.1	Dvoslovne kratice polja	98
13.3.2	Točka-točka naredbe kod Ovidovih baza podataka	98
13.3	Sustavi obavještanja (AutoAlerts/SDIS)	99
13.4	RSS Feed	99
13.5	Učitavanje rezultata pretraživanja u druge programe	99
13.5.1	EndNote Web	99

Uvod

1.1 ŠTO JE CENTAR ZA ONLINE BAZE PODATAKA?

Centar za online baze podataka zajednički je projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, CARNeta i Instituta Ruđer Bošković, pokrenut s ciljem da se hrvatskoj akademskoj istraživačkoj zajednici omogući pristup najvažnijim svjetskim bazama podataka.

U svim svojim aktivnostima Centar usko surađuje s bibliotekama u sustavu znanosti i visoke naobrazbe čime jamči osiguravanje pristupa bazama podataka koje su najkvalitetnije i najpotrebnije korisnicima.

Centar je započeo s radom 1995. godine, nudeći samo jednu bazu podataka – Current Contents. Godine 2006. posjeduje licencije za trideset i pet svjetskih baza podataka, koje su bez naknade hrvatskim znanstvenicima, djelatnicima ustanova visoke naobrazbe i studentima dostupne isključivo putem CARNetove mreže. Uz kvalitetne baze podataka koje se nalaze u otvorenom pristupu, Centar svojim korisnicima početkom 2007. g. nudi šezdesetak baza podataka.

Neke baze podataka smještene su na lokalnim poslužiteljima, dok se većini baza podataka pristupa preko poslužitelja samih proizvođača baza.

1.2 ZAŠTO KORISTITI ONLINE BAZE PODATAKA?

Iako se na Internetu danas mogu pronaći brojne korisne informacije, baze podataka zbog svoje organizacije, preglednosti i visoke relevantnosti obrađenih podataka predstavljaju nezaobilazan izvor pouzdanih informacija.

Proizvođači baza podataka ugledne su ustanove koje jamče jedinstvenost, ujednačenost, pouzdanost i kvalitetu informacija koje uključuju. Publikacije koje se obrađuju i nude kroz baze podataka najčešće su odabrane kao najkvalitetnije između mnoštva sličnih. Pregled znanstvenog područja koji korisnik dobiva pretražujući baze podataka cjelovit je i obično uključuje dugačko vremensko razdoblje¹. Mogućnosti pretraživanja baza podataka brojne su i osiguravaju dobivanje ciljanog odgovora na korisničko pita-

nje. Prikaz rezultata je pregledan, a poveznice osiguravaju jednostavan pristup cjelovitom tekstu, ako mu je osiguran pristup pretplatom.

Mogućnost mrežnog pristupa najrelevantnijim bazama podataka iz pojedinog znanstvenog područja jedna je od nužnih pretpostavki znanstveno-istraživačkog rada.

Pretraživanjem baza podataka moguće je saznati mnoge zanimljive i korisne činjenice. Navest ćemo samo neke primjere:

- kako se kod odraslih osoba dijagnosticira disleksija?
- imate li za napredovanje u zvanju dovoljno objavljenih radova u časopisima koje uključuje baza podataka Current Contents?
- koji su pregledni radovi o odlaganju radioaktivnoga otpada iz nuklearnih elektrana objavljeni u posljednje tri godine?
- kako doći do podataka o radu prof. Goodmana, kojem ne znate točnu referencu, ali vam je poznato da je objavljen u posljednjem broju časopisa Journal of Pharmacology?
- je li netko napisao doktorsku disertaciju o kritičnim strujama u masivnim uzorcima visokotemperaturnih supravodiča?
- koliko je radova u bazi Medline izvorno objavljeno na hrvatskom jeziku?
- koliko su radova u bazi podataka Current Contents objavili autori navodeći u svojoj adresi Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci?
- koji su najnoviji objavljeni radovi o utjecaju onečišćenja na dišne probleme kod djece?
- kako jednostavno doći do odgovora na obična pitanja kao što su "Utječe li zračenje mobilnih telefona na zdravlje?" ili "Skraćuje li redovito uzimanje C-vitamina trajanje prehlade?"

"KORIŠTENJE ONLINE BAZA PODATAKA OMLUĆUJE ZNANSTVENICIMA U HRVATSKOJ DA BUDU U TIJEKU S NAJNOVIJIM ZNANSTVENIM DOSTIGNUĆIMA UNUTAR NJIHOVOG ZNANSTVENOG PODRUČJA."

¹ Prethodnice baza podataka vrlo su često indeksne publikacije koje su objavljivane već u 18. stoljeću. Npr. poznati Index Medicus, koji je kasnije uključen u Medline bazu podataka, počeo je izlaziti 1879. godine.

1.3 KAKO POSTATI KORISNIK?

Baze podataka i programi za pretraživanje za koje sredstva osigurava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, dostupni su bez naknade svim zainteresiranim članovima istraživačke i akademske zajednice u Republici Hrvatskoj:

- zaposlenima u visokoškolskim ustanovama te znanstveno-istraživačkim institutima
- studentima, neovisno o njihovom statusu
- ostalim definiranim grupacijama (npr. biomedicinski konzorcij).

Sredstva za redovitu godišnju pretplatu baza podataka osigurava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

Korisnici mogu pristupiti isključivo onim bazama podataka kod kojih je njihova matična ustanova navedena u licenciji proizvođača baze podataka. Većina je baza podataka dostupna cijeloj akademskoj i istraživačkoj zajednici, dok licencije za manji broj baza obuhvaćaju samo dio ustanova.

Kako cijenu licencije najčešće uvjetuje broj uključenih ustanova, ovisno o raspoloživim sredstvima, u licenciju nastojimo uključiti ustanove s najvećom koncentracijom znanstvenika iz područja koje pokriva baza podataka. Licencije za takve baze nastojimo s vremenom dopuniti i proširiti, stoga vas upućujemo na web stranicu <http://www.online-baze.hr/>, gdje možete pronaći najnovije podatke o licencijama za pojedine baze (Baze podataka → abecedni popis baza podataka → naziv pojedine baze → licencija/ustanove uključene u licenciju).

Posebnu kategoriju korisnika čini tzv. biomedicinski konzorcij koji obuhvaća 82 bolnice i svim njihovim djelatnicima osigurava pristup najvažnijim bazama podataka, elektroničkim časopisima i elektroničkim knjigama iz područja biomedicine.

1.4 KAKO PRISTUPITI BAZAMA PODATAKA

Posljednjih godina poseban smo napor uložili u unaprjeđenje pristupa bazama podataka pa je tako danas pristup bazama podataka Centra za online baze podataka moguć na više načina.

1.4.1 LAN

Većina pristupa ostvaruje se preko LAN (Local Area Network) mreže ustanova u sustavu financiranja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Tako je bazama moguće pristupiti s bilo kojeg računala povezanog na lokalnu mrežu fakulteta, instituta i drugih akademskih i istraživačkih ustanova u zemlji.

Ako ne možete pristupiti pojedinoj bazi podataka provjerite na webu Centra za online baze podataka je li vaša ustanova navedena na popisu ustanova koje imaju pravo pristupa (licencija). Naime, iako je većina baza podataka nabavljena za hrvatski nacionalni konzorcij (CARNet), manji dio uskospecijaliziranih baza podataka (npr. GeoRef, EconLit, PsycInfo i dr.) nabavljen je samo za ustanove koje se bave određenim znanstvenim područjem. U slučaju da vam je baza podataka potrebna u vašem znanstvenoistraživačkom radu, a vaša ustanova nije navedena u licenciji, zatražite proširenje licencije. Ako pak nemate pristup, a vaša je ustanova uključena u licenciju, javite nam IP adresu vašeg računala na help@baze.szi.hr, a mi ćemo učiniti sve da vam osiguramo pristup u što kraćem roku.

1.4.2 Modem

Većini baza podataka moguće je pristupiti i ako koristite CARNetov modemski ulaz. Za korisničko ime i lozinku koji će vam osigurati elektronički identitet u sustavu AAI@Eduhr trebate se obratiti CARNetovom koordinatorskom centru vaše ustanove ili izravno CARNetu.

1.4.3 Kabelski pristup elektroničkim izvorima

Usluga XCARNet namijenjena je članovima akademske zajednice koji iz svojih domova žele pristupiti CARNetovoj mreži. Preduvjet za pružanje usluge XCARNet CARNetovim korisnicima je da žive u zgradi u kojoj postoji moderna mreža kabelske televizije tvrtke DCM. Svim aktivnim CARNetovim korisnicima koji žive na području pokrivenom DCM mrežom nudi se pristup dostupnim elektroničkim izvorima, jedini preduvjet je da imaju valjano korisničko ime u sustavu autentifikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokog obrazovanja (AAI@Edu.hr) za pristup CARNetovoj mreži u gradovima u kojima je dostupna usluga XCARNet.

1.4.4 Bežični pristup mreži

Pristup bazama podataka odnedavno je moguć i preko bežičnog pristupa Mobile CARNet koji vam kao pretplatniku omogućava pristup Internetu s vašeg prijenosnog računala bez korištenja telefonske parice ili mobitela. Navedena usluga omogućava pojedinačni mobilni pristup CARNetovoj mreži putem Vipnetove GPRS/EDGE i UTMS infrastrukture za sve korisnike koji posjeduju elektronički identitet u sustavu AAI@Eduhr uz 50% popusta. Više informacija o usluzi možete naći na: <http://mobile.carnet.hr> ili <http://vmc.vipnet.hr>.

Za pristup bazama podataka moguće je koristiti i bežičnu mrežu vaše ustanove ako osigurava takvu.

1.4.5 Udaljeni pristup putem korisničkog imena i zaporke

Ako pripadate skupini korisnika koja baze podataka želi pretraživati iz svojega doma zatražite da vam osiguramo

udaljeni pristup. U poruci koju ćete nam poslati na help@baze.szi.hr navedite koje baze podataka želite koristiti. Poruku nam svakako pošaljite s vaše službene adrese, a pošaljite nam i detaljne podatke o vama (ime i prezime, ustanova, odsjek, telefon).

1.4.6 Proxy

Ako vaša ustanova ima tzv. proxy server, bazama podataka možete pristupiti korištenjem tog servera s bilo kojeg mjesta, pa i od kuće. Za detalje je najbolje obratiti se računalnom centru vaše ustanove ili administratoru sustava.

CARNet će nastojati u sljedećem razdoblju svim korisnicima osigurati centralni proxy server proxy.online-baze.hr koji će osigurati udaljeni pristup bazama podataka. Centralni proxy server koristit će također AAI@Edu.hr sustav autentifikacije i autorizacije, a o detaljima ćemo vas obavijestiti putem weba Centra za online baze podataka.

I na kraju, u slučaju bilo kakvih problema, možete se obratiti biblioteci vaše ustanove. Kompetentni stručnjaci vični korištenju baza podataka i elektroničkih izvora informacija zacijelo će brzo odgovoriti na svako vaše pitanje, pomoći vam savjetom ili vas uputiti na pravo mjesto.

1.5 TEČAJEVI ZA KORISNIKE

Centar za online baze podataka od samoga je početka uz pristup bazama podataka osiguravao i trajnu izobrazbu korisnika sukladno njihovim potrebama. Od 1997. godine organiziramo redovite *face to face* tečajeve u svim sveučilišnim gradovima, a od 2005. na raspolaganju su i online tečajevi (CARNet – Edupoint). Poučavanje je u oba tečaja usmjereno na svladavanje konkretnih i praktičnih vještina pretraživanja.

Na tečajevima korisnici stječu osnovna znanja o tome koje su im baze podataka na raspolaganju, njihovim posebnostima, strukturi različitih baza podataka te mogućnostima pretraživanja. Također se usvaja i znanje o korištenju Booleovih i ostalih operatora (približnost, učestalost), ovisno o bazi podataka i korištenom programu za pretraživanje. Osim provođenja i pohranjivanja strategije pretraživanja, korisnici uče kako mogu pronađene dokumente prikazati na zaslonu, ispisati ili pohraniti, kako postaviti sustav obavještavanja i personalizirati sučelje za pretraživanje pojedine baze podataka.

Polaznici *face to face* tečajeva koriste računalima opremljene učionice na fakultetima, a sadržaj predavanja stalno se unapređuje prema zahtjevima korisnika. Tečajeve održavamo i na zahtjev pojedine ustanove (također besplatno) za njezine djelatnike. Ako želite održimo tečaj u vašoj ustanovi, javite nam se na help@baze.irb.hr.

Online tečajeve CARNETovog Edupointa pod nazivom "Pretraživanje online baza podataka" moguće je pohađati sa svojega radnog mjesta i tempom koji vam odgovara, što

su neke od prednosti udaljenog učenja. Svaki tečaj ima mentora s kojim komunicirate i koji odgovara na vaša eventualna pitanja i nedoumice te vam pomaže u rješavanju zadataka. Pored mentoriranih online tečajeva moguće je pohađati i online nementorirani tečaj namijenjen korisnicima koji žele samostalno, bez izravne pomoći mentora, teoretski i praktično svladati određene vještine. Takvi tečajevi idealni su i za polaznike koji su završili mentorirane online tečajeve ili *face to face* tečajeve, a željeli bi obnoviti i/ili upotpuniti svoje znanje.

Aktualni raspored svih raspoloživih seminara možete pronaći na adresi <http://www.online-baze.hr/ob/izobrazba>.

"U POSLJEDNJE SE VRNEME PRIČALO O TOME DA ĆE SE IZBACITI FACE-TO-FACE TEČAJEVI I LIVESTI SAMO ONLINE TEČAJEVI. MISLIM DA TO NE BI BILO DOBRO."

O bazama podataka

2.1 ŠTO SU BAZE PODATAKA?

Baza podataka je organizirana zbirka podataka.

Svaka baza podataka sastoji se od zapisa koje možemo usporediti s kataloškim karticama u biblioteci. Svaka knjiga opisana je na kataloškoj kartici prema određenim pravilima, a slična pravila slijedi struktura računalnih zapisa u bazama podataka. Svaki zapis sadrži određena polja koja sadrže podatke. Svako polje ima:

- nepromjenjiv naziv
- promjenjiv sadržaj (polje «Author» u bazi nosit će stalno taj naziv, ali sadržaj će jednom biti npr. «Kolarić M.», a drugi put npr. «Wolfart A.»).

Prikaz nekih polja unutar zapisa u bazi podataka Current Contents:

Accession Number	0290A-0007
Document Delivery	0290A: Document Delivery available
Authors	Boyle KR, Massey PJ
Author e-mail Address	kevin.boyle@philips.com
Title	Nine-band antenna system for mobile phones
Source	Electronics Letters. 42(5):265-266, 2006 Mar 2.
Abbreviated Source	Electron. Lett. 42(5):265-266, 2006 Mar 2.
Copyright Publisher	IEE-INST ELEC ENG, MICHAEL FARADAY HOUSE SIX HILLS WAY STEV http://www.iee.org.uk/publish
ISSN	0013-5194
Abstract	A physically and electrically small system of antennas, installed at the presented. The antennas cover nine bands - five cellular bands, the mobile TV bands. [References: 1]
Language	English
Publication Type	Article
Subset	Current Contents(R)/Engineering, Computing & Technology.
CC Categories	Electrical & Electronics Engineering in Current Contents(R)/Engineering, Computing & Technology
Entry Week	2006 week 18
Reprint Address	Reprint available from: Boyle KR, Philips Res Labs, Cross Oak Lane, R
Institution	Reprint available from: Boyle KR

Određena polja zajednička su svim bazama podataka i u svim bazama nose isti naziv, npr.:

- autor (*Author*)
- naslov (*Title*) ili
- časopis (*Journal Name*).

Neka polja nose različite nazive u različitim bazama podataka, ali opisuju isti sadržaj, npr.:

- godina objavljivanja (u svim se bazama podataka zove *Year of Publication*, dok se u PsycInfo bazi zove *Year*)

- polje za opis stranica (u nekim bazama podataka zove se *Pages*, a u nekima *Pagination*)
- polje koje sadrži mrežnu adresu dokumenta (u nekim se bazama podataka zove *Electronic Location*, a u drugima URL)

Dio polja karakterističan je samo za određene baze podataka, npr.:

- astronomski objekt (*Astronomical Object*) – Inspec
- populacija (*Population*) – PsycInfo
- kod za zemljopisno područje (*Geographic Area Code*) – AGRICOLA
- informacija o patentu (*Patent Information*) – Inspec
- simbol gena (*Gene Symbol*) – Medline

Detaljan usporedni popis polja i njihovih dvoslovnih kratica¹ u dostupnim bazama podataka nalazi se u sredini brošure. Korištenje kratica može značajno ubrzati pretraživanje.

U bazama podataka o kojima ćemo govoriti većina se zapisa odnosi na članke objavljene u časopisima. U manjem broju slučajeva zapisi se odnose na radove iz zbornika skupova, kao i na druge vrste publikacija (knjige, disertacije, tehničke izvještaje, patente i sl.). U daljnjem ćemo tekstu pojednostavljeno govoriti da se svaki zapis odnosi na jedan rad, odnosno dokument.

Svaka baza podataka obrađuje radove iz časopisa, zbornika skupova i drugih publikacija – popularno se kaže da «baza podataka indeksira» određenu publikaciju. Neke baze podataka, npr. Current Contents, obuhvaćaju sve radove unutar publikacija koje indeksiraju, druge vrše odabir i uključuju samo neke radove, kao npr. Medline, dok neke baze podataka najvažnije časopise indeksiraju od korica do korica, dok za ostale vrše odabir radova (npr. MathSciNet).

Iako su izvorni radovi koje uključuje određena baza podataka pisani na različitim svjetskim jezicima, bibliografski zapisi (uključujući i sažetak) u svim su bazama podataka na engleskom jeziku, pa se i pretraživanje mora provoditi na engleskom jeziku².

¹ Dvoslovne kratice polja koriste se za pretraživanje iz naredbenog retka (više o tome pročitajte u 13. poglavlju na 98. stranici)

² Oko 90% svjetske znanstvene literature u prirodnim, tehničkim i biomedicinskim znanostima objavljeno je na engleskom jeziku, a svega 10% na svim drugim svjetskim jezicima.

2.2 KAKO NASTAJU BAZE PODATAKA?

Baze podataka dostupne putem Centra izrađuju strukovna društva, biblioteke te profitne i neprofitne ustanove.

U izradu baze podataka uključeno je neposredno, ovisno o bazi, čak nekoliko stotina stručnjaka. Stručnjaci koji rade na stvaranju baze podataka različitih su profila i obavljaju različite poslove:

- **bibliotekari** definiraju strukturu baze podataka kako bi bili uključeni svi potrebni elementi koji opisuju rad,
- **računalni stručnjaci** izrađuju bazu i sučelja te brinu o tehničkoj podršci,
- **indekseri** opisuju radove pridajući im ključne riječi (indekseri su uvijek vrsni stručnjaci iz znanstvenog područja koje pokriva baza podataka, a posjeduju i dodatnu izobrazbu vezanu uz indeksiranje).

Korisnici baze podataka najčešće pretražuju prema temama koje su predmet njihovih znanstvenih interesa. No, često se događa da različiti autori istu temu u svojim radovima obrađuju na različite načine, koristeći različitu terminologiju ili čak različite jezike. Pretraživanje takvih radova po određenoj temi (tematsko ili predmetno pretraživanje) znatno je otežano.

Mobitel?

Mobilni telefon?

GSM?

Na primjer, zanima li vas nešto o utjecaju mobilnih telefona na zdravlje, morate imati na umu da su autori za mobilni telefon koristili izraze poput:

- cellphone
- cell phone
- cellular phone
- cellular telephone
- mobile phone
- GSM-based mobile, itd.

Za kvalitetno i sveobuhvatno pretraživanje baze u kojoj

radovi nisu dodatno predmetno označeni trebali biste koristiti SVE gore navedene izraze za mobilni telefon. Pretraživanje je znatno unaprijeđeno kod baza podataka u kojima su indekseri radove dodatno predmetno označili koristeći rječnike termina određenog znanstvenog područja. Više o namjeni i načinima predmetnog pretraživanja pročitajte u poglavlju 3.8. na 39. stranici.

2.3 VRSTE BAZA PODATAKA

U Centru za online baze podataka sve baze podataka pripadaju u jednu od sljedeće tri skupine:

- bibliografske baze podataka
- citatne baze podataka
- baze podataka s cjelovitim tekstem.

Zbirke elektroničkih časopisa kao što su npr. ScienceDirect (Elsevier) ili Blackwell Synergy (Blackwell Publ.) prema ovoj kategorizaciji pripadaju bazama podataka s cjelovitim tekstem. No, zbog specifičnosti koju ta grupacija ima, pretraživanje zbirki elektroničkih časopisa opisat ćemo zasebno u 11. poglavlju.

Postoje i druge vrste baza podataka, no one ovdje neće biti opisane.

2.3.1 Bibliografske baze podataka

Bibliografske baze podataka sadrže podatke o radovima objavljenim u različitim publikacijama. Opisi radova u pravilu su vrlo detaljni, a struktura zapisa ujednačena je unutar pojedine baze podataka.

Bibliografski zapisi radova sadrže podatke kao što su:

- autor
- naslov rada
- izvornik
- sažetak
- godina objavljivanja
- ustanova iz koje autor dolazi
- vrsta publikacije
- izvorni jezik rada i dr.

Ovisno o bazi podataka i vrsti publikacije, bibliografski zapisi mogu sadržavati i dodatne elemente, npr. naziv skupa (ako se radi o zborniku radova s neke konferencije, seminara i sl.), broj ugovora, informaciju o patentu, predmetnicu, elektroničku adresu autora, URL adresu dokumenta, nosioca vlasničkih prava (*copyright*) i dr.

Bibliografske baze međusobno se razlikuju u znanstvenim područjima koja obuhvaćaju, opsegu (broju časopisa, knjiga i drugih publikacija koje obrađuju), strukturi i opsegu bibliografskog zapisa (neke baze opisuju rad s desetak polja, a neke s tridesetak i više), te dodatnoj obradi (složena predmetna obrada koja kasnije korisnicima olakšava pretraživanje).

Skraćeni prikaz rada unutar bibliografske baze podataka pogodan je za brzi pregled velikoga broja radova. Danas je učestala pojava da se zapisi unutar pojedinih bibliografskih baza podataka povezuju sa zapisima iz drugih baza podataka i cjelovitim verzijama radova koje se nalaze na web-u.

2.3.2 Citatne baze podataka

Iako su u svojoj osnovi citatne baze također bibliografske, njihova je posebnost u tome što, pored samih radova, obrađuju i popise korištene literature /referenci /citata, koje autori navode na kraju radova. Na takvim su listama obično navedeni radovi koji su autorima posebno značajni i koji su im koristili više od ostalih, stoga se citatne baze često koriste u svrhu prosudbe kvalitete citiranog rada.

Citatne baze daju odgovor na pitanje: Koji su radovi najpopularniji, najcitiraniji ili najviše citirani unutar nekog znanstvenog područja? Za znanstvenika koji svojim radovima nastoji doprinijeti ukupnom znanju unutar određenog znanstvenog područja, ta su pitanja od ključnog značenja. Iako su mogućnosti citatnih baza podataka složene i raznolike, kod nas se one uglavnom koriste kako bi se saznalo koje je radove citirao određeni autor, te koliko su drugi autori citirali neki rad ili nekog autora. Vrlo značajnu mogućnost citatnog indeksiranja, pomoću koje možemo otkriti koje su se grupacije znanstvenika bavile određenom tematikom u nekom vremenskom razdoblju, naši korisnici tek trebaju otkriti. Važno je napomenuti da citatne baze ne bilježe razliku između pozitivnih i negativnih citata, a tek je u posljednje vrijeme kod nekih citatnih baza podataka moguće isključiti samocitate (npr. Scopus).

2.3.3 Baze podataka s cjelovitim tekstom

Osnovna značajka baza podataka s cjelovitim tekstom je mogućnost uvida u cjeloviti tekst pojedinog rada.

Najčešće se pojam baza podataka cjelovitog teksta odnosi na zbirke elektroničkih časopisa većeg ili manjeg opsega, jednog ili više izdavača. Cjeloviti su tekstovi u pravilu popraćeni bibliografskim opisom svakog rada (kao i kod bibliografskih baza podataka), no sadrže i brojna dodatna polja te nude više mogućnosti pretraživanja, npr. *Byline Text*, *Caption Text*, *Outline Heading*, *References* i dr.

Potrebno je razlikovati baze podataka s cjelovitim tekstom od onih bibliografskih koje sadrže samo poveznicu na cjeloviti tekst rada.

Cjeloviti tekst rada najčešće je ponuđen u **HTML** (čita se web preglednikom kao što je npr. Mozilla Firefox, Opera ili Internet Explorer) i/ili **PDF formatu** (čita se programom Acrobat Reader). Prednost HTML formata su lakoća navigacije, hipertekstualne veze između dijelova rada,

nekoliko razina kvalitete slika i veze između popisa korištene literature i njihovih navoda u samom tekstu. PDF format najčešće preslikava izgled rada u tiskanoj inačici publikacije te je stoga popularan kod korisnika. Pogodan je za tiskanje rada, ali ne omogućava jednostavnu manipulaciju samim tekstom i slikama.

Svaka vrsta baze podataka koristi se u različite svrhe:

- bibliografske baze – za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje
- citatne baze – za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje i za praćenje odjeka određenog rada ili znanstvenika/autora unutar znanstvenog područja
- baze cjelovitog teksta – za pronalaženje radova točno određenih časopisa ili autora.

Korisniku je važno nakon pretraživanja, pregleda i odabira skraćenih bibliografskih zapisa o radovima relativno jednostavno doći do njihovih cjelovitih tekstova ili do nekih dodatnih informacija. Tome će najbolje poslužiti poveznice (linkovi) između bibliografskih baza podataka i elektroničkih časopisa te između različitih baza podataka.

2.4 KAKO DO CJELOVITIH RADOVA?

Nakon uvida u znanstvenu publicistiku pojedinog područja, autora, časopisa i sl., do cjelovitih radova možete doći korištenjem podataka iz bibliografskog zapisa na sljedeće načine:

1. poveznicama na cjelovite tekstove radova iz samih bibliografskih zapisa
2. pretraživanjem baza podataka cjelovitog teksta, tj. dostupnih elektroničkih dokumenata
3. uz pomoć biblioteke u vašoj ustanovi (tiskane zbirke biblioteke, pristup elektroničkim izvorima, međubiblioteka posudba i dr.)
4. kontaktiranjem autora uz pomoć poštanske ili e-mail adrese koja je navedena u bibliografskom zapisu
5. korištenjem komercijalnih usluga dostave dokumenata.

2.4.1 Bibliografske baze podataka

Najjednostavniji način pristupa cjelovitom tekstu rada je preko poveznice *Full text*, *Full text Available* ili *View at Publisher* iz same bibliografske baze podataka. Tu mogućnost, npr. kod Ovidovih baza podataka, osigurava alat LinkSolver. Poveznica će korisnika odvesti na poslužitelj izdavača, a nakon validacije IP raspona otvorit će se rad, najčešće u zasebnom prozoru. Ako se na zaslону pojavi upit o korisničkom imenu i lozinki, to najčešće znači da je autentifikacijski sustav izdavača zaključio da računalo s kojeg korisnik pristupa Internetu nije unutar raspona ovlaštenih za pristup. U tom se slučaju korisnik treba obratiti podršci Centra za online baze podataka na help@baze.szi.hr ili svojoj biblioteci.

2.4.2 Baze podataka cjelovitoga teksta/elektronički časopisi

Baze podataka cjelovitoga teksta počeli smo nuditi korisnicima u Hrvatskoj preko Centra za online baze podataka 2000. g. Tim bazama podataka posljednjih su se godina pridružile zbirke elektroničkih časopisa najvećih svjetskih izdavača. Danas je cijeloj akademskoj i znanstvenoj zajednici u Hrvatskoj na raspolaganju više od 20000 časopisa sljedećih izdavača i agregatora:

- Elsevier (ScienceDirect) – gotovo 2000 naslova časopisa
- Springer Verlag (SpringerLink), uključuje i Kluwer – 1300 naslova časopisa
- John Wiley & Sons (WileyInterscience) – 220 naslova časopisa
- Blackwell Publishing (Blackwell Synergy) – 800 naslova časopisa (nedavno kupljen od John Wiley & Sons)
- Emerald - 155 naslova časopisa
- Cambridge University Press (Cambridge Journals Online) – 130 naslova časopisa

- Oxford University Press (Oxford Journals) – 180 naslova časopisa
- Lippincot Williams & Wilkins (kroz Ovid sučelje) – 100 naslova časopisa
- EBSCO Publishing – oko 6000 naslova časopisa
- više tisuća naslova časopisa u otvorenom pristupu.

Osim na stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>), o elektroničkim časopisima možete doznati i na web stranicama hrvatskih biblioteka, npr. http://knjiznica.irb.hr/hrv/o_ecasopisima.html. Samo pretraživanje elektroničkih časopisa bit će opisano kasnije u 11. poglavlju na 83. stranici.

2.4.3 Biblioteke

Ako do cjelovitoga teksta rada niste u mogućnosti doći na gorenavedene načine, obratite se biblioteci u vašoj ustanovi. Stručni zaposlenici biblioteke pobrinut će se da vam osiguraju tražene informacije.

Biblioteke uz tiskanu pretplatu uglavnom osiguravaju i pristup elektroničkim inačicama časopisa za korisnike svoje ustanove, te elektroničkim časopisima koje izravno nabavlja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Biblioteke također posjeduju i bogate zbirke tiskane građe, kao i građe na drugim medijima.

Biblioteke surađuju s ostalim bibliotekama u Hrvatskoj i svijetu, pa radove koji nisu dostupni na drugi način svojim korisnicima mogu nabaviti po najpovoljnijim cijenama koristeći međubiblioteku posudbu. Cijena jednog rada kreće se između 25 i 100 kn, ovisno o ustanovi iz koje se rad nabavlja, broju stranica rada i sl., a vrijeme dobave kreće se između jednog i tri dana.

Poveznice na sve hrvatske biblioteke prisutne na Internetu i njihove online kataloge možete pronaći na adresi: <http://knjiznica.irb.hr/hrv/crolibs.html>

2.4.4 Autori

Ako bibliografski zapis sadrži poštansku ili elektroničku adresu autora, možete mu se obratiti i izravno. Većina autora rado će vam, bez ikakve naknade, poslati svoj rad.

2.4.5 Komercijalne usluge dostave dokumenata

Postoje i brojne komercijalne usluge koje osiguravaju dostavu radova u tiskanom ili elektroničkom obliku, većina unutar 24 sata. Neke od najpoznatijih usluga za dostavu dokumenata uz naplatu (Document Delivery Center) su:

- Institute of Electrical Engineers Document Supply Service
<http://www.iee.org.uk/Library>
  - ISI Document Solution
<http://ids.isinet.com>
  - OCLC Full Text Option Program
<http://www.oclc.org/firstsearch>
  - University Library Heidelberg
<http://www.ub.uni-heidelberg.de/helios/ssgs/Welcomeengl.html>
- Cijena jednog dokumenta najčešće se kreće između 20 i 50 eura, što ovisi o broju stranica, brzini dostave, formatu dokumenta i sl.

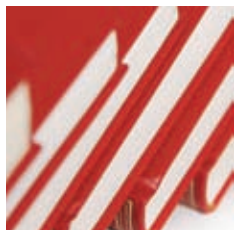
2.5 DOSTUPNE BAZE PODATAKA

Centar za online baze podataka trenutačno osigurava pristup oko šezdeset baza podataka, uključujući baze podataka koje se nabavljaju preko Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, kao i besplatne baze podataka u otvorenom pristupu. Centar pretplatom osigurava pristup najvažnijim bazama podataka kao što su:

BAZA PODATAKA	ZNANSTVENO PODRUČJE
Academic Search Premier	računalne znanosti, inženjerstvo, fizika, kemija, jezikoslovlje i lingvistika, umjetnost, književnost, medicina, etnologija i dr.
AGRICOLA	agronomija, uključujući i agronomске aspekte drugih znanosti (veterina, entomologija, botanika, šumarstvo, oceanologija i ribarstvo, zemljoradnja, stočarstvo, ekonomija, nutricionizam, ekologija)
Books@Ovid	zdravstvo, uključujući medicinu, medicinsku njegu i farmaciju
Business Source Premier	sve discipline poslovanja, uključujući marketing, upravljanje, MIS, POM, računovodstvo, financije i ekonomiju.
Clinical Pharmacology	farmacija
Core Biomedical Collection (CBC)	biomedicina
Current Contents (CC)	sva područja znanosti
EconLit	sva područja ekonomije, uključujući kapitalna tržišta, državne studije, ekonometriju, ekonomsku prognozu, okolišnu ekonomiju, državne regulative, radnu ekonomiju, monetarnu teoriju, urbanu ekonomiju, i dr.
Ei Village 2	inženjerstvo
ERIC	obrazovanje, bibliotekarstvo, informacijske znanosti, računarstvo
Evidence Based Medicine Reviews (EBMR)	biomedicina
Food Science and Technology Abstract (FSTA)	znanstveni i tehnološki aspekti proučavanja i proizvodnje hrane
GeoRef	geologija, geokemija, geofizika, hidrogeologija, hidrologija, oceanografija, uključujući i podpodručja kao što su mineralogija, kristalografija, paleontologija, petrologija, seizmologija
Health Source: Nursing/Academic Edition	medicina
INIS	nuklearna energetika, nuklearna medicina, fizika i tehnologija
Inspec	fizika, elektrotehnika, elektronika, računarstvo, komunikacije i informacijska tehnologija
Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)	knjižničarstvo, klasifikacija, katalogizacija, bibliometrija, online pretraživanje, upravljanje informacijama i dr.
MathSciNet	matematika
Medline	biomedicina, populacijska i reproduktivna biologija te druga područja vezana uz medicinu i brigu o zdravlju
PsycInfo	psihologija, psihološki aspekti disciplina drugih znanosti (medicina, psihijatrija, farmakologija, fiziologija, sociologija, obrazovanje, lingvistika, antropologija, upravljanje i pravo)
Scopus	sva područja znanosti
Web of Science (WoS)	sva područja znanosti

"BAZE PODATAK SU LJEPLO SISTEMATIZIRANE I SMATRAM DA JE POPRATNI TEKST SAŽET I INFORMATIVAN."

2.5.1 Academic Search Premier

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: EBSCO Publishing, od 1975. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta

Academic Search Premier jedna je od najvećih svjetskih znanstvenih, multi-disciplinarnih baza podataka cjelovitog teksta, namijenjena prvenstveno akademskim ustanovama. Sadrži cjeloviti tekst oko 4650 časopisa, od kojih je 3600 časopisa sa znanstvenom recenzijom. Dodatnih 8200 časopisa dostupno je do razine sažetka.

2.5.2 AGRICOLA

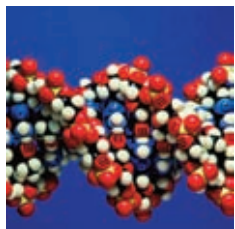

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: National Agricultural Library, od 1970. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska

AGRICOLA (AGRICultural OnLine Access) pokriva publikacije u svim formatima. Uz gotovo 2000 časopisa, uključene su i druge vrste publikacija, kao što su knjige, pamfleti, zbornici skupova, izvještaji, monografije, disertacije, patenti, softver, audiovizualni sadržaji, mikrofilmovi, vladini dokumenti pa čak i tiskana djela iz 15. stoljeća! Iako AGRICOLA ne sadrži cjelovite tekstove, tisuće zapisa u bazi povezano je s cjelovitim tekstovima dokumenata, a stalno se dodaju i nove veze. Baza podataka sadrži oko 4000000 zapisa.

Baza podataka uključuje tezaurus, a radovi su dodatno indeksirani.

2.5.3 Core Biomedical Collection (CBC) - uključen u Journals@Ovid Full Text

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: Ovid Technologies, Inc., od 1995. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitoga teksta

Core Biomedical Collection sadrži radove objavljene u 15 časopisa iz područja biomedicine, kao što su:

- JAMA
- BMJ: *British Medical Journal*
- Science i dr.

Ovid programi nude vrlo napredne mogućnosti pretraživanja radova, kao što su:

- mogućnost pretraživanja specifičnih polja, npr. potpisa ispod slika

- kvalitetan prikaz slika, uz mogućnost njihovoga uvećavanja, ispisa, pohrane i sl.

Unutar hipertekstualnog prikaza dokumenta osigurana je kvalitetna navigacija, a reference/citati u popisu literature rada poveznice su na bibliografske zapise u bazi Medline ili na cjelovite tekstove u drugim bazama podataka.

2.5.4 Books@Ovid

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: Ovid Technologies, Inc., od 1993. do danas
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta

Books@Ovid je kolekcija elektroničkih knjiga mnoštva različitih izdavača o temama iz područja zdravstva, uključujući medicinu, medicinsku njegu i farmaciju. Books@Ovid nudi cjelovite tekstove iz ovih područja i pritom pruža brz pristup veoma bitnim dijagnostičkim, istraživačkim i ostalim informacijama. Osim cjelovitih tekstova knjiga, nudi i visoku razinu međusobne povezanosti s drugim izvorima, kao i grafičko sučelje s laganom navigacijom. Hrvatskoj su akademskoj zajednici na raspolaganju 43 knjige.

2.5.5 Business Source Premier

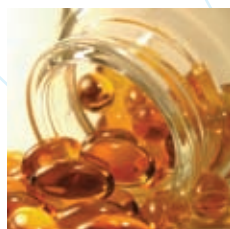

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: EBSCO Publishing, od 1886. do danas
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta

Baza podataka poslovnih istraživanja koju najviše koriste gospodarstvenici.

Osigurava cjeloviti tekst iz oko 8800 časopisa od kojih je više od 1100 s recenzijom. Studije vrednovanja časopisa svrstavaju BSP u sam vrh baza podataka cjelovitog teksta iz svih disciplina poslovanja, uključujući marketing, upravljanje, MIS, POM, računovodstvo, financije i ekonomiju.

2.5.6 Clinical Pharmacology

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: EBSCO Publishing
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta

Baza podataka Clinical Pharmacology nudi pristup suvremenim, konciznim i klinički relevantnim monografijama lijekova za sve (U.S.) lijekove na recept, teško nabavljive biljne i prehrambene dodatke, lijekove bez recepta i lijekove u fazi testiranja. Sastoji se od monografija lijekova i podataka za edukaciju pacijenata. Podržava pretraživanje po generičkom nazivu lijeka, indikacijama, kontraindikacijama, nuspojavama i terapijskim klasifikacijama. Monografije uključuju opis, princip djelovanja, farmakokinetiku, indikacije, doziranje po indikacijama, pedijatrijsko i gerijatrijsko

doziranje, kontraindikacije, nuspojave, klasifikacije i cijene. Podaci za edukaciju pacijenata dostupni su na engleskom i španjolskom.

2.5.7 Current Contents (CC)

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Thomson Scientific, od 1993. do danas
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

Current Contents u Hrvatskoj je najpopularnija baza podataka. Razlozi njezine popularnosti relativno su visoki kriteriji odabira časopisa, pokrivenost svih područja znanosti, učestalost ažuriranja, sažetak autora, adrese autora, nazivi i adrese izdavača, mogućnost pregleda sadržaja pojedinog broja (sveščića) časopisa, te dodatne ključne riječi koje unapređuju pretraživanje.

Baza podataka sastoji se od:

1. sadržaja pojedinih brojeva (sveščića) časopisa
2. više od 6000000 bibliografskih zapisa radova iz oko 7600 vodećih svjetskih časopisa iz svih područja znanosti te više od 2000 knjiga i zbornika skupova.

Preko svojih sedam sekcija, Current Contents pokriva sva područja znanosti:

1. Agriculture, Biology and Environmental Sciences (AGRI)

– pokriva više od 1000 vodećih svjetskih časopisa iz disciplina kao što su agronomija, biotehnologija, botanika, ekologija, entomologija, hidrologija, nutricionizam i veterinarska medicina

2. Clinical Medicine (CLIN) – pokriva više od 1100 vodećih svjetskih časopisa iz kliničke medicine, uključujući područja kao što su anatomija, anesteziologija, kirurgija, klinička psihijatrija i fiziologija, nuklearna medicina, onkologija i pedijatrija

3. Engineering, Technology and Applied Sciences (TECH) – pokriva više od 1100 vodećih svjetskih časopisa iz inženjerstva, tehnologija i primijenjenih znanosti, uključujući aeronautiku, automatizaciju, elektrotehniku, energetiku, optiku, računalne znanosti i tehnologiju te telekomunikacije

4. Life Sciences (LIFE) – pokriva više od 1300 vodećih svjetskih časopisa iz bio-znanosti, uključujući područja kao što su biokemija, biofizika, farmakologija, fiziologija i toksikologija

5. Physical, Chemical and Earth Sciences (PHYS) – pokriva više od 1000 vodećih svjetskih časopisa iz prirodnih znanosti, uključujući područja kao što su astronomija, fizika, kemija, matematika, meteorologija, paleontologija, statistika i vjerojatnost

6. Social and Behavioral Sciences (BEHA) – pokriva više od

1600 vodećih svjetskih časopisa iz društvenih znanosti uključujući područja kao što su antropologija, ekonomija, informacijske znanosti, bibliotekarstvo, komunikacije, lingvistika, međunarodni odnosi, obrazovanje, planiranje i razvoj, političke znanosti, poslovanje, povijest, pravo, socijalna medicina, sociologija, upravljanje te zemljopis

7. Arts and Humanities (ARTS) – pokriva oko 1100 vodećih svjetskih časopisa iz humanističkih znanosti, uključujući područja kao što su arhitektura, izvedbena umjetnost, filozofija, lingvistika, književnost, povijest, religija i teologija te vizualna umjetnost.

Kriteriji odabira časopisa uključuju odvojiti zarezima od ostatka rečenice i redovitost izlaženja, naslove i sažetak na engleskom jeziku, učestalost citiranja, citate autora i urednika, urednički integritet i recenziju, te uključivanje što većeg broja međunarodnih časopisa kako bi se uravnotežila zastupljenost autora različitih nacionalnosti.

2.5.8 EconLit

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
EBSCO Publishing, od 1969. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: djelnice baza podataka cjelovitog teksta

EconLit, baza podataka Američkog Ekonomskog Društva (AEA), jedan je od istaknutijih svjetskih izvora iz ekonomije. EconLit je pouzdan izvor citata i sažetaka ekonomskih istraživanja iz razdoblja od 1969. godine do danas. Sadrži linkove na članke iz svih područja ekonomije, uključujući kapitalna tržišta, državne studije, ekonometriju, ekonomsku prognozu, okolišnu ekonomiju, državne regulative, radnu ekonomiju, monetarnu teoriju, urbanu ekonomiju, itd.

2.5.9 Ei Village 2

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Elsevier Engineering Information, od 1970. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska

Engineering Village 2 jedna je od najvažnijih ishodišnih točaka u potrazi za informacijama inženjerske zajednice (istraživači, studenti, informacijski stručnjaci i dr.). Objedinjuje kvalitetne alate za pretraživanje i intuitivno sučelje, osiguravajući jedinstveni pristup danas najvažnijim sadržajima iz područja inženjerstva.

Engineering Village 2 uključuje sedam nezavisnih baza podataka:

1. Compendex
2. Referex
3. CRC ENGnetBASE

4. IHS Standards
5. US Patent Office
6. Esp@cenet
7. LexisNexis News

2.5.9.1 Compendex

VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska

Compendex je najvažnija baza podataka iz inženjerskih područja i pokriva ukupno 175 disciplina, kao što su računarstvo, građevinarstvo, energetika, prehrambena industrija, robotika, industrija nafte, plastike, tekstila, inženjerstvo u biologiji, zaštita okoliša, geologija, kemija, metalurgija, rudarstvo i dr.

Bibliografski zapisi sadrže poveznice na radove s cjelovitim tekstom u *ScienceDirect* elektroničkim časopisima.

Baza podataka nastala je iz tiskanih sekundarnih publikacija

- *Applied Science and Technology Index* i
- *Engineering Index*

pokrivajući inženjerske časopise, zbornike s konferencija i tehničke izvještaje.

Danas baza podataka Compendex obuhvaća više od 5000 časopisa i 1000 zbornika skupova (22% baze podataka čine indeksirani radovi sa skupova).

Godišnje se dodaje više od 250000 novih zapisa.

Baza podataka uključuje tezaurus, a radovi su dodatno indeksirani.

2.5.9.2 Referex

VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta Referex daje pristup više od 300 knjiga s područja inženjerstva, u PDF formatu.

2.5.9.3 CRC ENGnetBASE

VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitoga teksta CRC ENGnetBASE uključuje cjelovite tekstove CRC priručnika, kao što su:

- *Digital Signal Processing Handbook*
- *Electrical Engineering Handbook*
- *Electronic Packaging Handbook*
- *Environmental Engineer's Handbook*
- *Mechanical Engineering Handbook*
- *Telecommunications Handbook* i dr.

Prikaz rezultata dostupan je u PDF formatu.

2.5.9.4 IHS Standards

VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta IHS Standards je baza podataka koja pokriva više od 500000 standarda s područja tehnike.

2.5.9.5 US Patent Office

VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta US Patent Office sadrži cjelovite tekstove preko 6000000 patenata. Pretraživi su zapisi od 1976. godine.

2.5.9.6 Esp@cenet

VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska/baza podataka cjelovitog teksta

Esp@cenet omogućava pretraživanje sljedećih baza podataka:

- *EP Database* – patenti Europskog patentnog ureda izdani u posljednja 24 mjeseca
- *WIPO* – patenti Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo izdani u posljednja 24 mjeseca
- *Patent Abstracts of Japan* – japanske patentne prijave evidentirane od japanskih predlagatelja od listopada 1976. Također sadrži sve patentne prijave evidentirane od 1998. koje nemaju japanski prioritet.
- *Worldwide* – patenti objavljeni u više od 70 država i regija

2.5.9.7 LexisNexis News

VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta LexisNexis News daje listu najnovijih vijesti iz područja inženjerstva koje prikuplja LexisNexis, tvrtka koja se komercijalno bavi ciljanim prikupljanjem provjerenih informacija i novosti iz najrazličitijih područja.

2.5.10 ERIC

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: U.S. Department of Education, od 1979. do danas.

VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska/baza podataka cjelovitog teksta

ERIC (Educational Resources Information Center) je vrlo popularna baza podataka u SAD-u, a namijenjena je istraživačima, nastavnicima, političarima, bibliotekarima, novinarima, studentima, ali i roditeljima. ERIC baza podataka kombinira informacije iz dvaju tiskanih izvora:

- *Resources in Education* (RIE)
- *Current Index to Journals in Education* (CIJE).

Baza podataka ERIC sadrži 1100000 zapisa, a svake se godine dodaje otprilike 25000 novih. U ovu je bazu uključeno i više od 2000 naslova časopisa.

Od 2004., ERIC nudi besplatan pristup za oko 100000 cjelovitih tekstova članaka u PDF obliku.

2.5.11 Evidence Based Medicine Reviews (EBMR)

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: Ovid Technologies i American College of Physicians & Cochrane Collaboration, od 1991. do danas
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitoga teksta

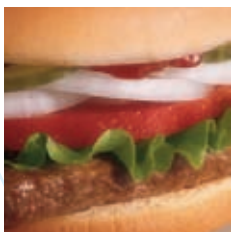
Baza podataka Evidence Based Medicine Reviews (EBMR) namijenjena je prvenstveno liječnicima i istraživačima. Dva glavna izvora sadržaja su:

1. baza podataka *The Cochrane Database of Systemic Reviews* (izdaje ga The Cochrane Collaboration, međunarodna organizacija koja se bavi primjenom dokazanih medicinskih principa i prikazima važnih kliničkih tema)
2. baza podataka *Best Evidence* koja sadrži:
  - a. *The ACP Journal Club* (publikacija koju izdaje The American College of Physicians - American Society of Internal Medicine)
  - b. časopis Evidence-Based Medicine (pridružena publikacija The ACP i The British Medical Journal Group).

Posebnosti baze su:

- cjeloviti uvid u pregled kliničkih istraživanja
- gotova, unaprijed pripremljena *Expert Topic* pretraživanja (pripremaju ih stručnjaci organizacije The Cochrane Collaboration), pomoću kojih je moguće dobiti najnovije informacije o nekoj temi. Povezanost s bazom podataka Medline, iz koje je moguće pretraživanje ograničiti na EBMR, a isto su tako radovi u popisu literature u bazi EBMR poveznicama na Medline zapise.

2.5.12 Food Science and Technology Abstracts (FSTA)

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: International Food Information Service, od 1969. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska

FSTA pokriva znanstvene i tehnološke aspekte prerade i proizvodnje prehrambenih proizvoda. Obuhvaća prehrambene znanosti, biotehnologiju, higijenu i toksikologiju, načine pakiranja i sve prehrambene proizvode.

Baza podataka pokriva više od 2200 časopisa, knjiga, izvještaja, konferencijskog materijala, patenata i standarda.

Baza podataka sadrži više od 650000 zapisa, a mjesečno se dodaje više od 2000 novih.

2.5.13 GeoRef

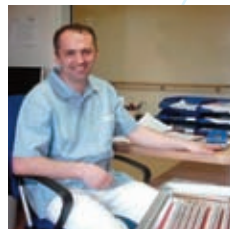
BAZU PODATAKA ODRŽAVA: American Geological Institute, od 1693. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska

GeoRef pokriva sva područja geoznanosti kao što su: geologija, geokemija, geofizika, hidrogeologija, hidrologija, oceanografija, uključujući i podpodručja kao što su mineralogija, kristalografija, paleontologija, petrologija, seizmologija. GeoRef uključuje geološke radove o Sjevernoj Americi od 1693. g., kao i geološke radove iz cijelog svijeta od 1933. g. do danas. Baza podataka uključuje 3500 časopisa objavljenih na 40 jezika, kao i knjige, karte, radove iz zbornika skupova, izvještaje i magistarske i doktorske radove sa sveučilišta SAD-a i Kanade.

Baza podataka sadrži više od 2600000 zapisa, a godišnje se dodaje više od 80000 novih.

Baza podataka uključuje tezaursus, a radovi su dodatno indeksirani.

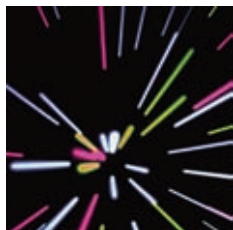
2.5.14 Health Source: Nursing/Academic Edition

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: EBSCO Publishing, od 1975. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: bibliografska/baza podataka cjelovitog teksta

Health Source: Nursing/Academic Edition sadrži gotovo 550 znanstvenih časopisa s cjelovitim tekstovima, uključujući približno 450 časopisa fokusiranih na različite medicinske discipline. Također sadrži i sažetke i indekse iz gotovo 850 drugih časopisa. Posebno je dobro pokrivena njena pacijenata, i to cjelovitim tekstovima iz časopisa *Creative Nursing*, *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*, *Issues in Mental Health Nursing*, *Journal of Advanced Nursing*, *Journal of Child & Adolescent Psychiatric Nursing*, *Journal of Clinical Nursing*, *Journal of Community Health Nursing*, *Journal of Nursing Management*, *Nursing Ethics*, *Nursing Forum*, *Nursing Inquiry*, i mnogih drugih. Ova baza podataka uključuje i bazu podataka Clinical Pharmacology.

2.5.15 INIS

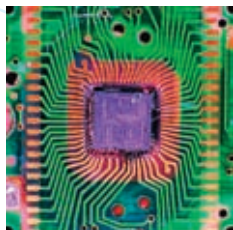

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
International Atomic Energy Agency (IAEA), od 1970. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska/baza podataka cjelovitoga teksta

INIS je međunarodni sustav kojim koordinira International Atomic Energy Agency u suradnji sa 113 zemalja članica i 19 međunarodnih organizacija. Baza podataka INIS pokriva literaturu iz područja nuklearne energetike, fizike i tehnologije. Kad se radi o miroljubivoj primjeni nuklearne znanosti i tehnologije, INIS je vodeća svjetska baza podataka. Baza podataka uključuje više od 13000 časopisa, tehničke izvještaje, zbornike skupova, knjige, patente i drugu tzv. sivu literaturu³.

Baza sadrži 2700000 zapisa, kao i zbirku s više od 650000 cjelovitih tekstova INIS publikacija koje najčešće nisu dostupne uobičajenim komercijalnim kanalima. Korisnicima je dostupnost baze INIS osiguralo Ministarstvo gospodarstva u suradnji s Centrom za online baze podataka. Baza podataka uključuje tezaurus, a radovi su dodatno indeksirani.

2.5.16 Inspec

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Institute of Electrical Engineers (IEE), od 1969. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

Inspec baza podataka namijenjena je fizičarima, inženjerima i informacijskim stručnjacima, te predstavlja online ekvivalent tiskanih prethodnika kao što su:

- *Physics Abstracts (series A, 1898- .)*
- *Electrical and Electronics Abstracts (series B, 1898- .)*
- *Computer and Control Abstracts (series C, 1966- .)*
- *Information Technology (series D, 1989- .)*

Inspec uključuje 3850 časopisa te oko 2200 knjiga, zbornika skupova i izvještaja. Baza sadrži 8000000 zapisa, a otprilike 450000 zapisa dodaje se svake godine. Baza podataka uključuje tezaurus, a radovi su dodatno indeksirani.

2.5.17 Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
EBSCO Publishing, od 1965 do danas
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

LISTA je bibliografska baza podataka koja pokriva sljedeća područja:

- Knjižničarstvo
- Klasifikaciju
- Katalogizaciju
- Bibliometriju
- Online pretraživanje
- Upravljanje informacijama i dr.

Baza sadrži više od 600 časopisa, te knjige, izvještaje o istraživanjima i znanstvene radove. Neki od časopisa u bazi datiraju od 1960. godine, što LISTA-u čini najstarijom bazom iz područja informacijskih znanosti.

2.5.18 MathSciNet

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
American Mathematical Society, od 1940. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

MathSciNet pokriva literaturu iz područja matematike. Indeksirano je

oko 1800 časopisa.

Baza podataka uključuje informacije iz tri izvora:

- *Mathematical Reviews Database* – bibliografska baza podataka koja pokriva matematičke časopise, zbornike radova i knjige
- *Mathematical Reviews* – časopis
- *Current Mathematical Publications* – sadrži bibliografske informacije i klasifikaciju publikacija uključenih u Mathematical Reviews Database

2.5.19 Medline

BAZU PODATAKA ODRŽAVA: US National Library of Medicine, od 1966. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

Baza podataka Medline prvorazredan je putokaz do vrijednih informacija iz područja biomedicine, populacijske i reproduktivne biologije te drugih područja vezanih uz medicinu i brigu o zdravlju.

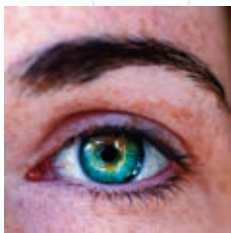
³ Siva literatura popularni je izraz za publikacije namijenjene relativno uskom krugu ljudi, te stoga nedovoljno standardizirane. U sivu literaturu ubrajaju se razni izvještaji, elaborati, neki zbornici skupova i sl. Kako se malo informacijskih izvora bavi obradom sive literature, podaci o toj literaturi su rijetki, stoga i dragocjeni.

Baza podataka ekvivalent je nekoliko tiskanih prethodnika:

- *Index Medicus*
- *Index to Dental Literature*
- *International Nursing Index*.

Medline indeksira oko 7300 časopisa objavljenih u više od 70 zemalja. Baza podataka sadrži 11000000 zapisa, a u bazu se godišnje dodaje oko 400000 novih zapisa.

2.5.20 PsycInfo

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
American Psychological Association (APA), od 1887. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
bibliografska

PsycInfo sadrži zapise radova iz časopisa, poglavlja knjiga, knjiga, disertacija i dr. s područja psihologije, kao i psiholoških aspekata drugih disciplina. Baza podataka pokriva oko 2000 časopisa na više od 25 jezika. Baza podataka sadrži više od 2000000 zapisa. Baza podataka uključuje tezaurus, a radovi su dodatno indeksirani.

2.5.21 Scopus

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Elsevier, od 1966. (citatni dio od 1996.) do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
citatna/bibliografska

Scopus je najveća multidisciplinarna baza podataka koja osigurava pristup milijunima sažetaka iz recenziranih znanstvenih časopisa međunarodnih izdavača. Scopus uključuje radove iz 15000 časopisa, 535 časopisa u otvorenom pristupu, 750 zbornika skupova, 600 publikacija tvrtki, 200 milijuna kvalitetnih web izvora i 12,7 milijuna patenata. Scopus pokriva sljedeća znanstvena područja:

- kemija, fizika, matematika i inženjerstvo – 4500 časopisa
- biomedicinske znanosti – 5900 časopisa (100% Medline, 100% Embase)
- društvene znanosti, psihologija, ekonomija – 2700 časopisa
- biologija, agronomija i ekologija – 2500 časopisa
- opća znanost – 50 časopisa

Scopus uključuje 27000000 zapisa i 245000000 referenci/citata, pa tako predstavlja izvrstan izvor za uvid u globalnu znanstvenu publicistiku.

2.5.22 Web of Science (WoS)

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Thomson Scientific, od 1991. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA:
citatna/bibliografska

Web of Science obuhvaća oko 8700, prema ocjeni međunarodne istraživačke zajednice, vodećih svjetskih časopisa iz svih područja znanosti.

Uz uobičajene bibliografske podatke, ova baza podataka uključuje i reference/citate koji korisnicima:

- pružaju pristup podacima o radovima koje je autor citirao (*Cited References*)
- omogućuju pregled autora koji su se bavili određenom vrstom istraživanja tijekom duljega razdoblja (*Related References*).

Web of Science objedinjuje citatne baze koje proizvodi Institute for Scientific Information (ISI) - Thomson:

- *Science Citation Index Expanded (SCIE)*
- *Social Sciences Citation Index (SSCI)*
- *Arts & Humanities Citation Index (AHCI)*.

2.5.23 EmeraldInsight

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Emerald Group Publishing Limited, od 2006. do danas.
VRSTA BAZE PODATAKA: baza podataka cjelovitog teksta

EmeraldInsight je zbirka elektroničkih časopisa koje izdaje Emerald Publishing (MCB University Press). Baza podataka EmeraldInsight sadrži više od 50000 članaka iz ukupno 155 časopisa iz područja ekonomije, menadžmenta, bibliotekarstva, kao i značajan broj časopisa iz tehničkih disciplina. Uglavnom su pokrivene sve važne menadžerske discipline, kao što su razvoj strategija, rukovođenje, informacijski menadžment, marketing i menadžment ljudskih potencijala.

2.5.24 Journal Citation Reports

BAZU PODATAKA ODRŽAVA:
Thomson Scientific, od 2005. do danas.

Journal Citation Reports jedinstvena je baza podataka za prosudbu znanstvenih časopisa koja osigurava sustavno i objektivno određivanje važnosti časopisa unutar nekog znanstvenog područja koristeći citiranost objavljenih radova. Na raspolaganju su podaci o tzv. faktorima utjecaja časopisa (*impact factor*). Baza podataka objedinjuje podatke o oko 6100 časopisa iz područja prirodnih znanosti, tehničkih znanosti i biomedicine te 1800 časopisa iz područja društvenih znanosti.

Kako pretraživati?

3.1 OSNOVNI PREDUVJETI

Preduvjeti za korištenje online baza podataka su:

- računalo s pristupom Internetu čija je IP adresa unutar raspona registriranog za određenu bazu podataka¹
- računalo s pristupom Internetu te korisničko ime (*User ID*) i lozinka (*Password*) dobiveni od administratora Centra za online baze podataka ili u knjižnici vaše ustanove²
- instaliran web preglednik (Mozilla Firefox, Opera, Internet Explorer i sl.)
- osnovna znanja rada na računalu.

3.2 ODABIR BAZE PODATAKA

Prvi korak u pretraživanju je odabir baze podataka za pretraživanje. Bazu podataka možete odabrati na abecednom popisu ili na pregledu raspoloživih baza podataka iz pojedinog znanstvenog područja.

Detaljan opis pojedine baze podataka zajedno s informacijama o razini dostupnosti možemo vidjeti ako kliknemo na poveznicu s naziva pojedine baze podataka.

KAKO PRETRAŽIVATI?

¹ Svaka akademska i znanstvena ustanova u Republici Hrvatskoj ima mrežu organiziranu unutar jednog ili više raspona IP adresa. Isto tako, svako računalo s pristupom Internetu ima određenu IP adresu, bilo da je ona promjenjiva ili stalna. IP adresu računala na kojem radite možete jednostavno doznati ako radite s Windowsima, tako da pokrenete Command Prompt (MSDOS prompt) i utipkate naredbu *nslookup*. IP broj računala na kojem radite možete doznati i preko web adrese <http://www.showmyip.com/>;

² Na ovaj je način većinom riješen pristup kod biomedicinskog konzorcija.

Ako vas sustav pita za korisničko ime (*User ID*) i lozinku (*Password*), npr. ako ste član biomedicinskog konzorcija, upišite podatke i kliknite na tipku **Start**.

To start a session with Ovid:

- Enter your user ID and password below
- Choose a user mode (Basic or Advanced)
- Click the "Start Ovid" button once

LOGIN

ID:

Password:

START OVID

Mode: Basic
 Advanced
 Find Citation

Poveznica *Pretraživanje* odvest će vas na sučelje za pretraživanje odabrane baze podataka. Svaka baza podataka, ili skupina baza podataka, ima svoje sučelje za pretraživanje ovisno o proizvođaču/dobavljaču baze podataka. Najviše baza dostupno je preko Ovidovih sučelja (tvrtka Wolters Kluwer – Ovid) i EBSCO (EBSCO Publishing), dok ostale baze podataka imaju vlastita sučelja preko kojih se pretražuju. Sva su sučelja zasnovana na web tehnologiji i nije potrebno instalirati dodatne programe osim web preglednika. Sučelja imaju zajedničke značajke (prozor u koji se unosi upit), ali i svoje specifičnosti pa ćemo pretraživanje preko svakog sučelja objasniti zasebno u nastavku ove brošure. Kada svladate vještinu pretraživanja jedne od baza podataka, moći ćete je vrlo lako koristiti i za pretraživanje drugih baza podataka.

3.3 PRIPREMA I PROVEDBA PRETRAŽIVANJA

Najčešći postupci kod pretraživanja baza podataka su:

1. pretraživanje (predmetno, po autoru, po časopisu/izvorniku) – jednostavno i napredno
  2. kombiniranje rezultata pretraživanja
  3. ograničavanje pronađenih rezultata
  4. pregled rezultata pretraživanja
  5. pohrana, ispis i slanje rezultata elektroničkom poštom
- Svaki od ovih postupaka detaljno ćemo objasniti za svako sučelje preko kojeg se pretražuju pojedine baze podataka. Prije toga ćemo objasniti neke značajke pretraživanja koje se odnose na sve baze podataka, kako bismo se kasnije lakše posvetili određenim detaljima. To su osnovno oblikovanje upita za pretraživanje, znakovi za kraćenje i zamjenski znakovi, transliteracija, operatori i mapiranje. Sve nabrojano je u funkciji lakšeg i sveobuhvatnijeg pretraživanja koje će kao rezultat dati relevantne rezultate.

3.4 OBLIKOVANJE UPITA ZA PRETRAŽIVANJE

Za što uspješnije pretraživanje, savjetujemo da unaprijed pripremite upit za pretraživanje. Na primjeru predmetnog pretraživanja bit će objašnjeni koraci pri takvom oblikovanju upita.

1. korak

- **što preciznije formulirajte rečenicu koja predstavlja upit**, npr. "How mobile phones influence health of teenagers?"

Napomena: Vrlo je važno da upit ne bude preopćenit kako ne biste dobili previše rezultata pretraživanja. Nastojte upit što više usmjeriti na vaš trenutačni interes. Samo ako dobijete premalo rezultata, upit možete proširiti, tj. učiniti ga općenitijim.

2. korak

- **raščlanite pitanje na samostalne, nezavisne pojmove**, u ovom slučaju na: *mobile phone, health, teenager*

Napomena: Raščlanjivanje pitanja na nezavisne pojmove dat će dobar pregled broja radova koji se bave zasebnim pojmovima. To će pak korelirati s brojem istraživanja o pojedinom pojmu.

3. korak

- **svaki od pojmova raščlanite na srodne pojmove, uzimajući u obzir sinonime, različitu terminologiju i sl.**, npr. za mobilni telefon pretraživat ćete po svim izrazima koje je autor mogao koristiti pišući o mobilnim telefonima: *cellular phone, mobile phone, GSM*, itd. (općenito, što više sinonima uključite – rezultati pretraživanja bit će kvalitetniji)

Napomena: Za raščlanjivanje pojmova na srodne izraze potrebno je ne samo dobro poznavati engleski jezik, već i razlike između npr. britanske i američke inačice engleskog jezika.

Kombinirajte sinonime Booleovim operatorom³ OR da biste uključili sve srodne pojmove, npr. *mobile phone OR cell phone OR gsm*.

4. korak

- **odredite sve gramatičke oblike svakog od izraza⁴ kako biste dobili radove koji sadrže sve oblike dane riječi**, što će znatno unaprijediti vaše pretraživanje, npr. trebate obuhvatiti množinu izraza i različite načine pisanja (npr. *phone* i *phones, teenager* i *teenagers*)

Napomena: Najčešće je dovoljno uključiti množinu. Korisno je nakon korijena riječi staviti znak kraćenja kako biste uključili sve mogućnosti.

*Kombinirajte različite gramatičke oblike Booleovim operatorom OR kako biste dobili što cjelovitije rezultate, npr. *mobile phone(s) OR cell(ular) phone(s) OR gsm*.*

³ Detaljno objašnjenje Booleovih operatora potražite u poglavlju 3.7 na str. 27.;

⁴ Da bi pretraživanje obuhvatilo različite oblike riječi po kojima pretražujete, neophodno je prilikom pretraživanja koristiti kraćenje (*truncation, stemming*) te zamjenske znakove (*wildcard*). Također obratite pažnju na različite načine transliteracije. Više o ovim postupcima pročitajte u nastavku ovog poglavlja.

5. korak

- **kombinirajte raščlanjene nezavisne pojmove Booleovim operatorom AND kako biste došli do početnoga upita**, npr. (*mobile phone(s) OR cell(ular) phone(s) OR gsm*) AND (*health OR healthy*) AND (*teenager(s) OR youth*)

Napomena: Booleovi logički operatori međusobno kombiniraju izraze po kojima ste pretraživali dajući odgovor na vaš početni upit.

3.4.1 Posebnosti pretraživanja biomedicinskih informacija

Iako pri oblikovanju upita za pretraživanje biomedicinskih informacija vrijede gorenavedeni koraci, ovo područje ima svoje posebnosti. Jedan od standarda za oblikovanje kliničkog pitanja je PICOT (P = *patient population*, I = *intervention or area of interest*, C = *comparison intervention or group*, O = *outcome*, T = *time*) koji definira sljedeće dijelove dobrog upita:

- **grupacija** pacijenata koja vas zanima (npr. dob, spol, rasa, određeni poremećaj)
- **intervencija** koja vas zanima (npr. izloženost bolesti, rizično ponašanje, određeni prognostički čimbenik, najnovija praksa utemeljena na dokazima)
- **usporedba** koja vas zanima
- **ishod** (*outcome*) koji vas zanima (rizik bolesti, točnost dijagnoze, učestalost pojavljivanja drugačijeg ishoda)
- **vremenski okvir** (npr. 6 mjeseci)

Na primjeru upita "Pomažu li steroidi pacijentima oboljelima od sepse?" to bi izgledalo ovako:

- pacijenti sa *sepsom* (grupacija)
- tretman *steroidima* (intervencija)
- uspoređujući ih s onima koji ne uzimaju *steroide* (usporedba)
- mijenja *smrtnost* (ishod)?

Zbog složenosti biomedicinskih problema, baze podataka iz tog područja obično su posebno strukturirane kako bi pomogle odgovoriti na ovakve i slične upite.

3.5 ZNAKOVI ZA KRAĆENJE ILI ZAMJENSKI ZNAKOVI

Da bi pretraživanje obuhvatilo različite gramatičke oblike riječi po kojoj se pretražuje, npr. množinu, prefikse, sufikse i sl., neophodno je prilikom pretraživanja koristiti kraćenje (*truncation, stemming*). Postoje tri vrste kraćenja:

- lijevo (zamjenski znak(ovi) dolazi na početku riječi)
- desno (zamjenski znak(ovi) dolazi na kraju korijena

riječi)

- unutarnje kraćenje (zamjenski znak nalazi se u sredini riječi)

Za kraćenje se koriste tzv. zamjenski znakovi (*wildcard*), koji mijenjaju jedan ili više znakova (slova, brojeva i sl.).

Primjeri desnog kraćenja kod različitih baza podataka:

child\$ = *child, childs, children, childrens, childhood*

genetic\$ = *genetic, genetics, genetically*

librar\$ = *library, libraries, librarian, librarians, librarianship*

politic\$ = *politic, politics, political, politically, politician, politicians*

Kraćenje funkcionira isto na svim bazama podataka, jedino što se kod različitih sučelja koriste različiti znakovi za kraćenje. Najčešće se koriste znakovi * i \$.

3.5.1 Ovidove baze podataka

U Ovidovim programima za pretraživanje ne postoji mogućnost **lijevoga kraćenja**.

Desno kraćenje u Ovidovim bazama podataka vrši se tako da se upiše korijen riječi, a zatim doda znak : ili \$. Potrebno je unijeti najmanje tri slova prije znaka za kraćenje, a poželjno je unijeti što više slova kako bi se izbjegli neželjeni rezultati⁵

Koristite:	Da biste:
: ili \$	zamijenili neograničen broj znakova, npr. phone: ili phone\$ = <i>phone, phones, phoneme, phonemes, phonetic, phonetics, phonetically, phonematics...</i>
\$1, \$2, \$3 itd.	ograničili broj znakova iza zadanoga korijena na željeni broj, npr. phone\$1 = <i>phone</i> i <i>phones</i> (izbjegavaju se dokumenti s <i>phonetics</i> i sl.)
?	zamijenili 0 ili 1 znak na kraju ili u sredini riječi, npr. colo?r = <i>colour, color</i>
#	zamijenili jedan znak na kraju ili u sredini riječi, npr. wom#n = <i>women, woman</i>

U istom je izrazu moguće kombinirati više znakova. Npr. ako želite pretraživati po izrazu *organization*, trebali biste obuhvatiti i oblik *organisation*, ali i množinu obaju izraza. U tom ćete slučaju pretraživanje izvršiti po izrazu *organi#ation\$1*.

⁵Npr. ako vas zanimaju radovi o štakorima, a u pretraživanje želite uključiti i množinu, budite oprezni. Upit **rat\$** vratit će i radove s riječima *rationality, ratification* i sl., a ne samo one sa *rats*; u tom slučaju bolje je koristiti **rat\$1!**

3.5.2 Baze podataka EBSCO

U današnjim programima za pretraživanje EBSCO ne postoji mogućnost **lijevoga kraćenja**.

Desno kraćenje u bazama EBSCO vrši se tako da se upiše korijen riječi, a zatim doda znak *. Potrebno je unijeti najmanje tri slova prije znaka za kraćenje, a poželjno je unijeti što više slova kako bi se izbjegli neželjeni rezultati.

Koristite:	Da biste:
*	zamijenili neograničen broj znakova, npr. <i>phone*</i> = <i>phone</i> , <i>phones</i> , <i>phoneme</i> , <i>phonemes</i> , <i>phonic</i> , <i>phonetics</i> , <i>phonetically</i> , <i>phonematics</i> ...
?	zamijenili 1 znak na kraju ili u sredini riječi, npr. <i>ne?t</i> = <i>neat</i> , <i>nest</i> , <i>next</i> .... EBSCO <i>host</i> neće naći <i>net</i> jer ovdje zamjenski znak zamjenjuje isključivo jedan znak.

3.5.3 Ei Village 2

U bazama unutar Ei Village 2 automatski je uključena opcija Autostemming koja vrši proširivanje izraza za pretraživanje različitim gramatičkim oblicima. Ako je Autostemming uključen nije potrebno koristiti znak za kraćenje *.

Koristite:	Da biste:
*	zamijenili neograničen broj znakova, npr. <i>phone*</i> = <i>phone</i> , <i>phones</i> , <i>phoneme</i> ...

3.5.4 INIS

U bazi podataka INIS moguće je i **lijevo i desno kraćenje**. Kao i kod Ovidovih baza podataka, moguće je kombiniranje više znakova za kraćenje i zamjenskih znakova u jednom upitu.

Koristite:	Da biste:
*	zamijenili neograničen broj znakova na početku ili kraju riječi, npr. <i>*phone</i> = <i>phone</i> , <i>telephone...phone*</i> = <i>phone</i> , <i>phones</i> , <i>phoneme</i> ...
?	zamijenili 0 ili 1 znak na početku, kraju ili u sredini riječi, npr. <i>?end</i> = <i>end</i> , <i>bend</i> , <i>send</i> , <i>tend</i> ... <i>colo?r</i> = <i>colour</i> i <i>color</i> , <i>phone?</i> = <i>phone</i> i <i>phones</i>
#	zamijenili bilo koju riječ u izrazu, npr. <i>Institute # Technology</i> = <i>Institute of Nuclear Energy Technology</i> , <i>Indian Institute of Technology</i> , <i>Korea Advanced Institute of Science and Technology</i> , <i>Institute of Physics and Technology of Materials</i> ...

3.5.5 WoS

U bazi podataka WoS postoji samo mogućnost desnoga kraćenja. Moguće je koristiti najviše dva znaka za kraćenje/zamjenska znaka unutar jedne riječi. Potrebno je prije znaka za kraćenje upisati barem 3 slova.

Koristite:	Da biste:
? ili \$	zamijenili jedan znak unutar ili na kraju riječi, npr. <i>phone*</i> = <i>phone</i> , <i>phones</i>
*	zamijenili 0, 1 ili više znakova u sredini ili na kraju riječi, npr. <i>phone*</i> = <i>phone</i> , <i>phones</i> , <i>phonem</i> , <i>phonetics</i> ... <i>colo*r</i> = <i>colour</i> , <i>color</i>

3.5.6 ScienceDirect

U bazi podataka ScienceDirect (Elsevier) postoji mogućnost desnog i unutarnjeg kraćenja. Za desno kraćenje koristite znak !, a za unutarnje znak *. Ako * koristite i za desno kraćenje morate koristiti točno onoliko zamjenskih znakova koliko želite zamijeniti slova!

Koristite:	Da biste:
!	zamijenili neograničeni broj znakova na kraju riječi, npr. phone* = phone, phones, phonetics
*	zamijenili 0, 1 ili više znakova u sredini ili na kraju riječi, broj zamjenskih znakova (zvjezdica) određuje broj slova, npr. phone** = phone, phones, phonem (ali ne i phonetics!) transplant** = transplant, transplanted i transplanter (ali ne i transplantation!) colo*r = colour, color wom*n = woman i women bernst**n = bernstein, bernstien

3.5.7 Scopus

U bazi podataka Scopus (Elsevier) postoji mogućnost desnog i unutarnjeg kraćenja. Za desno kraćenje koristite *, a za unutarnje kraćenje?. Unutar jednog izraza moguće je koristiti samo jedan zamjenski znak!

Koristite:	Da biste:
?	zamijenili jedan ili nijedan znak bilo gdje unutar riječi, npr. wom?n = woman i women analy?e = analyse i analyze.
*	zamijenili 0 ili više znakova u sredini ili na kraju riječi, npr. behav* = behave, behavior, behaviour, behavioural, behaviourism, i dr. h*emoglobin = hemoglobin i haemoglobin, hemidemphosphoryl montotremoglobin i dr

Pronalaženje naglašenih i posebnih znakova:

Zapise radova drugih govornih područja možete pretraživati korištenjem naglasaka, ali i bez naglasaka. Rezultati će sadržavati obje mogućnosti.

- Npr., bez obzira pretražujete li po *España* i *Espana*, oba će izraza biti pronađena.

To se također odnosi i na posebne znakove:

- Posebne znakove koji imaju uobičajene ekvivalente ¶ r2 - pr2.
- Posebne znakove koji nemaju uobičajene ekvivalente. Interpunkcije i razmaci će se ignorirati.
- Za pretraživanje posebnog znaka ili interpunkcije koristite navodnike, npr. "¶".

3.6 TRANSLITERACIJA⁶

Iako su radovi izvorno objavljeni na različitim jezicima, jezik baza podataka je univerzalan: engleski jezik, pa se stoga izvorni podaci o radu prema potrebi transliteriraju. Kako ne postoji jedinstvena općeprihvaćena i općeprijemljiva kodna stranica za posebne znakove unutar pojedinih svjetskih jezika i pisama, podaci iz radova najčešće su transliterirani vrlo neujednačeno, čak i unutar iste baze podataka.

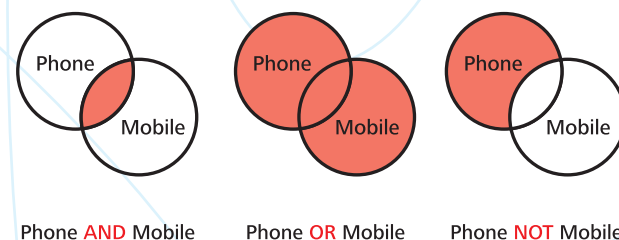
Kod pretraživanja po hrvatskim imenima, npr. u poljima *Author* i *Institution*, umjesto hrvatskih znakova č, ž, š i đ koristit ćete c, z, s i d. No kako ponekad i sami autori unaprijed transliteriraju svoje ime i ime ustanove, događa se da se unutar iste baze koriste "Rudjer", "Rugjer" i "Ruder" za naziv iste ustanove!

Jedina baza podataka koja omogućava pretraživanje po specijalnim znakovima pojedinih jezika je Scopus. Tako ćete u Scopus bazi podataka moći pretraživanje izvršiti po "Ruđer" ili po "Ruder" u polju ustanove (*Affiliation*) i dobiti iste rezultate!

3.7 OPERATORI

3.7.1 Boolevi operatori AND, OR i NOT

Standardni Boolevi⁷ operatori AND, OR i NOT koriste se za povezivanje riječi i izraza unutar upita za pretraživanje. Ove operatore koriste svi bolji programi za pretraživanje baza podataka.

Operator AND sužava pretraživanje, tako da su u rezultat uključeni samo oni dokumenti koji sadrže SVE riječi ili izraze povezane s tim operatorom.

⁶ Transliteracija – prenošenje iz jednoga pisma u drugo, prenošenje slova jednoga pisma pomoću slova drugoga pisma (V. Anič, I. Goldstein. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Novi liber, 1999. Str. 1310.);

⁷ George Boole (1815.-1864.) - engleski matematičar, razvio algebru sustava koji se sastoji od samo dva moguća stanja.

Za upit *mobile AND phone* rezultat pretraživanja bit će samo dokumenti koji sadrže obje riječi: **! mobile ! phone.**

Operator OR proširuje pretraživanje, dajući kao rezultat radove u kojima se pojavljuje BILO KOJA od riječi ili izraza povezanih s tim operatorom, uključujući radove u kojima se pojavljuju sve navedene riječi ili izrazi.

Ovaj operator koristite u slučaju ako želite uključiti sve sinonime izraza po kojima pretražujete.

Na upit *mobile OR phone* rezultat pretraživanja bit će svi radovi koji spominju riječ Ili *mobile* Ili *phone*, Ili obje riječi istovremeno.

Operator NOT koristi se za isključivanje neke riječi iz pretraživanja.

Ovaj operator ograničava pretraživanje samo na one radove koji sadrže prvu riječ ili izraz, a NE sadrže drugu.

Za upit *mobile NOT phone*, kao rezultat pretraživanja dobit ćete samo radove u kojima se pojavljuje riječ *mobile*. Dokumenti u kojima se spominje *phone* neće biti uključeni u rezultate pretraživanja. **Budite vrlo oprezni pri korištenju ovog operatora jer nećete dobiti NITI JEDAN dokument koji sadrži drugu riječ ili izraz, čak i ako sadrži onu prvu.**

Za učinkovito korištenje različitih riječi i izraza u samo jednom upitu kombiniraju se Boolovi operatori (*nesting*). Pri korištenju više operatora, za grupiranje izraza koriste se zagrade, npr.: (*mobile or cellular*) etc.

(*mobile OR cellular*) AND (*phone OR telephone*) OR *GSM*

3.7.2 Ostali operatori

3.7.2.1 Ovidove baze podataka

Operatori približnosti (**ADJ**) i učestalosti (**FREQ**) mogu se koristiti samo kod pretraživanja baze Current Contents.

U primjeru (*mobile adj2 phone*).*tw*. pretraživanje tekstualnih polja (*Textword = tw*) vrši se po izrazima u kojima se između izraza *mobile* i *phone* nalaze najviše dvije riječi (npr. *mobile and cellular phone*).

Operator približnosti ADJ (*Adjacency*) definira udaljenost između dvije riječi po kojima provodite pretraživanje.

Oba Ovidova programa kod upita koji se sastoji od više riječi uvijek koriste operator ADJ iako korisnici to ne primjećuju. Npr. u primjeru *mobile phone.tw*. podrazumijeva se da je primijenjen operator *adj1*, tj. da se izrazi nalaze jedan uz drugi.

Operator učestalosti FREQ (*Frequency*) moguće je koristiti isključivo u polju sažetak (*Abstract = ab*) te određuje učestalost pojavljivanja određene riječi ili izraza u tom polju.

U primjeru *mobile phone\$1.ab./freq=3* pretražuju se samo dokumenti u kojima se izraz *mobile phone\$1* u sažetku pojavljuje najmanje tri puta.

Učestalost pojavljivanja određene riječi ili izraza u sažetku može značiti da je ta riječ (izraz) posebno relevantna za rad.

3.7.2.2 Baze podataka EBSCO

Kao i kod Ovidovih baza podataka, operator približnosti (*Proximity*) koristite da biste definirali najmanju udaljenost između dvije ili više riječi po kojima provodite pretraživanje. Operator približnosti koristite kod pretraživanja po ključnim riječima, a istovremeno možete koristiti i Booleove operatore.

Za operator približnosti koriste se slova N ili W i broj koji određuje broj riječi, a koristite ga između dvije riječi po kojima provodite pretraživanje:

Near Operator (N) - N5 će pronaći sve zapise u bazi podataka unutar kojih se između riječi po kojima pretražujete ne nalazi više od pet (drugih) riječi, neovisno o redoslijedu riječi. Npr. *digital N5 library* će pronaći: *digital library* ali i *digital reference collections in small academic library*.

Within Operator (W) – koristi se na isti način, ali je važan redoslijed riječi. Npr. *digital W5 library* će pronaći *digital library* ali i *digital reference collections in small academic library*, ali neće pronaći *library collections are today mostly digital*.

3.7.2.3 WoS

U bazi WoS može se upotrebljavati operator **SAME**. Koristite ga kada želite da se oba izraza za pretraživanje nalaze u poljima koja pretražujete (npr. u naslovu, sažetku...).

Npr. *pyramid SAME egypt* – rezultati pretraživanja bit će svi radovi koji u pretraživim poljima sadrže te dvije riječi (u bilo kojem poretku).

3.7.2.4 Scopus

• **Operatore približnosti** (*Proximity Operators*) koristite da biste naznačili koliko izrazi po kojima pretražujete smiju biti blizu jedan drugome.

w/nn se može koristiti za određivanje broja riječi koje mogu stajati između izraza po kojima se pretražuje. *w* označuje unutar (*within*), a *nn* označuje broj od 1 do 255

Primjer: *pain w/5 morphine* (izraz *pain* na udaljenosti do 5 riječi od izraza *morphine*)

pre/n slično kao i u prethodnom slučaju pronalazi obje riječi, ali određuje i njihov redoslijed: prva će biti ispred druge, odvojena određenim brojem riječi

Primjer: *neonatal pre/3 screening* (*neonatal* najmanje tri riječi ispred *screening*)

Napomena: nije moguće pretraživati koristeći istovremeno znakove za kraćenje i operatore približnosti, npr. *univ* w/2 antwerp*.

3.8 PREDMETNO OZNAČAVANJE KAO POMOĆ PRI PRETRAŽIVANJU

Zanima li vas nešto o "utjecaju mobilnih telefona na zdravlje", prilikom oblikovanja upita potrebno je paziti ne samo na različitu, ali još uvijek jednostavnu terminologiju, npr.:

- *cellphone*
- *cell phone*
- *cellular phone*
- *cellular telephone*
- *mobile phone*
- *GSM-based mobile*

nego i na složenije i/ili općenitije izraze poput:

- *cellular mobile telephones*
- *cellular/PCS phone antenna*
- *mobile devices*
- *personal wireless telecommunication base station*
- *universal mobile telecommunication system*
- *cellular telephony*
- *mobile communication*
- *cellular mobile communication*
- *mobile telecommunication equipment*
- *wireless communication* i sl.

Uobičajeno je da autori sami predmetno označuju svoj rad, pridajući mu ključne riječi (*Author Keywords*), no ne poznavajući pravu svrhu takvog označavanja ključne riječi često ne opisuju rad na ispravan način.

Da prilikom pretraživanja radova koji se bave mobilnim telefonima ne biste morali koristiti sve gorenavedene izraze, baze podataka dodatno predmetno označuju radove i tako olakšavaju pretraživanje.

Pravo predmetno označavanje vrše indekseri koji dodatno opisuju radove pridajući im:

- **dodatne ključne riječi** (*Keywords Plus*) i **identifikatore** (*Identifiers*)
- **predmetnice** (*Headings, Subject Headings*).
- **klasifikacijske oznake**

U navedenom primjeru indekser će, bez obzira na terminologiju koju je koristio autor, označiti rad s npr. *mobile handsets*.

3.8.1 Kontrolirani izrazi – predmetnice

Za predmetno označavanje indekseri koriste tezaure⁸ koji im osiguravaju konzistentnost terminologije prilikom opisanja radova, bez obzira na raznolikost terminologiju koju koriste autori.

Najjednostavniji primjer tezaurusa su žute stranice telefonskog imenika koje pod izrazom "stolarska radionica" nabrajaju sve stolare, drvodjelje, tokare i sl.

Tezaursi se sastoje od određenih riječi i izraza, tzv. **predmetnica** (*Headings*), vezanih uz određeno znanstveno područje.

Svaka predmetnica unutar tezaurusa ima:

- detaljan opis (sadrži definiciju izraza, godinu kada je izraz ušao u tezaurus, a ponekad su navedene i vrlo detaljne upute za korištenje opisanog izraza)
- sinonime
- izraze s kojima je povezana u značenju
- podređene i nadređene pojmove.

"BIO BIH GOTOVO ZNANSTVENO NEPISMEN DA NEMA OVAKVOG BRZOG NAČINA DOBIVANJA ZNANSTVENIH INFORMACIJA. ZA KUPNJI KNJIGA VRLO JE MALO SREDSTAVA I OBIČNO SU DOSTA SKUPE, A ČESTO DOK SE NAPIŠU I NISU OBRADENA NAJNOVIJA ISTRAŽIVANJA."

⁸ Tezaursi se nazivaju i **kontrolirani rječnici** jer izrazi koji se u njima nalaze prolaze strogu verifikaciju, a nerijetko se razvijaju kroz razdoblje od nekoliko desetaka godina.

Primjer predmetnice *Mobile handsets* u bazi INSPEC:

Mobile handsets	sinonimi/used for (uf)		<i>Mobile phones</i>
	nadređeni pojmovi/ <i>broader terms (bt)</i> .	ako ih koristite, dobit ćete veći broj pronađenih radova	<i>Telephone sets</i>
	tzv. <i>top terms (tt)</i> u hijerarhiji		<i>Telephone sets</i>
	izrazi povezani u značenju/ <i>related terms (rt)</i>		<i>Cellular radio, Mobile antennas, Mobile computing, Mobile radio, Personal communication networks, Trancievers, UHF antennas</i>
DI January 2003	datum kada je predmetnica " <i>cellular radio</i> " dodana u tezaurus		
Telephone sets	prethodni izraz/previous term (pt) koji se kori- stio prije 2003. godine		
B6220C; B6250F; D4045; D4070; E1780; E3644L	klasifikacijski kod		

Načini predmetnog označavanja različiti su kod različitih baza podataka, kao i tezaursi koji se pritom koriste. Za ilustraciju navodimo kontrolirane izraze – predmetnice za *mobile phone* u trima bazama:

- u bazi **Inspecc** upit o mobilnim telefonima pronaći ćete unutar kontroliranog izraza *Mobile handsets*
- u bazi **Medline** koristit ćete predmetnicu: *cellular phone* itd.
- u bazi **Compendex** nalazi se jedna glavna predmetnica: *cellular telephone systems* uz potpredmetnice, kao npr.: *mobile telecommunication systems* i dr.

Važno je napomenuti da je u svakoj bazi koja uključuje predmetnice dovoljno kao upit unijeti izraz *mobile phone*, dok će program, preko tezausa, povezati upit sa svim relevantnim pojmovima – predmetnicama. Taj proces povezivanja upita i predmetnica naziva se mapiranje.

3.8.2 Nekontrolirani izrazi – identifikatori

Indekseri za predmetno označavanje dokumenata mogu koristiti i slobodne, nekontrolirane izraze (*Keywords Plus, Identifiers*), odnosno izraze koji se ne nalaze u tezaursima. Pritom uglavnom nastoje ne koristiti izraze koje je autor već koristio unutar naslova, sažetka i ključnih riječi.

3.9 MAPIRANJE

Mapiranje je proces tijekom kojega se korisnikov upit povezuje s izrazima iz tezausa. Na taj se način korisniku omogućuje postavljanje upita na prirodnom jeziku, neovisno o poznavanju terminologije, sintakse pretraživanja, gramatike i sl. Nakon mapiranja ponuđeni su pojmovi pronađeni u tezaursu, a korisnik ih zatim odabire za daljnje pretraživanje.

Mapiranje se može koristiti isključivo kod baza podataka s rječnikom kontroliranih izraza – tezausom. Trenutačno su to sljedeće baze:

- Ovidove baze podataka:
  - o ERIC
  - o Inspecc
  - o Medline
  - o PsycInfo
- Baze podataka EBSCO:
  - o ERIC
  - o Medline
  - o Georef
  - o PsycInfo
  - o SocIndex
- Ei Village 2:
  - o Compendex
- INIS.

3.9.1 Mapiranje kod Ovidovih baza podataka

Primjer mapiranja obradili smo na bazi Medline, drugoj najčešće korištenoj bazi u Centru. Postupak mapiranja djelomično se razlikuje ovisno o tome koji program koristite za pretraživanje.

1. U naredbeni redak upišite izraz za pretraživanje *cellular phone* i označite kućicu *Map Term to Subject Heading*. Kliknite na **Search** za nastavak rada.

2. U prozoru *Mapping Display* prikazane su sve dostupne predmetnice za izraz *mobile phone*.

Opcije *Explode* i *Focus* omogućuju dodatno proširivanje ili sužavanje pretraživanja:

- *Explode* omogućava da dobijete SVE radove koji sadrže željenu predmetnicu
- *Focus* će ograničiti pretraživanje samo na radove kojima je tražena predmetnica ujedno i glavna tema.

Ako vam nijedna od ponuđenih predmetnica ne odgovara, označite kućicu *Search as Keyword*. Tako ćete zaobići pretraživanje po predmetnicama.

3. Kliknite na naziv predmetnice (u našem primjeru *Telephone*) ako želite pogledati izraze povezane s tom predmetnicom. Rezultati su vidljivi u novom prozoru:

Information Sciences (Non MeSH)			
☐	Information Science	205	☐
☐	Book Collecting	26	☐
☐	Chronology	567	☐
☒	Classification	1873	☐
☒	Communication	18621	☐
☐	Communications Media	257	☐
☐	Erotica	306	☐
☐	Library Materials	57	☐
☒	Mass Media	3442	☐
☒	Publications	695	☐
☒	Teaching Materials	2035	☐
☐	Telecommunications	1419	☐
☐	Electronic Mail	661	☐
☐	Radar	142	☐
☐	Radio	407	☐
☐	Satellite Communications	405	☐
☐	Telefacsimile	96	☐
☒	Telemedicine	4752	☐
☐	Telephone	3227	☐
☐	Answering Services	14	☐
☒	Cellular Phone	738	☐
☐	Modems	29	☐
☒	Television	2094	☐
☐	Videoconferencing	128	☐

Klikom na ikonu **I** možete pronaći detaljne informacije o predmetnici:

Za povratak na prethodnu stranicu kliknite na **Previous Page**.

Za nastavak rada kliknite na **Continue**.

4. U prozoru *Subheading Display* odabirete potpredmetnice po kojima želite pretraživati.

U ovom primjeru označite opciju *Include All Subheadings* i kliknite na **Continue**.

5. Na osnovnom zaslonu vidljivi su rezultati pretraživanja za predmetnicu *Cellular phone*. Znak **/** pokazuje da je prilikom pretraživanja korišteno mapiranje.

#	Search History	Results	Display
1	Cellular Phone/	738	DISPLAY

3.9.2 Mapiranje u bazama podataka EBSCO

Mapiranje kod baza podataka EBSCO na raspolaganju je samo za određene baze podataka kao što su Medline, ERIC, PsycInfo i SocIndex. Neke vrste tezaurusa na raspolaganju su i kod Business Source Premier, čak i kod Academic Search Premier, ali to je prije doručeni popis ključnih riječi negoli pravi tezaursus. Da baza podataka koju pretražujemo ima na raspolaganju tezaursus, vidjet ćemo po dodatnoj opciji *Thesaurus*, koja će se pojaviti na zaslону osnovnog pretraživanja. Kod Medline baze pisat će poznati naziv tezaurusa – MeSH (kratica za Medical Subject Headings).

1. Odaberite Medline bazu podataka i kliknite na opciju MeSH. U polje *Browse for* upišite izraz za pretraživanje *mobile phone* i kliknite na **Browse**, ostavljajući odabir *Relevancy Ranked*.

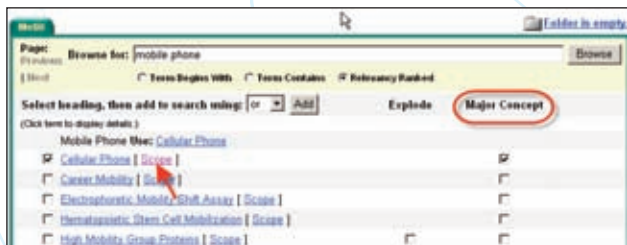
2. Na zaslону će se prikazati sve dostupne predmetnice za izraz *mobile phone*.

Klikom na **Scope** možete pogledati detaljne informacije o

Kraj predmetnica će se pojaviti opcije *Explode* i *Major Concept* koje omogućuju dodatno proširivanje ili sužavanje pretraživanja:

- *Explode* omogućava da dobijete SVE radove koji sadrže željenu predmetnicu
- *Major concept* će ograničiti pretraživanje samo na radove kojima je tražena predmetnica ujedno i glavna tema.

predmetnici, kao što su podpredmetnice, opis predmetnice, godinu kada je unesena u tezaursus, kako se zvala prethodna predmetnica te nabrojane izraze koje zamjenjuje.

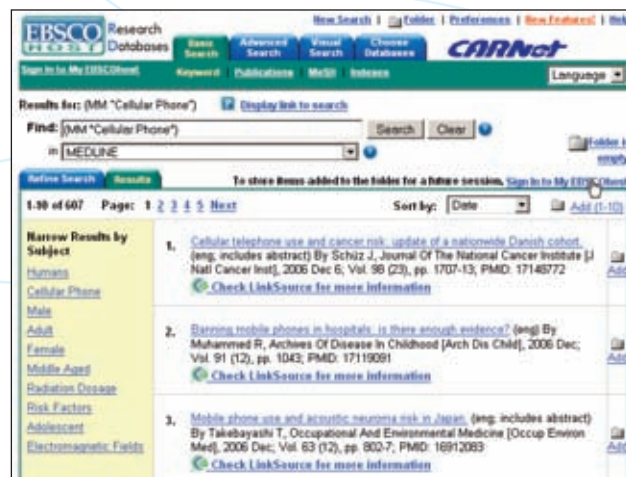

3. Klikom odaberite kućicu pored naziva predmetnice (u našem primjeru *Cellular phone*) i pored opcije *Major Concept*, a zatim kliknite na **Add**. Odabrana predmetnica pojavljuje se u naredbenom retku *Find*.

Za nastavak pretraživanja kliknite na **Search**.

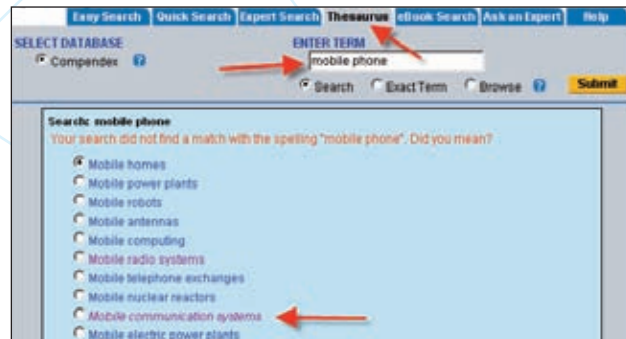
4. Na osnovnom zaslону vidljivi su rezultati pretraživanja za predmetnicu *Cellular phone*.

3.9.3 Mapiranje u Ei Village 2 / baza podataka Compendex

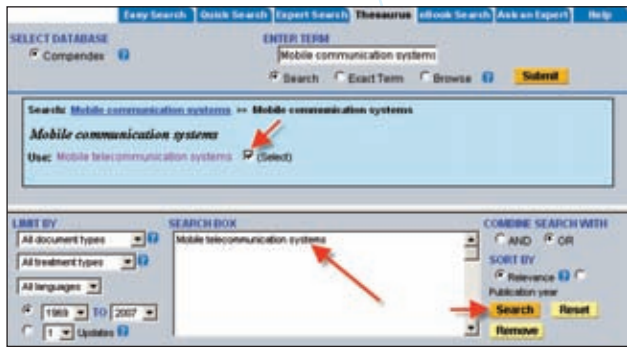
Da je mapiranje na raspolaganju kao pomoć pri pretraživanju prepoznaje se po opciji *Thesaurus* na osnovnom zaslону za pretraživanje. Iako korištenje tezaurusa u Compendex bazi podataka nije ni približno toliko intuitivno kao u Ovidovim ili Ebscovim bazama podataka, pomoći će vam ako ne poznajete dobro terminologiju.

1. U polje *Enter Term* upišite izraz za pretraživanje „mobile phone” i kliknite na **Submit**.

2. Od ponuđenih izraza odaberete „Mobile communication systems” i kliknite na **Search Again**. Potom kliknite na poveznicu „Mobile communication system” nakon čega ćete dobiti predmetnicu „Mobile telecommunication system”.

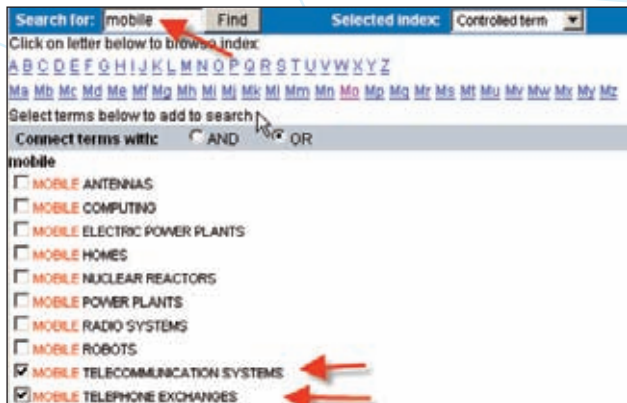
Klikom na **Select** u donjem zasebnom prozoru vašeg preglednika odabrani izraz će se pojaviti unutar kućice *Search Box* nakon čega ćete kliknuti na **Search**.

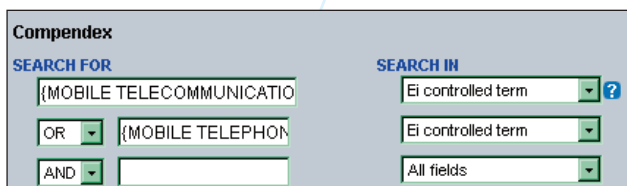
3. Iste rezultate pretraživanja dobit ćete ako u desnom prozoru *Browse Index* odaberete opciju *Ei controlled term*, a zatim pritisnete tipku **Browse**

4. U prozoru *Lookup* program će se pozicionirati na prvi izraz u abecednom popisu kontroliranih izraza – predmetnica. U kućicu *Search for* unesite izraz *mobile* i kliknuta **Find**

U nizu izraza odaberite *Mobile communications* i *Mobile telephone* klikom na kućicu s lijeve strane izraza. Odabrane predmetnice pozicioniraju se kao upiti u polja za pretraživanje (*Search for*) na početnoj stranici.

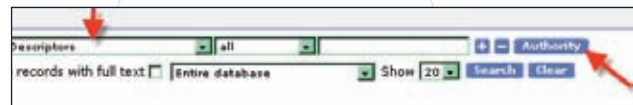

Ako odaberete više od tri predmetnice, svaka će se sljedeća učitati na treću poziciju, što znači da će izbrisati onu prethodnu. Uklanjanjem odabranoga izraza iz indeksa uklanjate ga i iz obrasca za pretraživanje.

Na kraju kliknite na **Search**, kako biste proveli pretraživanje prema oba izraza u polju *Ei controlled term*.

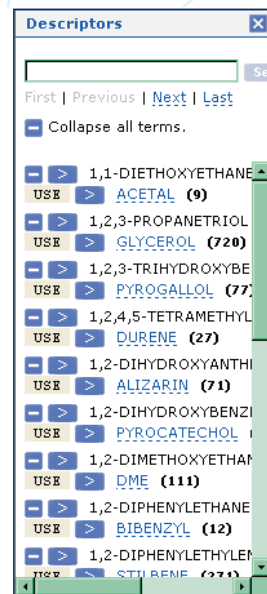
3.9.4 Mapiranje u bazi podataka INIS

1. Na osnovnom zaslonu odaberite *Descriptor* kao polje za pretraživanje.

Kliknite na tipku **Authority** desno od prozorčića kako biste dobili abecedni popis kontroliranih izraza – predmetnica.

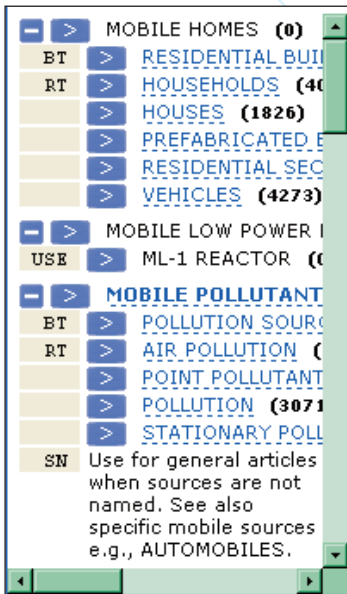
2. U novootvorenom prozoru *Descriptors* klikom na **First** i **Last** možete doći na početak, odnosno kraj liste predmetnica. Prve su na listi predmetnice koje započinju brojem, a zatim one koje počinju slovima i to od A do Z.

Da biste brže došli do željenih predmetnica, u polje za unos traženog termina upišite *mobile*, a zatim kliknite na **Search**.

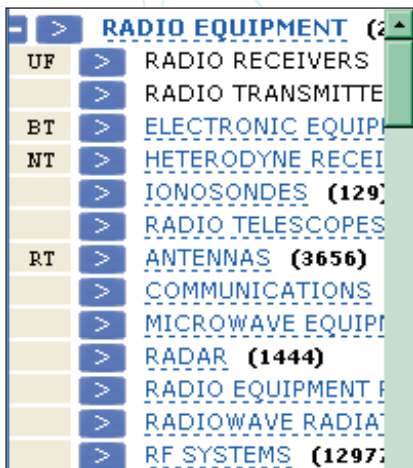
3. Ponuđene su sljedeće glavne predmetnice:

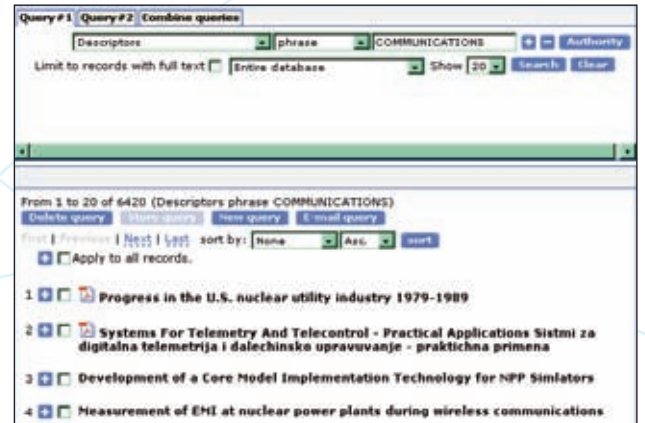
4. S obzirom na to da niti jedna od ponuđenih predmetnica ne odgovara vašem pretraživanju, ponovite pretraživanje po riječi *radio*. Upišite traženi pojam i kliknite na **Search**.

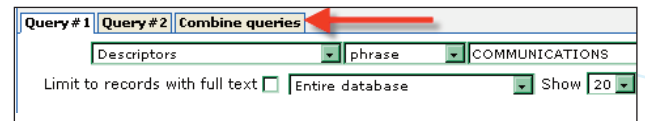
5. Ovaj put rezultati su korektni, stoga klikom na predmetnicu odaberite onu koja vam je potrebna.

6. Na osnovnom zaslonu automatski se vrši pretraživanje prema odabranoj predmetnici te se ispisuje lista rezultata pretraživanja.

Na novom sučelju baze INIS nije moguće istovremeno odabrati više predmetnica. Zato za svaku potrebnu predmetnicu provedite zasebno pretraživanje ponavljajući opisani postupak. Na kraju pretraživanja moguće je kombinirati koristeći opciju *Combine queries* na osnovnom zaslonu.

Upotreba tezaurusa trebala bi vam značajno olakšati pretraživanje. Pretraživanje će vjerojatno biti sveobuhvatnije, no to ne znači nužno i kvalitetnije rezultate pretraživanja. Uvijek možete procijeniti dobivate li bolje rezultate pretraživanja korištenjem tezaurusa ili slobodnim pretraživanjem po odabranim poljima.

"REDOVITI SAM PROFESOR U TRAJNOM ZVANJU I U 70. GODINI ŽIVOTA. KAD SE SJETIM KAKO SAM NEKADA TEŠKO DOLAZIO DO INFORMACIJA I LITERATURE, ODLIŠEVLJEM SAM S ONLINE BAZAMA PODATAKA. ISKRENE ČESTITKE."

KAKO PRETRAŽIVATI?

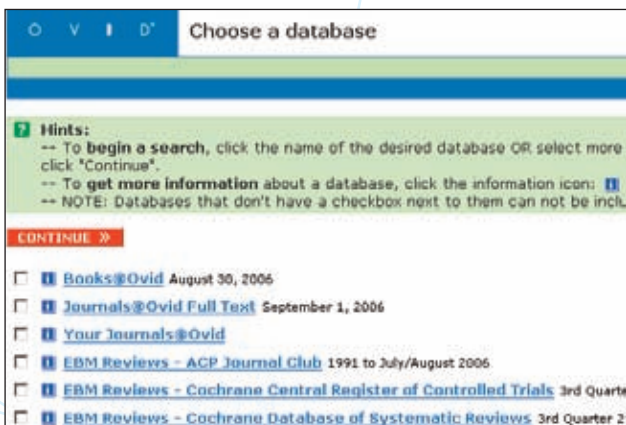

Primjer pretraživanja Ovidovih baza podataka pokazat ćemo na dvije bibliografske baze podataka: Current Contents koja je jednostavne strukture i Medline, koja ima dodatno predmetno označene zapise i ugrađeni tezaurus.

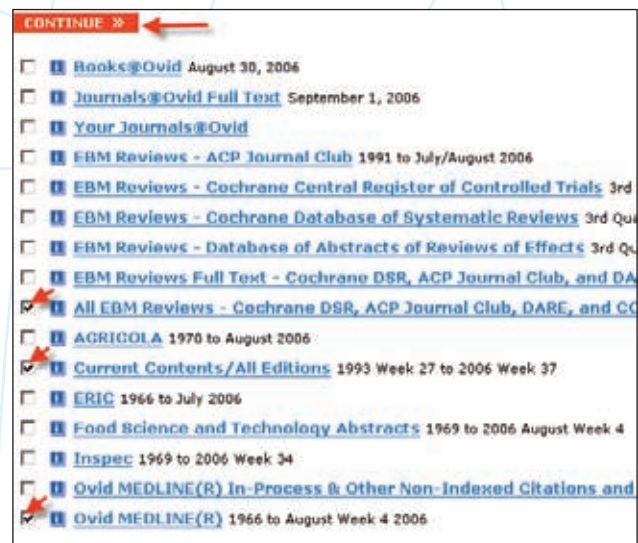
4.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

Ovidovim bazama pristupate preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice *Pretraživanje*. Nakon zaslona s obavijestima tvrtke Ovid Technologies o novim mogućnostima i novim proizvodima, klikom na tipku *Continue* dolazite do popisa raspoloživih Ovidovih baza podataka. Trenutačno su preko Ovidovog sučelja dostupne sljedeće baze podataka:

1. Books@Ovid
2. Journals@Ovid Full Text
3. Your Journals@Ovid
4. Evidence Based Medicine Reviews
5. AGRICOLA
6. Current Contents
7. ERIC
8. Food Science and Technology Abstracts (FSTA)
9. Inspec
10. Medline
11. PsycInfo.

Informacije o svakoj bazi podataka možete vidjeti ako kliknete na tipku **i** koja se nalazi ispred svakog imena baze podataka. Za pretraživanje možete odabrati jednu bazu podataka ili više baza podataka. Istovremeno možete pretraživati najviše pet baza podataka klikom u kućicu ispred imena baze podataka, nakon čega sa **Continue** nastavljate postupak pretraživanja. Trebate imati na umu da pretraživanje više baza podataka istovremeno ima određena ograničenja zbog različite strukture pojedinih baza podataka (strukture pojedinih baza podataka nalaze se u sredini brošure!), pa ga treba koristiti s oprezom.

Samo jednu bazu podataka najjednostavnije je odabrati klikom na njezino ime.

"VOLIM PRETRAŽIVATI OVID BAZE ZBOG KVALITETNOG PRETRAŽIVANJA KOJE OMOGUĆUJU."

U našem primjeru odabrat ćete bazu podataka Current Contents, a pretraživanja ćete vršiti vezano uz upit "How mobile phones influence health?" po sljedećim izrazima:

- **mobile phone\$1**
(obuhvaća izraze *mobile phone* i *mobile phones*)
- **cell\$ phone\$1**
(obuhvaća izraze *cellular phone*, *cell phone* i *cell phones*)
- **gsm\$**
(obuhvaća izraze poput *gsm*, *gsm900*, *gsm1800* itd.)
- **health\$**
(obuhvaća izraze poput *health*, *healthy* itd.)

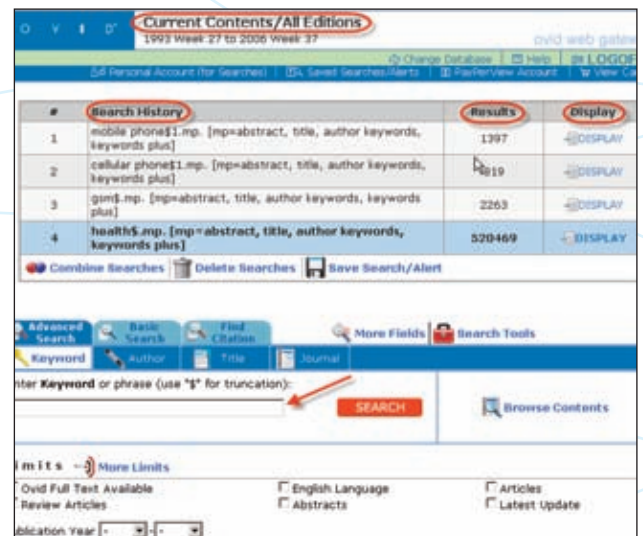
4.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Osnovni zaslon za pretraživanje (*Advanced Search*) sastoji se od sljedećih dijelova:

1. u gornjem dijelu zaslona nalazi se naziv baze podataka koju pretražujemo, u našem slučaju Current Contents/All Editions.
2. slijede opcije za promjenu baze podataka (*Change Database*), pomoć (*Help*) i odjavu (*LOGOFF*)
3. prozor s rezultatima pretraživanja u koji će se ispisivati broj seta pretraživanja (#), vaši upiti (*Search History*), broj pronađenih radova (*Results*) i poveznice na pregledavanje istih (*Display*)
4. odabir vrste pretraživanja: napredno pretraživanje (*Advanced Search*), osnovno pretraživanje (*Basic Search*) i pronalaženje citata (*Find Citation*)
5. opcije kombiniranja rezultata pretraživanja (*Combine Searches*), brisanja rezultata pretraživanja (*Delete Searches*) i pohrane rezultata pretraživanja (*Save Search/Alert*)
6. odabir polja po kojima će pretraživanje biti izvršeno:

predmetno (*Keyword*) pretraživanje, pretraživanje po autoru (*Author*), pretraživanje po naslovu (*Title*) i pretraživanje po časopisu (*Journal*).

7. dodatne opcije *More Fields* i *Search Tools*
8. naredbeni redak u koji unosimo upit
9. mogućnosti ograničavanja pretraživanja (*Limits*) – dodatna opcija *More Limits* prikazuje sve moguće načine ograničavanja pretraživanja odabrane baze podataka.
10. ikona *Browse Contents* (samo za bazu Current Contents) ili *Browse Journals* (samo za baze Evidence Based Medicine Reviews i Journals@Ovid Full Text)

4.2.1 Osnovno pretraživanje

Osnovno pretraživanje (*Basic Search*) nudi samo dvije mogućnosti pretraživanja po autoru i po ključnim riječima¹.

4.2.2 Pronalaženje referenci

Za pronalaženje određene reference na raspolaganju je *Find Citation*.

Journal Identifier

Article Title:

Journal Name: Truncate Name
(adds "\$")

Author Surname: Truncate Name
(adds "\$")

Volume: Issue: Article First Page:

Publication Year: (e.g., "2005")

HINT: Use truncation if you don't have the full journal or author names (e.g., using truncation, "Ang" will find "Angiogenesis" and "Angiology"; "Smith G" will find "Smith, Glen" and "Smith, George").

¹ Obzirom da je napredno pretraživanje (*Advanced Search*) unutar Ovidovog sučelja vrlo pregledno i intuitivno, ne postoje značajne prednosti osnovnog pretraživanja (*Basic Search*) koje bi početniku olakšale pretraživanje.

4.3 PRETRAŽIVANJE

4.3.1 Predmetno pretraživanje (Keyword Search)

Predmetno pretraživanje u bazi Current Contents obuhvaća pretraživanje sljedećih polja:

- naslov (*Title*)
- ključne riječi (*Author Keywords*)
- sažetak (*Abstract*).

Ova vrsta pretraživanja unaprijed je ponuđena (*default*), ako ne odaberete neku drugu vrstu pretraživanja, npr. po autoru ili časopisu. Također je identična pretraživanju po polju koje se u popisu polja zove *Textword!*

Dok se nalazite u modusu za predmetno pretraživanje, u naredbeni redak ne upisujete ime(na) i prezime(na) autora. Rezultat takvoga pretraživanja neće biti radovi navedenog autora, nego radovi u kojima se taj autor spominje u naslovu, ključnim riječima i sažetku.

1. Upišite izraz za pretraživanje (u našem primjeru *mobile phone\$1*) u naredbeni redak i kliknite na tipku **Search**.

2. Ponovite pretraživanje za ostale izraze, u našem slučaju za:

- cell\$ phone\$1
- gsm\$
- health\$

tako da svaki izraz upišete zasebno u naredbeni redak i nakon toga kliknete na **Search**. Rezultati će biti prikazani u tablici rezultata kao što je prikazano na prvoj slici osnovnog zaslona za pretraživanje. U tablici su uvijek prikazana četiri posljednja provedena pretraživanja. Ako želite vidjeti sva provedena pretraživanja povećajte tablicu korištenjem *Expand* u desnom vanjskom uglu tablice.

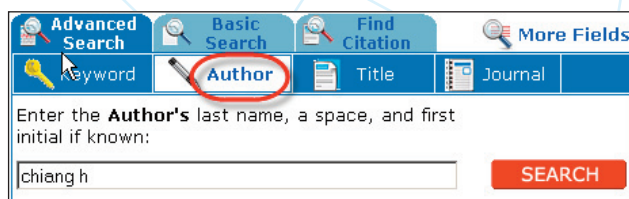
4.3.2 Pretraživanje po autoru (Author Search)

Pretraživanje po autoru provodit ćete kada vam je autor već poznat i kada pratite njegovu znanstvenu publicistiku, kao i nakon predmetnoga pretraživanja kojim ste došli do autora ili skupina autora koja se bavi vama zanimljivim područjem. Pretraživanje po autoru može rezultirati radovima do kojih ne biste došli predmetnim pretraživanjem.

Pretpostavimo da ste pregledavajući radove navedene u 4. setu pronašli zanimljiv rad autora Chiang H. i da vas zanima je li isti autor napisao više radova na tu ili sličnu temu.

1. Kliknite na ikonu **Author** na osnovnom zaslonu.

2. U naredbeni redak upišite prezime i inicijal imena autora. Kliknite na **Search**.

Advanced Search Basic Search Find Citation More Fields

Keyword **Author** Title Journal

Enter the **Author's** last name, a space, and first initial if known:

chiang h **SEARCH**

Ovidove baze podataka uglavnom ne bilježe cijelo ime autora, već samo inicijal(e). Ako poznajete ime (inicijal) autora pretraživanje ćete provesti kao u gornjem primjeru. Ako pak niste sigurni u inicijal autora, upisat ćete samo prezime te znak kraćenja (npr. Chiang \$).

3. U prozoru *Authors Index Display* nalazi se popis svih autora u bazi podataka koju pretražujete, pozicioniran na prezimenu koje ste upisali u naredbeni redak. U popisu svih autora možete prepoznati sve načine navođenja istog autora.

Authors Index Display

Enter a new start term: [ ] GO

Choose from among the following index entries:

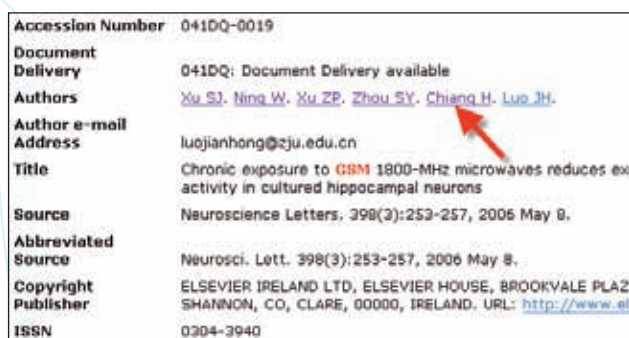
PERFORM SEARCH

Term	Postings	Term	Postings
☒ chiang h. au.	83	☐ chiang f. au.	3
☐ chiang ha. au.	1	☐ chiang it. au.	7
☐ chiang hb. au.	1	☐ chiang iw. au.	7
☐ chiang hc. au.	163	☐ chiang iz. au.	1

Klikom na kućicu ispred imena autora odaberite autora, ili autore za koje pretpostavljate da su zapravo različito navođenje istog autora. Kliknite na **Perform Search** da biste nastavili pretraživanje.

4. Rezultati pretraživanja pojavit će se kao novi set na osnovnom zaslonu.

Pretraživanje po autoru možete izvršiti i tijekom pregledavanja cjelovitih bibliografskih zapisa. Dovoljno je kliknuti na prezime autora (koje je poveznica i obično je plave boje) da bi se prikazali svi radovi toga autora koji se nalaze u određenoj bazi.

Accession Number 041DQ-0019

Document Delivery 041DQ: Document Delivery available

Authors Xu SJ, Ning W, Xu ZP, Zhou SY, **Chiang H**, Luo JH.

Author e-mail luojianhong@cju.edu.cn

Title Chronic exposure to GSM 1800-MHz microwaves reduces ex activity in cultured hippocampal neurons

Source Neuroscience Letters. 398(3):253-257, 2006 May 8.

Abbreviated Source Neurosci. Lett. 398(3):253-257, 2006 May 8.

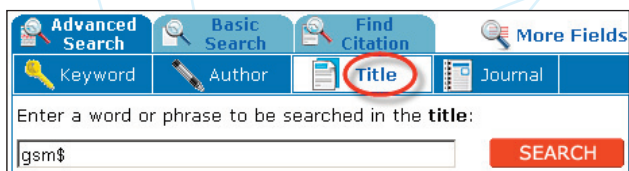
Copyright Publisher ELSEVIER IRELAND LTD, ELSEVIER HOUSE, BROOKVALE PLAZ SHANNON, CO, CLARE, 00000, IRELAND. URL: <http://www.elsevier.com>

ISSN 0304-3940

4.3.3 Pretraživanje po naslovu (Title Search)

Pretraživanje po naslovu koristite kada vas zanimaju isključivo radovi koji se određenom temom bave tako ciljano da je sadržana u nazivu rada. Takvim pretraživanjem dobit ćemo znatno manji broj radova kao rezultat, ali je velika vjerojatnost da će njihova relevantnost biti visoka.

1. Kliknite na ikonu **Title** na osnovnom zaslonu.
2. U naredbeni redak upišite izraz po kojem želite provesti pretraživanje. Kliknite na **Search**.

Advanced Search Basic Search Find Citation More Fields

Keyword Author **Title** Journal

Enter a word or phrase to be searched in the **title**:

gsm\$ **SEARCH**

3. Rezultati pretraživanja pojavit će se na osnovnom zaslonu.

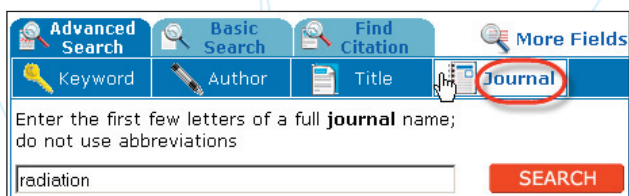
4.3.4 Pretraživanje po časopisu/izvorniku (Journal Search)

Kod pretraživanja po časopisu imajte na umu da pretražujete podatke o radovima koji su objavljeni u određenim časopisima i drugim publikacijama, ali ne i podatke o samim časopisima.

Ako vas zanimaju podaci o određenom časopisu najbolje je preko polja Copyright koje je dio standardnog bibliografskog zapisa kliknuti na poveznicu izdavača te na web stranicama samog izdavača potražiti najrelevantnije informacije o časopisu.

Pretpostavimo da vas zanimaju radovi objavljeni u časopisima koji počinju riječju *radiation*.

1. Kliknite na ikonu **Journal** na osnovnom zaslonu.
2. U naredbeni redak upišite prvih nekoliko slova ili riječi naziva časopisa, bez korištenja kratica. U našem primjeru upišite *radiation*.

Advanced Search Basic Search Find Citation More Fields

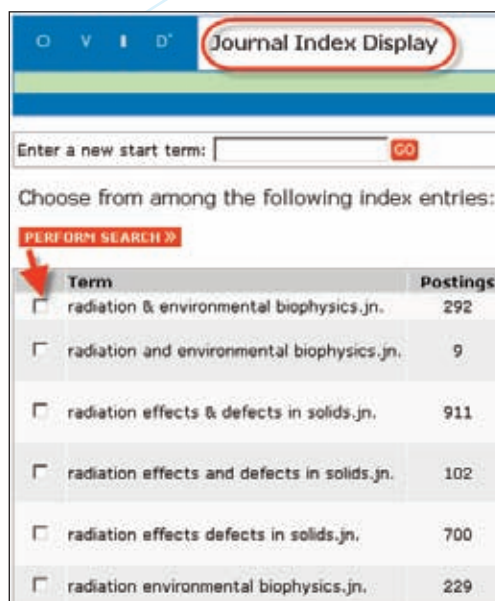
Keyword Author Title **Journal**

Enter the first few letters of a full **journal** name; do not use abbreviations

radiation **SEARCH**

Za nastavak rada kliknite na **Search**.

3. Otvorit će se prozor *Journal Index Display* s abecednim popisom svih časopisa uključenih u bazu, pozicioniran na izraz koji ste unijeli kao upit.

Term	Postings
☐ radiation & environmental biophysics.jn.	292
☐ radiation and environmental biophysics.jn.	9
☐ radiation effects & defects in solids.jn.	911
☐ radiation effects and defects in solids.jn.	102
☐ radiation effects defects in solids.jn.	700
☐ radiation environmental biophysics.jn.	229

Možete odabrati jedan ili više časopisa klikom na kućicu ispred naziva časopisa. Kliknite na **Perform Search** za nastavak rada.

4. Rezultati pretraživanja, tj. radovi objavljeni u odabranom/im časopisu/ima, prikazani su na osnovnom zaslonu kao novi set.

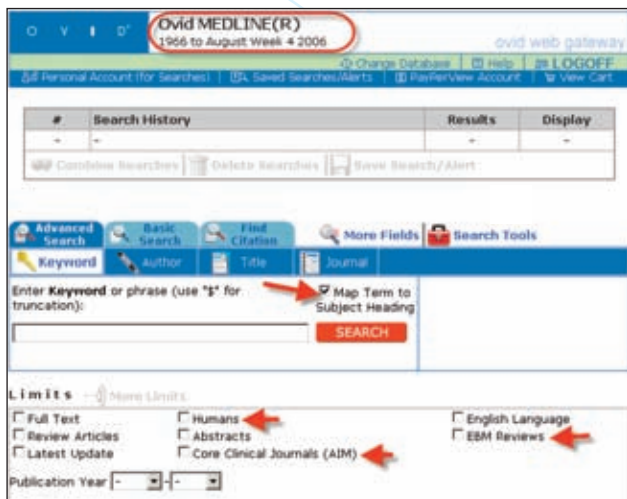
4.3.5 Pretraživanje korištenjem tezaurusa

Pretraživanje uz pomoć tezaurusa pokazat ćemo na bazi podataka Medline. Opciju *Change database* iskoristit ćemo da bismo se vratili na popis raspoloživih baza podataka, a potom ćemo odabrati Medline. Medline baza podataka koristi Medical Subject Headings (MeSH) tezaursus koji je najvažniji tezaursus u području biomedicine.

Vidimo da je osnovni zaslon za pretraživanje isti, uz nekoliko izmijenjenih detalja. Promijenio se, naravno, naziv baze podataka u gornjem dijelu zaslona. Uz naredbeni redak pojavila se kućica *Map Term to Subject Heading* koju ćemo koristiti za predmetna pretraživanja. Također su se promijenile mogućnosti ograničavanja pretraživanja, pa su vam sada na osnovnom zaslonu na raspolaganju sljedeća ograničenja: engleski jezik, sažetak, ljudi i životinje. Odabirom *More Limits* imat ćete na raspolaganju više mogućnosti ograničavanja pretraživanja.

"MOGLI JAKO BRZO PRETRAŽIVATI OGROMAN BROJ REFERENCI I PRONAĆI PRAVU PRAVILNIM IZBOROM KLJUČNIH RIJEČI!"

Da biste iz baze podataka Medline korištenjem tezaurusa dobili radove koji se bave štetnim utjecajem mobilnih telefona, nije potrebno promišljati o terminologiji kao kod baza podataka koje ne koriste tezaurus. Ukucate li u prozor za pretraživanje npr. *mobile phone radiation* dobit ćete prikaz svih kontroliranih izraza – predmetnica, kojima su stručnjaci pojedinih područja opisali radove uključene u bazu podataka Medline.

Iako biste među ponuđenim predmetnicama mogli odabrati nekoliko koje zacijelo opisuju radove koji temom pokrivaju vaš upit (*cellular phone, microwaves, electromagnetic fields*), odabrat ćete samo *microwaves* koji će dati najrelevantnije rezultate.

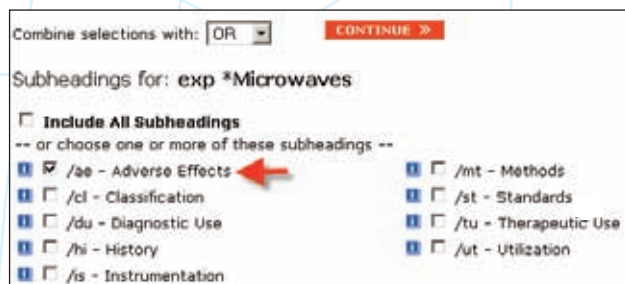

Gdje je pojedini izraz smješten u „stablu“ tezaurusa možete jednostavno vidjeti klikom na naziv predmetnice. U slučaju *microwaves* izraz se nalazi unutar Prirodne znanosti – Fizika – Zračenje – Neionizirajuće zračenje – Radio-valovi – Mikrovalovi.

"U KRATKOM VREMENU DOBILI SE ZNAČAJNI PODATCI, TE STEKNE RELATIVNO DOBAR UVID U STUPANJ ISTRAŽENOSTI NEKOG PODRUČJA."

☐	☐	Nuclear Physics	755	☐	☐	☐
☐	☐	Optics	7836	☐	☐	☐
☐	☐	Oscillometry	5271	☐	☐	☐
☐	☐	Phase Transition	1588	☐	☐	☐
☐	☐	Porosity	4827	☐	☐	☐
☐	☐	Pressure	44018	☐	☐	☐
☐	☐	Psychophysics	8334	☐	☐	☐
☐	☐	Radiation	2473	☐	☐	☐
☐	☐	Electromagnetic Fields	9487	☐	☐	☐
☐	☐	Radiation, Ionizing	3938	☐	☐	☐
☐	☐	Radiation, Nonionizing	279	☐	☐	☐
☐	☐	High-Energy Shock Waves	261	☐	☐	☐
☐	☐	Infrared Rays	6979	☐	☐	☐
☐	☐	Light	54152	☐	☐	☐
☐	☐	Radio Waves	3256	☐	☐	☐
☐	☐	Microwaves	7778	☐	☐	☐
☐	☐	Ultraviolet Rays	48308	☐	☐	☐
☐	☐	Radiation Tolerance	8123	☐	☐	☐
☐	☐	Radiometry	15811	☐	☐	☐
☐	☐	Scattering, Radiation	13425	☐	☐	☐
☐	☐	Rheology	14176	☐	☐	☐

Predmetnicu *microwaves* odabirete klikom u kućicu ispred naziva predmetnice. S *Explode* označite da li želite uključiti i tzv. podređene izraze u kontroliranom rječniku izraza. Kako *microwaves* nema takvih izraza unutar MESH tezaurusa, nije potrebno koristiti *Explode*. *Focus* ćete iskoristiti ako želite da odabrana predmetnica ujedno bude i glavna tema rada. Nakon što klikom na **Continue** potvrdite svoj odabir pojaviti će se *Subheading Display* zaslon na kojem odabirete jednu ili više pod-predmetnica. U našem ćete primjeru odabrati štetne učinke zračenja mobilnih telefona – *Adverse Effects*, a potom ćete kliknuti na **Continue** za nastavak rada.

Na ovaj ste način dobili nekoliko stotina relevantnih rezultata, bez da ste brinuli o terminologiji koju je autor koristio i bez da ste koristili zamjenske znakove, operatore kojima biste uključili sve sinonime i sl.

Iako pretraživanje uz pomoć tezaurusa u početku može izgledati složeno, svakako ga preporučujemo jer će vam uštedjeti dosta vremena.

Ako vam se pretraživanje uz pomoć tezaurusa niti nakon duže upotrebe ne sviđa ili želite provesti vrlo ciljano pretraživanje na određenim poljima, jednostavnim klikom na *Map Term to Subject Heading* „isključit“ ćete tezaurus, a pretraživanje provoditi na identičan način kao kod npr. Current Contents baze podataka.

Pretraživanje uz pomoć tezaurusa odnosi se isključivo na **predmetno** pretraživanje. Sva druga pretraživanja provodite na identičan način kao kod npr. Current Contents baze podataka.

4.4 KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Drugi korak je kombiniranje rezultata pretraživanja. Kombiniranje rezultata neophodno je kako bi se, s jedne strane, smanjio broj pronađenih rezultata, a s druge strane, značajno povećala njihova relevantnost. Kombiniranje rezultata pretraživanja je kao da prevodite vaš početni upit u matematičku formulu. Tek kombiniranjem pojedini "članovi formule", tj. vaši setovi, zadobivaju pravi smisao. Rezultati pretraživanja najčešće se kombiniraju Booleovim operatorima OR i AND. Više o Booleovim operatorima pročitajte na 27. stranici.

1. U prvom koraku pokušat ćete u jednom setu dobiti sve radove koji sadrže bilo koji od sinonima za mobilni telefon. Upišite u naredbeni redak izraz 1 OR 2 OR 3 (brojevi se odnose na brojeve pojedinih setova) te kliknite na **Search**.

Za međusobno povezivanje sinonima uvijek koristite operator OR. Ovim operatorom proširit ćete svoje pretraživanje i dobiti više rezultata.

2. Sljedeći korak jest pronalaženje svih dokumenata u kojima se spominju oba pojma od kojih se sastoji upit - i mobilni telefon i zdravlje.
U naredbeni redak upišite izraz 4 AND 5 te kliknite na **Search**.
3. Set broj 6 na osnovnom zaslonu sada sadrži relevantne radove.

#	Search History	Results
1	mobile phone\$1.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	1397
2	cell\$ phone\$1.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	1255
3	gsm\$.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	2263
4	health\$.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	520469
5	1 or 2 or 3	4516
6	4 and 5	261

Dobro provedeno pretraživanje ima relativno mali broj rezultata. Ovisno o znanstvenom području broj rezultata trebao bi se kretati oko stotinjak ili manje. Kako biste smanjili broj rezultata nakon što ste kombinirali rezultate dobro je koristiti ograničavanje rezultata pretraživanja.

4.5 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA (Limit)

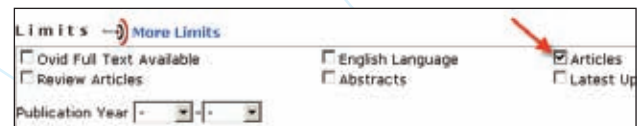
Rezultate pretraživanja korisno je na kraju ograničiti kako biste iz njih izdvojili za vas najrelevantniji dio. Kod znanstvenih područja koja su vrlo dinamična korisno je rezultate ograničiti na određeni raspon godina (npr. od 2004. do danas). Ako ste novi u nekom znanstvenom području možda će vam biti korisno rezultate ograničiti samo na pregledne radove koji će vam dati najbolji uvid u određenu tematiku. Ako vas ne zanimaju radovi koji nemaju raspoloživi cjeloviti tekst rada, pretraživanje ćete ograničiti samo na takve vrste radova. Parametri za ograničavanje pretraživanja razlikuju se od baze do baze, a neki od važnijih parametara ograničavanja pretraživanja općenito su:

- **raspon godina** (npr. radovi objavljeni između 2000. i 2002. godine)
- **vrsta publikacije** (npr. pregledni radovi)
- **izvorni jezik rada** (npr. radovi izvorno napisani na njemačkom jeziku)
- radovi koji sadrže poveznicu na **cjeloviti tekst** u istoj ili drugoj dostupnoj bazi podataka.

Najčešće korištena ograničenja nalaze se ispod naredbenoga retka. Možete ih koristiti odmah tijekom tekućeg pretraživanja i označiti ih prilikom unošenja upita, ili naknadno na bilo kojem od provedenih pretraživanja. Moguće je istovremeno koristiti više kriterija za ograničavanje.

Pretpostavimo da dokumente iz posljednjeg 6. seta želite ograničiti na članke (izvorne znanstvene radove):

1. Označite kućicu ispod ograničenja *Articles* (nalazi se odmah ispod naredbenoga retka) i kliknite na **Search**.

2. Rezultati pretraživanja pojavit će se kao novi set na osnovnom zaslonu.

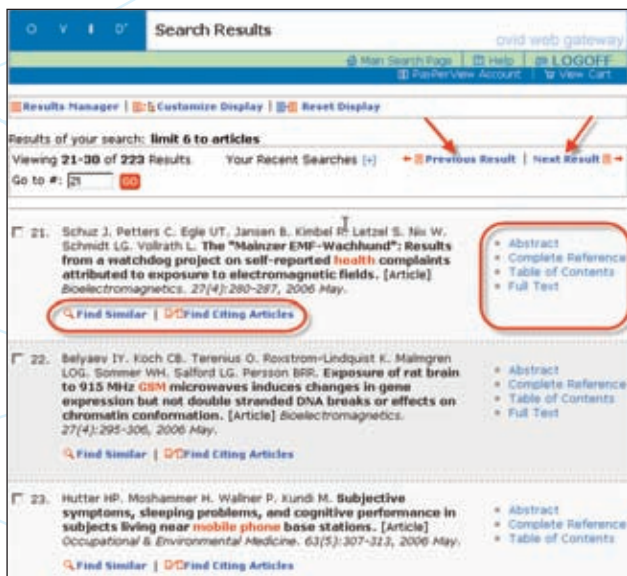
Sve raspoložive parametre za ograničavanje za pojedinu bazu podataka možete dobiti klikom na **More Limits**.

"BAZE PODATAKA SU LJEPLO SISTEMATIZIRANE I SMATRAM DA JE POPRATNI TEKST KONCIZAN I INFORMATIVAN."

4.6 PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

4.6.1 Skraćeni bibliografski zapis

U donjem dijelu glavnoga zaslona ispisuju se skraćeni bibliografski zapisi prvih deset radova u posljednjem setu. Radovi su poredani kronološki, tako da se najnoviji radovi najprije ispisuju. U prikazanim zapisima posebno su označeni izrazi po kojima ste pretraživali, ako se pojavljuju u tekstu. Za kretanje kroz rezultate koristite tipke *Next Result* za prijelaz na sljedećih deset dokumenata i *Previous Result* za povratak na prethodnih deset dokumenata.

Odabir dokumenta za kasniji ispis, pohranu ili slanje elektroničkom poštom vrši se klikom na kućicu koja se nalazi lijevo uz naziv svakoga rada. Na osnovni zaslon vraćate se klikom na *Main Search Page*. Odabrani dokumenti prikazat će se kao novi set.

Desno od skraćenog bibliografskog zapisa rada nalaze se poveznice:

- *Abstract*
- *Complete Reference*
- *Table of Contents* (nije dostupna u drugim bazama)
- *Library Holdings*
- *Full Text*
- *Ovid Full Text*

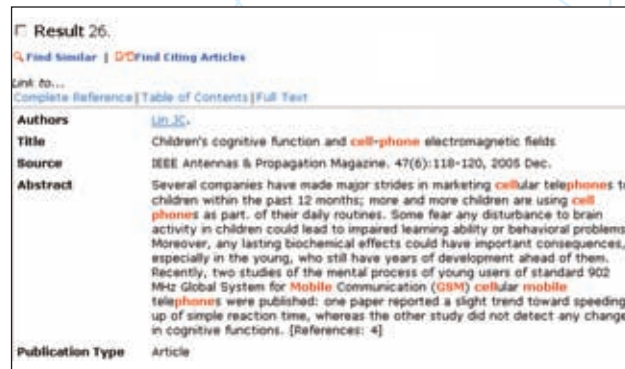
Ispod svakog skraćenog bibliografskog zapisa nalaze se dvije korisne poveznice na:

Find Similar – dobije se popis članaka sličnih onima koje trenutačno gledamo, sukladno kriterijima kao što su naslov, sinonimi i sl.

Find Citing Articles – dobiju se radovi koji citiraju ovaj rad, ali samo u bazi Journals@Ovid.

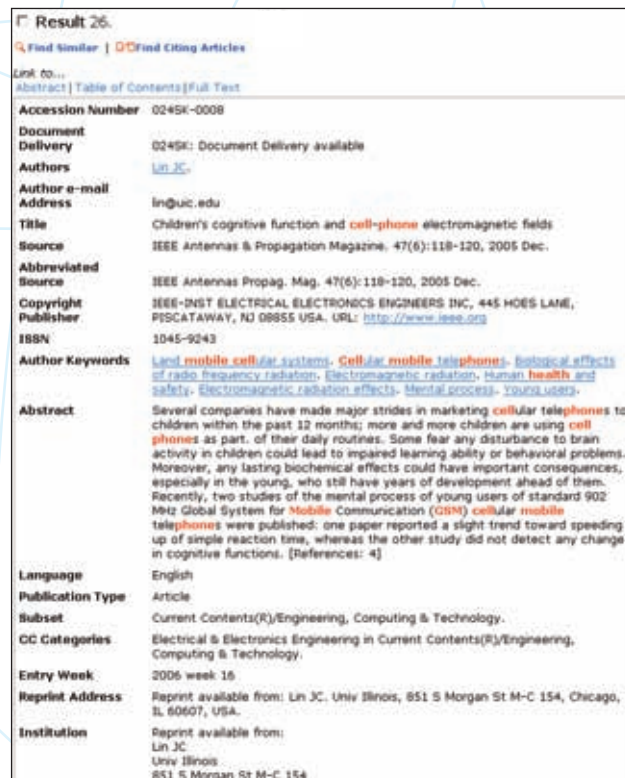
4.6.2 Bibliografski zapis sa sažetkom

Poveznica *Abstract*, uz osnovne bibliografske podatke o radu, pruža uvid u sažetak rada.

4.6.3 Cjeloviti bibliografski zapis

Poveznica *Complete reference* omogućuje pregled cjelovitoga bibliografskog zapisa za pojedini rad.

Cjeloviti bibliografski zapis sadrži dodatne korisne informacije kao što su adresa autora (poštanska i elektronička), izdavač i napomene o vlasničkim pravima, jeziku na kojem je rad napisan i dr.

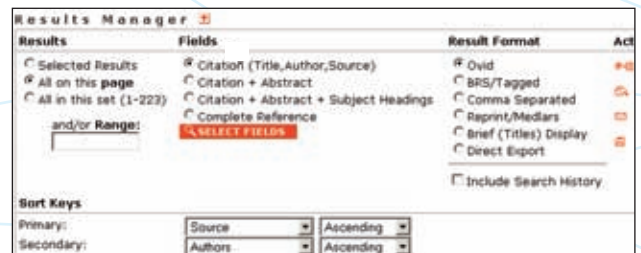
SADA JE PRISTUP INFORMACIJAMA OD INTERESA STRAHOVITO BRZ

4.6.4 Pregledavanje sadržaja broja (sveščića) časopisa

Poveznica *Table of Contents* omogućuje pregled sadržaja broja (sveščića) u kojem je rad objavljen. Na taj način možete pronaći radove srodne vašem području, osobito ako se radi o tematskim brojevima. Ova je mogućnost dostupna samo za bazu Current Contents!

3. Format zapisa (*Results Format*) – odaberite format u kojem će se pohraniti vaši rezultati: Ovid, BRS/Tagged, Reprints/Medlars, Brief (*Titles*) Display, Direct Export ili XML. Ako ćete pohranjene rezultate kasnije učítavati s nekim od tekstualnih editora (Notepad, WordPad, MS Word i sl.) odaberite format Ovid (*default*)².
4. Akcije (*Actions*) – između opcija *Display*, *Print Previews*, *Email* i *Save*, odaberite ovu posljednju za pohranu rezultata pretraživanja.
5. Ključevi za sortiranje (*Sort Keys*) – odaberite primarni i sekundarni ključ za sortiranje. Npr. možete sortirati po naslovu časopisa, a potom po abecedi prema prezimenu prvog autora.

Nakon što ste kliknuli na **Save** još je potrebno odabrati način definiranja redova što ovisi o operacijskom sustavu vašeg računala. Klikom na **Continue** rezultati će se pohraniti u odabrani pretinac na vašem računalu u datoteku naziva koji ste odabrali (*default* je *cites.txt*). Ako kasnije učítamo rezultate pohranjene kao skraćeni bibliografski zapis u Ovid formatu, oni izgledaju ovako:

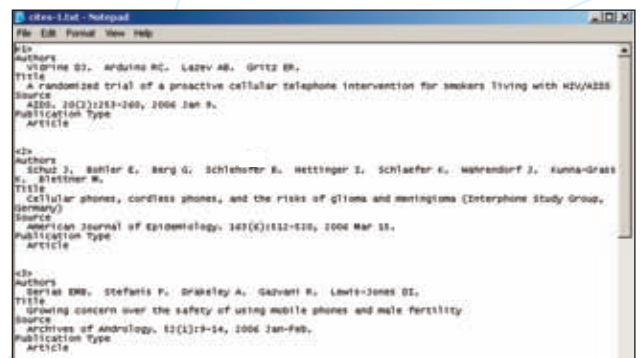
4.7 POHRANA, ISPIŠ I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

4.7.1 Pohrana rezultata pretraživanja

Prije pohrane potrebno je odabrati radove koje želite pohraniti klikom na kućicu ispred naziva rada.

Za pohranu rezultata pretraživanja koristit ćete **Results Manager** koji se nalazi na dnu svake stranice. *Results Manager* sastoji se od pet glavnih dijelova:

1. Rezultati (*Results*) – odaberite ako želite pohraniti samo prethodno označene rezultate, sve rezultate na ovoj stranici ili sve rezultate pronađene pretraživanjem.
2. Polja (*Fields*) – odaberite koja polja želite pohraniti za pojedini rezultat. Prva je opcija skraćeni bibliografski zapis (naslov, autor, izvornik), druga je opcija skraćeni bibliografski zapis sa sažetkom, treća dodatno uključuje i predmetnice, a četvrta uključuje cjeloviti bibliografski zapis. Pomoću tipke *Select Fields* možete sami definirati polja uključena u cjeloviti bibliografski zapis. Ako ništa ne odaberete, pohranjivat će se prethodno zadana (*default*) polja.

4.7.2 Pohrana strategije pretraživanja

Strategiju pretraživanja korisno je pohraniti u slučaju kada ste proveli složeno pretraživanje koje vrlo dobro pokriva predmete vaših interesa i daje kvalitetne rezultate.

Da biste mogli pohraniti strategiju, trebate se registrirati kao korisnik (otvoriti *Personal Account*).

1. Na osnovnom zaslonu kliknite na ikonu *Save Search/Alert* koja se nalazi ispod tablice s prikazima rezultata pretraživanja.
2. Otvorit će se prozor *Personal Account Login*.

² Da biste uz rezultate pretraživanja pohranili i strategiju, potrebno je u *Results Manageru* označiti kućicu *Include search history*. Nakon toga kliknite na ikonu **Save**.

Ako se sada želite registrirati, kliknite na link *Create a new Personal Account*.

Upišite tražene podatke i kliknite na ikonu **Create**.

Ako ste se prethodno već registrirali, upišite svoje korisničko ime i lozinku i kliknite na ikonu **Login** za nastavak rada.

3. U novootvorenom prozoru *Save Current Search* strategiju pohranjujete pod određenim imenom, ne duljim od 8 znakova, koje upisujete u polje *Save Name*. Detaljniji opis strategije moguće je upisati u polju *Comments*. Također je potrebno odrediti želite li strategiju pohraniti privremeno, na 24 sata (*Temporary*), ili trajno (*Permanent*). Naša je preporuka da odaberete mogućnost stalne pohrane, u kojem je slučaju potrebno označiti opciju *Permanent*.

#	Search History	Results
3	gsm\$.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	2263
4	health\$.mp. [mp=abstract, title, author keywords, keywords plus]	520469
5	1 or 2 or 3	4516
6	4 and 5	261

4. Odaberite mjesto na svojem računalu gdje želite pohraniti rezultate te kliknite na **Save** za nastavak rada. Za kraj kliknite na **Save Search**. Nakon toga vratit ćete se na osnovni zaslon na kojemu je istaknuta obavijest o pohrani strategije.

4.7.3 Korištenje pohranjene strategije

1. Za pokretanje pohranjene strategije potrebno je kliknuti na ikonu *Saved Searches/Alerts* u gornjem dijelu osnovnog zaslona za pretraživanje.
2. Otvorit će se prozor *Saved Searches*. Klikom na kućicu označite strategiju koju želite ponovo pokrenuti. Za nastavak rada kliknite na *Run*.
3. Program će porukom *Saved Search Execution Complete* potvrditi da je pretraživanje provedeno.
4. Klikom na ikonu *Main search page* vratite se na osnovni zaslon gdje možete vidjeti rezultate pretraživanja.

Neke baze ovdje nude i odabir obavještanja. Ako odaberete *AutoAlert*, iz baze ćete elektroničkom poštom automatski dobivati najnovije rezultate pretrage prema vašoj pohranjenoj strategiji. Kada iz padajućeg izbornika odaberete *AutoAlert* i kliknete na **Save**, dobit ćete obrazac *AutoAlert Options*. U njemu upisujete e-mail adresu na koju će vam se slati najnoviji rezultati. Možete odabrati i:

- postavke e-mail poruke (*Email Options*)
- želite li dobiti i strategiju pretraživanja (*Include Strategy*)
- oblik primljenih podataka (*Report Type, Fields, Sort*)
- koliko često želite primati nove reference (*Scheduling Options*).

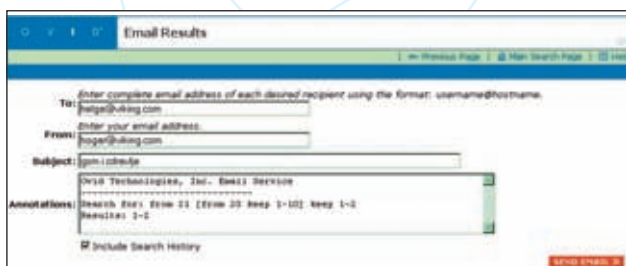
Za kraj kliknite na ikonu *Save*. Vratit ćete se na osnovni zaslon na kojemu je istaknuta obavijest o pohrani strategije.

"SVE MI JE SLUPER, I ŽAO MI JE ŠTO ČESTO NEMAM VIŠE VREMENA, JER NE ISKORISTIM NITI SVOJE MOGLIČNOSTI, NITI MOGLIČNOSTI BAZA!"

4.7.4 Slanje rezultata i strategije pretraživanja elektroničkom poštom

Prije slanja potrebno je rezultate, koje želimo poslati, označiti klikom na kućicu koja se nalazi ispred pojedinog naslova.

1. Za slanje strategije i rezultata pretraživanja elektroničkom poštom, koristit ćete *Results Manager*. Odaberite polja i format za pohranu.
2. Po želji označite kućicu *Include Search History*, odaberite ključ za sortiranje, a potom odaberite opciju *Email*.
3. U predviđene prozore upišite adresu(e) primatelja³, vašu adresu i *Subject* poruke te kliknite na **Send Email**.

Važno je napomenuti da adresu primatelja morate pažljivo unijeti, jer u slučaju pogrešne adrese nećete dobiti poruku o tome da vaša poruka nije isporučena.

4.7.5 Ispis rezultata i strategije pretraživanja

1. Za ispis odabranih radova (označenih prilikom pregledavanja radova klikom na kućicu ispred naziva rada) koristit ćete *Results Manager* koji se nalazi na dnu svake stranice ispod prikaza rezultata pretraživanja.
2. Odaberite polja koja će se ispisivati i format za pohranu.
3. Po želji označite kućicu *Include Search History*, odaberite ključ za sortiranje, a potom odaberite opciju *Print Preview*.
4. Ako ste zadovoljni prikazom, odaberite opciju *File > Print*.

"TEČAJEVE ZA PRETRAŽIVANJE ONLINE BAZA PODATAKA SMATRAM IZUZETNO KORISNIM ZA NAŠE MLAĐE SURADNIKE. SVI LI PRAVILU PLINO NAUČE I JAKO SU ZADOVOLJNI!"

"OBIČNO PRETRAŽIVEM CC I SVIĐA MI SE ŠTO MOGU ODMAH KLIKNUTI NA FULL TEXT ČLANAKA KOJI ME ZANIMAJU."

³ Više adresa odijelite međusobno zarezima. Ne koristite razmaknicu između dvije adrese.

Primjer pretraživanja baza podataka EBSCO pokazat ćemo na dvije baze podataka: Academic Search Premier, koja je jednostavne strukture, a djelomično je i baza podataka cjelovitog teksta, te Medline s dodatno predmetno označenim zapisima i ugrađenim tezaurusom.

5.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

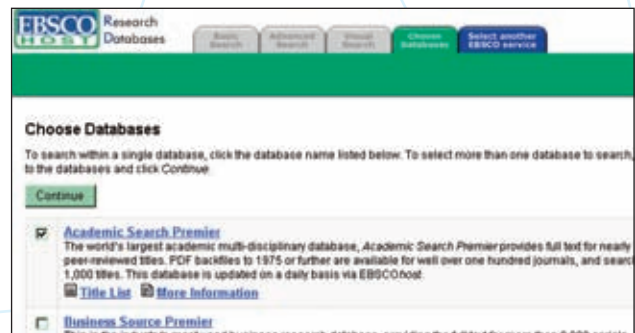
Bazama EBSCO pristupate preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice *Baze podataka*, nakon čega na abecednom popisu baza podataka odabirete EBSCOhost Web. Pojavit će se popis raspoloživih baza podataka EBSCO. Trenutačno su preko sučelja EBSCO dostupne sljedeće baze podataka:

1. Academic Search Premier
2. Business Source Premier
3. EconLit (samo za određene ustanove)
4. ERIC
5. GeoRef (samo za određene ustanove)
6. Medline
7. PsycInfo (samo za određene ustanove)
8. EJS E-Journals
9. Library, Information Science & Technology Abstracts
10. SocIndex

Na popisu se mogu naći i neke druge baze podataka koje nam EBSCO nudi na privremenoj ili trajnoj osnovi, a koje nisu dio službene pretplate, kao npr.

1. Clinical Pharmacology
2. Health Source – Consumer Edition
3. Health Source: Nursing/Academic Edition
4. Master FILE Premier
5. Newspaper Source
6. Regional Business News

"SVIĐA MI SE FIND SIMILAR ARTICLES, SLUŽAVANJE NA "ACADEMIC/SCHOLAR PAPERS""

Skraćeni opis baza podataka nalazi se ispod naziva pojedine baze. Detaljnije informacije o bazama podataka možete vidjeti ako kliknete na poveznicu *More information*. Klikom na *Title List* prikazuje se abecedni popis naslova časopisa i knjiga unesenih u pojedinu bazu podataka. Za pretraživanje određene baze podataka, kliknite na naziv te baze. Ako želite pretraživati više baza podataka odjednom, prvo kliknite na kućicu lijevo od baze podataka, a zatim na **Continue**. Treba imati na umu da istovremeno pretraživanje više baza podataka ima određena ograničenja zbog različite strukture pojedinih baza podataka (strukture pojedinih baza podataka možete vidjeti u sredini brošure!), pa ga treba koristiti s oprezom.

U našem primjeru odabrat ćemo bazu podataka Academic Search Premier, a pretraživanja ćemo vršiti vezano uz upit "How mobile phones influence health?" po sljedećim izrazima:

- mobile phone*
(obuhvaća izraze *mobile phone* i *mobile phones*)
- cell* phone*
(obuhvaća izraze *cellular phone*, *cell phone* i *cell phones*)
- gsm*
(obuhvaća izraze poput *gsm*, *gsm900*, *gsm1800* itd.)
- health*
(obuhvaća izraze poput *health*, *healthy* itd.)

5.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

5.2.1 Osnovno pretraživanje (Basic Search)

Osnovni zaslon za pretraživanje sastoji se od sljedećih dijelova:

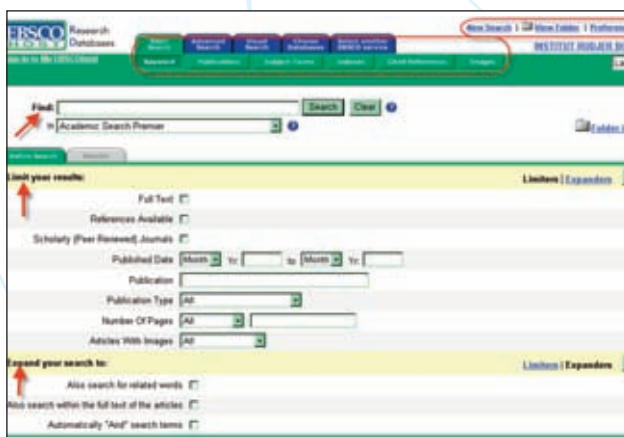
1. u gornjem dijelu zaslona nalaze se opcije za novo pretraživanje (*New Search*), pregled pretinca (*View Folder*), definiranje postavki (*Preferences*) i pomoć (*Help*);
2. slijede opcije za različita pretraživanja: osnovno pretraživanje (*Basic Search*), napredno pretraživanje (*Advanced Search*), zanimljiva mogućnost pretraživanja pri kojem su rezultati organizirani u grafičkim mapama (*Visual Search*), mogućnost promjene baze podataka (*Choose Database*) i odabir nekog drugog raspoloživog EBSCO paketa (*Select Another EBSCO Service*).

3. odabir polja po kojima će pretraživanje biti izvršeno: predmetno pretraživanje (*Keyword i Subject Terms*), po časopisu/publikaciji (*Publication*), pretraživanje po različitim indeksima (*Indexes*) kao što su autor, vrsta rada, naziv časopisa i dr., pretraživanje po literaturnim navodima/referencama/citatima (*Cited References*) i pretraživanje slika (*Images*);

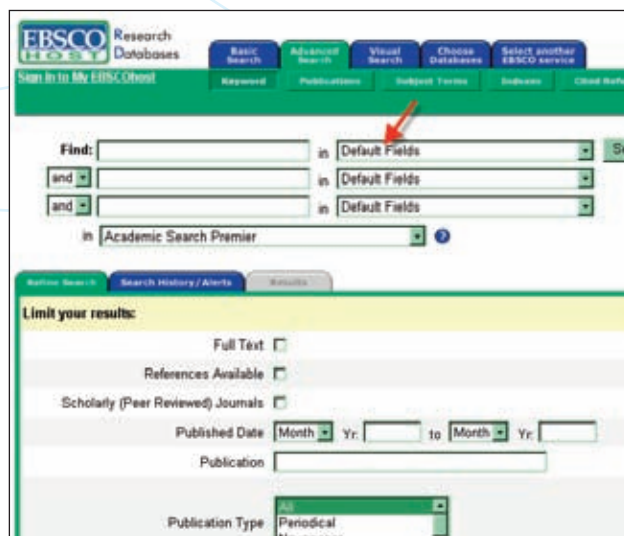

4. naredbeni redak u koji unosimo upit (*Find*) i mogućnost odabira baze podataka unutar koje provodimo pretraživanje;
5. slijede opcije za ograničavanje (*Limiters*) i proširivanje (*Expanders*) pretraživanja (*Refine Search*) i pregled rezultata pretraživanja (*Results*)

5.2.2 Napredno pretraživanje (Advanced Search)

Napredno pretraživanje nudi mogućnost ciljanog pretraživanja prema određenim poljima. Nakon što u predviđeno polje upišemo izraz za pretraživanje, odabrat ćemo polja na kojima će se provesti pretraživanje. Ako ostavimo izraz *Default fields*, pretraživanje će se provesti po svim autorima, predmetnicama, ključnim riječima, naslovu (uključujući naslov izvornika) i sažetku. Umjesto *Default fields*, za pretraživanje možete odabrati i pojedino polje klikom na strelicu u desnom dijelu kućice *Defaults fields*, koja se potom pretvara u padajući izbornik unutar kojeg klikom odabirete određeno polje.

Detaljan opis polja možete pogledati u opisu baze podataka (*More information*) na popisu svih raspoloživih baza podataka u EBSCOhostu. Do tog ćete se popisa vratiti pomoću tipke **Chose database** ili klikom na upitnik pored naziva baze podataka.

5.3 PRETRAŽIVANJE

5.3.1 Predmetno pretraživanje

Ako ostanete u osnovnom pretraživanju (*Basic Search*) i pri ponuđenoj opciji *Keyword*, pretraživanjem ćete obuhvatiti sljedeća polja:

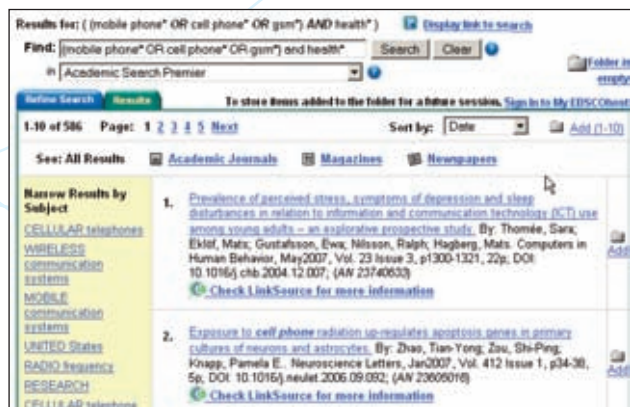
- ključne riječi i druge predmetnice (*Author Supplied Keyword i Subject Terms*);
- autor (*Author*), uključujući adresu ustanove (*Affiliation*);
- naslov (*Title*), uključujući i izvorni naslov;
- sažetak (*Abstract*).

Može se reći da je tzv. predmetno pretraživanje kod EBSCO baza podataka sveobuhvatno.

Sam tijek pretraživanja izgledat će ovako:

1. Budući da EBSCO sučelje za pretraživanje tek u naprednom pretraživanju nudi povijest pretraživanja (*Search history*), sve izraze za pretraživanje upisat ćete u naredbeni redak, a međusobno ćete ih povezati Booleovim operatorima. Upišite *mobile phone* OR cell* phone* OR gsm* OR health** u naredbeni redak i kliknite na tipku **Search**.
2. Nakon izvršenog pretraživanja dobit ćete zaslon koji izgleda kao na slici s prikazanih prvih 10 rezultata pretraživanja.

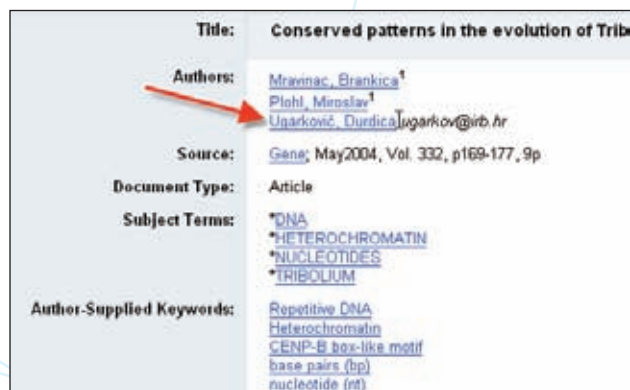

5.3.2 Autorsko pretraživanje

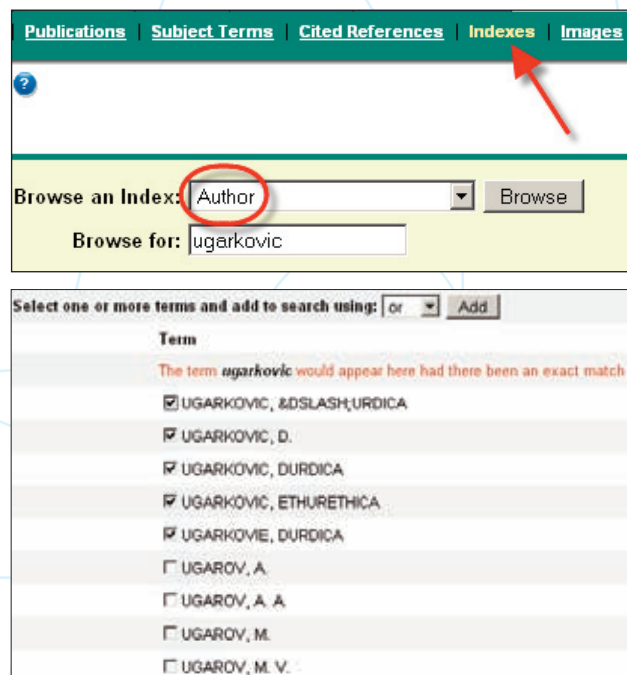
Pretraživanje po autoru provodit ćete kada vam je autor već poznat i kada pratite njegovu znanstvenu publicistiku, kao i nakon predmetnog pretraživanja kojim ste došli do autora ili skupine autora koja se bavi vama zanimljivim područjem. Pretraživanje po autoru može vam dati radove do kojih ne biste došli predmetnim pretraživanjem.

Autorsko pretraživanje u bazama podataka EBSCO možete provesti na tri načina.

1. Kada pregledavate radove do kojih ste došli npr. predmetnim pretraživanjem, te naidete na zanimljiv rad, možda će vas zanimati i ostali radovi određenog autora ili skupina autora. Budući da je svaki autor unutar pregleda pojedine bibliografske jedinice zapravo poveznica, klikom na određenog autora provest ćete novo pretraživanje po tom autoru.

2. Korištenjem opcije *Indexes* unutar koje ćete u *Browse an index* odabrati *Author*, a u *Browse for* unijeti prezime autora koji vas zanima. Klikom na **Browse** dobit ćete popis svih prezimena u bazi podataka, pozicioniran na prezime ili dio prezimena koje ste unijeli. U popisu svih autora možete prepoznati sve načine navođenja istog autora. Klikom na kućicu ispred imena autora odaberite autora, ili autore za koje pretpostavljate da su zapravo različito navođenje istog autora. Kliknite na **Add**, a potom na *Search* u gornjem dijelu zaslona. Rezultati pretraživanja pojavit će se na osnovnom zaslonu.

3. U naprednom pretraživanju (*Advanced Search*) upišite izraz po kojem želite provesti pretraživanje. Na desnom izborniku za polja odaberite *AU Author*. U naredbeni redak upišite prezime i inicijal imena autora. Kliknite na **Search**.

Baze EBSCO bilježe podatke o imenu autora za dio radova, dok je za drugi dio radova dostupan samo inicijal imena. Ako ste sigurni u ime (inicijal) autora pretraživanje ćete provesti tako da upišete npr. Ugarkovic D* (svakako koristite znak kraćenja kako biste uključili i radove koji navode puno ime autora). Ako pak niste sigurni u ime i prezime, koristite znak kraćenja odmah nakon što upišete prezime ili dio prezimena, npr. Ugarkovic * ili Ugarkov*.

"NAJVIŠE MI SE SVIĐA BRZINA PRETRAŽIVANJA PREMA AUTORU ILI KLJUČNIM RIJEČIMA, OPCIJA FULL TEXT"

5.3.3 Pretraživanje po naslovu

Pretraživanje po naslovu koristite kada vas zanimaju isključivo radovi koji se određenom temom bave tako fokusirano da je sadržana u naslovu rada. Takvo pretraživanje rezultirat će znatno manjim brojem radova, ali je velika vjerojatnost da će njihova relevantnost biti visoka.

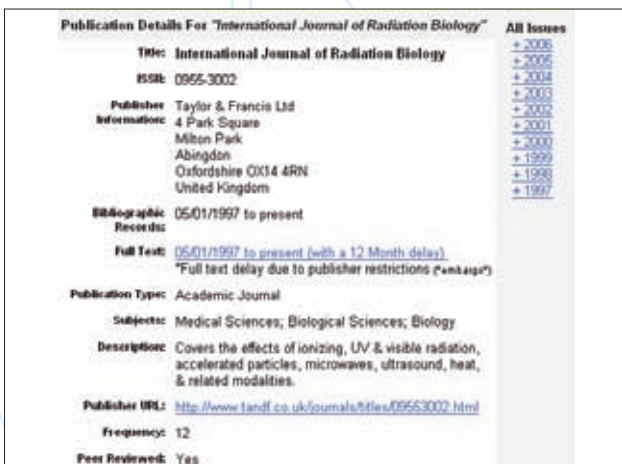
1. Odaberite *Advanced search* na osnovnom zaslonu.
2. Upišite izraz po kojem želite provesti pretraživanje. Na desnom izborniku za polja odaberite *Title*. Kliknite na **Search**.

3. Rezultati pretraživanja pojavit će se na osnovnom zaslonu, a jednostavnim ćete ih klikom moći suziti na one objavljene u znanstvenim časopisima (*Academic Journals*), magazinima (*Magazines*), novinama (*Newspapers*), knjigama (*Books/Monographs*).

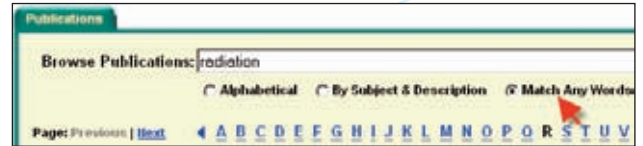
5.3.4 Pretraživanje po publikaciji/časopisu/izvorniku (Publications)

Ako vas zanimaju podaci o određenom časopisu najbolje je koristiti poveznicu koja s naslova časopisa unutar standardnog bibliografskog zapisa vodi na podatke o časopisu na web stranicama izdavača. Za svaki je časopis također istaknuto od koje je godine na raspolaganju cjeloviti tekst svakog objavljenog rada, a navedene su i poveznice na pojedino godište časopisa.

Pretpostavimo da vas zanimaju radovi objavljeni u časopisima koji u naslovu časopisa sadrže riječ *radiation*.

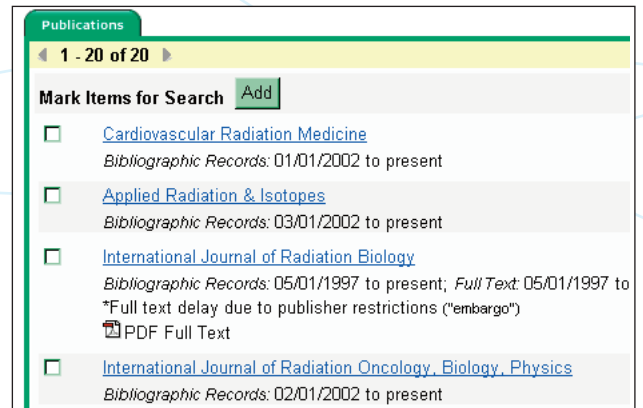
1. Kliknite na ikonu *Publications* na osnovnom zaslonu.
2. U redak *Browse publication* upišite prvih nekoliko slova ili riječi naziva časopisa, bez korištenja kratica.

U našem primjeru upišite *radiation*.

Za nastavak rada odaberite *Alphabetical* ako želite naslove koji počinju s riječi *radiation*, *Match any word* ako vas zanimaju naslovi koji sadrže riječ *radiation*, ili *By subject & description* ako riječ *radiation* može biti i u opisu časopisa, a potom kliknite na **Browse**. U našem slučaju odabrat ćete *Match any word*.

3. Pojavit će se abecedni popis svih časopisa uključenih u bazu koji sadrže riječ *radiation*.

Klikom na kućicu ispred naziva časopisa možete odabrati jedan ili više časopisa. Kliknite na **Add**, a potom na **Search** za nastavak rada.

4. Rezultati pretraživanja, tj. radovi objavljeni u odabranom/im časopisu/ima, prikazani su na osnovnom zaslonu.

5.3.5 Pretraživanje korištenjem tezaurusa

Pretraživanje uz pomoć tezaurusa pokazat ćemo na bazi podataka Medline. Opciju *Choose database* iskoristit ćemo za povratak na popis raspoloživih baza podataka, a potom ćemo odabrati Medline ili ćemo bazu Medline odabrati u popisu *In*, koji se nalazi ispod naredbenog retka.

Vidimo da je osnovni zaslon za pretraživanje isti uz nekoliko izmijenjenih detalja. Naravno, promijenio se naziv baze podataka na vrhu zaslona. Među opcijama se pojavila tipka MeSH koja sadrži tezaurus. Također su se promijenile mogućnosti ograničavanja pretraživanja, pa su vam sada na osnovnom zaslonu na raspolaganju ograničenja kao što su *humans*, *male*, *female* i dr.

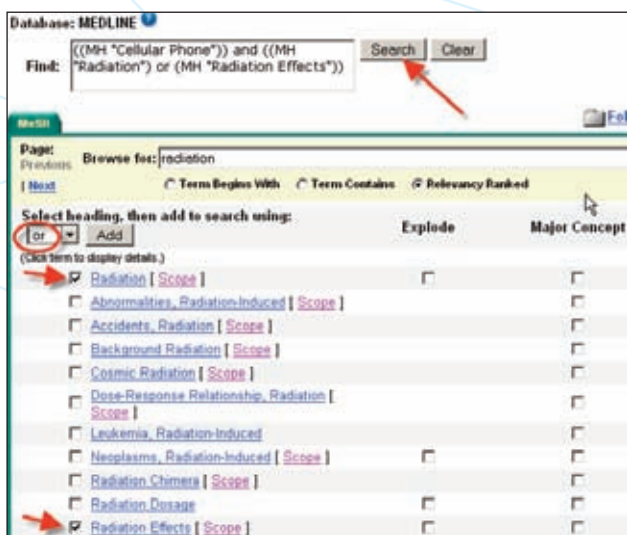
Sve vrste pretraživanja, osim predmetnog, vrše se na isti način kao i npr. u bazi podataka Academic Search Premier. Predmetno ćete pretraživanje provesti korištenjem tezaurusa, znači odabrat ćete opciju MeSH.

Keyword | Publications | MeSH | Indexes

1. U polje *Browse for* unijet ćete *mobile phone* i kliknuti na **Browse** (ostavit ćete redanje po relevantnosti), nakon čega će se pojaviti svi izrazi iz tezaurusa vezani uz vaš upit, između kojih ćete odabrati *cellular phone* i kliknuti na **Add**. Nakon toga vaš se izraz pojavio u naredbenom retku *Find*.

2. Potom ćete u polje *Browse for* unijeti *radiation*, a u ponuđenim izrazima odabrati *radiation* i *radiation effects*. Kao operator koji međusobno povezuje odabrane predmetnice ostavit ćete OR i kliknuti na **Add**.
3. Na kraju ćete kliknuti na **Search** kraj naredbenog retka unutar kojeg je automatski upisan vaš upit.

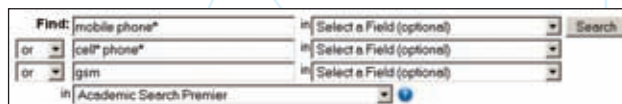

5.4 KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Kombiniranje rezultata pretraživanja kod baza podataka EBSCO dostupno je samo preko naprednog pretraživanja (*Advanced Search*). Koristimo ga kako bismo smanjili broj pronađenih rezultata pretraživanja i povećali njihovu relevantnost. Za kombiniranje rezultata pretraživanja koristit ćete Booleove operatore o kojima možete pročitati na 27. stranici.

Vratite se u bazu podataka Academic Search Premier pomoću *Chose Database*.

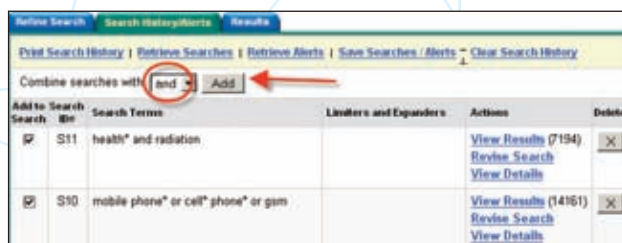
1. Odaberite napredno pretraživanje (*Advanced Search*) i u ponuđena polja upišite sinonime *cellular phone**, *mobile phone** i *GSM** koje ćete međusobno povezati operatorom OR. Kao polja ostavite *Default Fields* i kliknite na **Search**.

2. Potom ponovite korak 1 za izraze *health** i *radiation*.

3. Kliknite na *Search History/Alerts* kako biste dobili prikaz dvaju provedenih pretraživanja. Odaberite ih klikom u lijevu kućicu, odaberite operator AND, a zatim kliknite na **Add**.

4. Kliknite na **Search** u gornjem dijelu zaslona kako biste dobili završne rezultate pretraživanja.

Osim odabirom pojedinog pretraživanja klikom na odgovarajuću kućicu, rezultate je moguće kombinirati izravno u naredbenom retku korištenjem slova S za pojedini set pretraživanja i rednog broja seta (npr. S1 and S2).

5.5 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA (REFINE SEARCH)

Rezultate pretraživanja korisno je ograničiti (*Refine Search*). Parametri za ograničavanje pretraživanja razlikuju se od baze do baze, a neki od važnijih parametara ograničavanja pretraživanja kod EBSCO baza podataka općenito su:

- radovi koji sadrže poveznicu na **cjeloviti tekst**;
- radovi koji sadrže **popise literature**;
- časopisi koji imaju **znanstvenu recenziju** (*Peer Review*)
- **raspon mjeseca i godine objavljivanja** (npr. radovi objavljeni između srpnja 2000. i prosinca 2002. godine)
- radovi s raspoloživim **sažetkom** (*Abstract*)
- radovi izvorno objavljeni na **engleskom** jeziku
- **vrsta rada** (npr. članak, pregledni rad, novost ili tehničko izvješće)
- **broj stranica rada**
- **radovi sa slikama**.

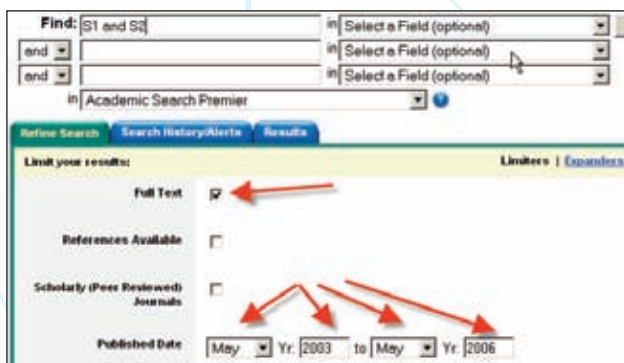
Mogućnosti ograničavanja pretraživanja različite su kod različitih baza podataka, pa tako za Medline bazu podataka imamo na raspolaganju dodatna ograničavanja kao što su:

- EBM Review
- čovjek
- životinja
- spol
- dob i dr.

Moguće je istovremeno koristiti više kriterija za ograničavanje.

Pretpostavimo da dokumente iz posljednjeg pretraživanja želite ograničiti na radove koji imaju poveznice na cjelovite tekstove radova i radove koji su objavljeni u posljednje tri godine:

1. Označite kućice lijevo od oznake *Linked full text*, u *Date of publication* unesite raspon May 2003 do May 2006 i ponovno kliknite na **Search**.

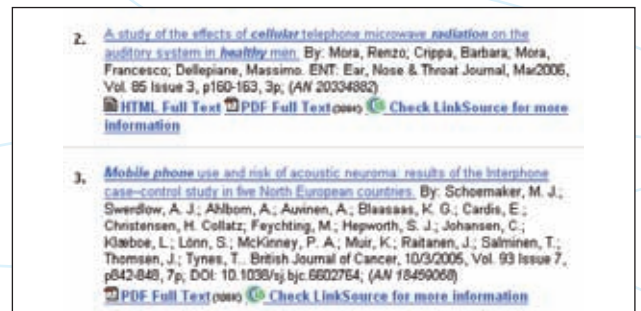
2. Rezultati pretraživanja pojaviti će se na zaslonu. Na sučelju EBSCO moguće je i proširiti (*Expand*) rezultate pretraživanja. Ponuđene su sljedeće mogućnosti proširivanja:

- automatsko pretraživanje sinonima i množine
- pretraživanje unutar cjelovitog teksta rada
- uključivanje svih izraza koje ste unijeli, bez obzira na njihov redoslijed unutar teksta.

5.6 PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

5.6.1 Skraćeni bibliografski zapis

U donjem dijelu glavnoga zaslona ispisuju se skraćeni bibliografski zapisi prvih deset radova rezultata pretraživanja. Radovi su poredani kronološki, tako da su najnoviji radovi na prvom mjestu. Klikom na **Sort by** i odabirom ponuđenih mogućnosti, radove je moguće sortirati po izvorniku (časopisu, knjizi) ili po relevantnosti. Za kretanje kroz rezultate koristite *Pages*.

Odabir dokumenta za kasniji ispis, pohranu ili slanje elektroničkom poštom vrši se klikom na ikonu **Add** koja se nalazi desno uz naziv svakoga rada. Na osnovni zaslon vraćate se klikom na **Basic Search**. Odabrani dokumenti prikazat će se kao novi set.

Ispod skraćenog bibliografskog zapisa rada nalaze se poveznice:

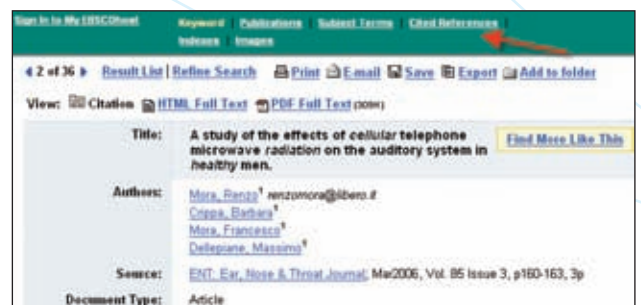
- *PDF Full Text*
- *Linked Full Text*
- *Check LinkSource for More Information*,

a unutar samog skraćenog bibliografskog zapisa naslov rada je poveznica na cjeloviti bibliografski zapis rada sa sažetkom.

- raspoloživi popis literature;
- literaturni navod povezan je s cjelovitim tekstom;
- cjeloviti tekst u PDF formatu;
- cjeloviti tekst u HTML formatu;
- cjeloviti tekst u HTML formatu s raspoloživim slikama.

5.6.2 Cjeloviti bibliografski zapis sa sažetkom

Poveznica iz naslova rada, uz osnovne bibliografske podatke o radu, pruža uvid u sažetak rada. Dodatne poveznice kod većine zapisa nude popis literature (*Cited References*).

Cjeloviti bibliografski zapis nudi vam dodatne mogućnosti:

- korištenjem poveznica na imenu autora moći ćete jednostavno izvršiti pretraživanje po pojedinom autoru
- korištenjem poveznica predmetnica moći ćete jednostavno provesti pretraživanje po određenoj predmetnici
- korištenjem poveznice na naslovu časopisa možete dobiti sve radove objavljene u tom časopisu.

5.6.3 Cjeloviti tekst rada

U bazama podataka EBSCO na raspolaganju su tri mogućnosti za uvid u cjeloviti tekst pojedinog rada:

1. *HTML Full Text View* - prikaz rada u HTML formatu.
2. *PDF Full Text* - rad se otvara korištenjem programa Adobe Acrobat Reader.
3. *Linked Full Text View*

Poveznice na cjelovite tekstove iz drugih baza podataka EBSCO ili iz elektroničkih časopisa čija je pretplata regulirana kroz EBSCO Subscription Services ili Electronic Journal Service.

Dodatne poveznice na raspolaganju su za:

- sažetak
- cjeloviti tekst s poveznicama (*Full Text + Links*)
- PDF oblik rada

Na raspolaganju je još nekoliko načina djelovanja (*Actions*) na razini pojedinog rada:

- citira ga (*Cited By*)
- pohrana citatnog upozorenja (*Save as Citation Alert*)
- slanje rada elektroničkom poštom (*E-mail Article*)
- (*Export Citation*).

5.6.4 Ostale informacije o radu (Check LinkSource for More Information)

Ako nema poveznice na cjeloviti tekst rada, više informacija o publikaciji možda možete dobiti preko poveznice na ostale informacije o radu.

5.7 POHRANA, ISPIŠ I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

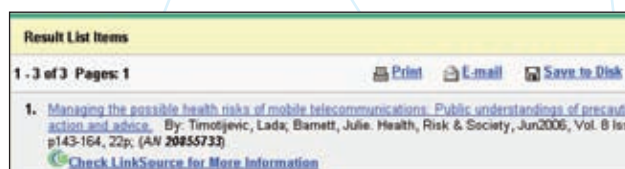
Prije pohrane potrebno je odabrati radove koje želite pohraniti klikom na kućicu **Add** na desnoj strani skraćenog bibliografskog zapisa rada, koja će se nakon odabira izmijeniti u **Added**. Odabrani radovi spremaju se u zasebni pretinac koji na kraju rada možete otvoriti klikom na **Folder has items**.

Razmotrite kreiranje vlastitog korisničkog računa (korisničkog imena i lozinke) na EBSCOhostu. Kliknite na *Sign In to My EBSCOhost*, a potom na *I'm a new user*. Ispunite ponuđeni obrazac. Korisnički račun omogućit će vam trajnu pohranu rezultata i strategija pretraživanja.

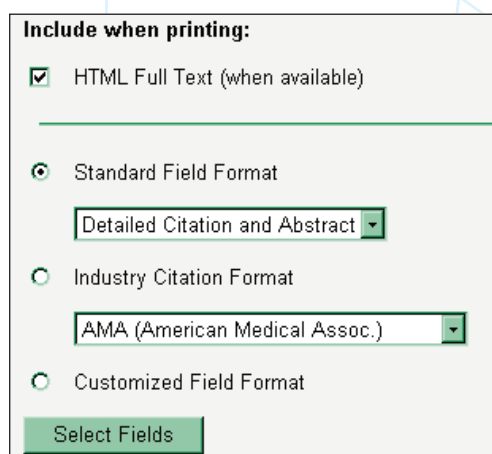
Kada otvorite pretinac s odabranim rezultatima pretraživanja, dobit ćete popis svih odabranih rezultata. Mogućnosti pohrane, ispisa i slanja rezultata elektroničkom poštom označene su ikonama:

- tiskanje rada;
- slanje rada elektroničkom poštom;
- pohrana zapisa na lokalno računalo;

Odabirom tiskanja, slanja elektroničkom poštom i pohrane otvara se zaslon na kojem odabiremo format zapisa, želimo li ispisati, poslati ili pohraniti cjeloviti tekst rada ako je raspoloživ i sl. Kao format možemo odabrati:

- standardni tekstualni oblik, ako želimo kasnije rezultate čitati u nekom od tekstualnih editora (MS Word, Notepad, Wordpad i dr.)
- neke od formata primjerenih za učitavanje rezultata pretraživanja u druge baze podataka za upravljanje zapisima (Reference Manager, Procite, Endnote i dr.), a na raspolaganju su formati AMA, APA, Chichago, MLA, Vancouver i dr.
- određena polja unutar pojedinog zapisa koja su nam zanimljiva za ispis, slanje ili pohranu.

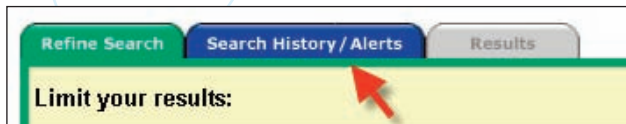

"SVIĐA MI SE MOGUĆNOST CROSS-REFERENCING NEKOLIKO RAZLIČITIH PRETRAŽIVANJA, MOGUĆNOST KOMPILIRANJA VIŠE ABSTRACTA U JEDAN ISPIŠ"

5.7.1 Pohrana strategije pretraživanja

Strategiju pretraživanja korisno je pohraniti ako ste proveli složeno pretraživanje koje vrlo dobro pokriva predmete vaših interesa i daje kvalitetne rezultate.

Strategiju pretraživanja možete pohraniti preko naprednog pretraživanja (*Advanced Search*) i opcije *Search history/Alerts*.

Za tablični prikaz svih provedenih pretraživanja kliknite na *Search history/Alerts*. Svako pretraživanje ima redni broj, izraz po kojem ste pretraživali, ograničavanja koja ste koristili i naziv baze podataka na kojoj ste proveli pretraživanje. Korištenjem dodatnih mogućnosti iz tablice možete:

- ponovo pokrenuti svako pretraživanje (*Rerun*)
- modificirati pojedino pretraživanje (*Revise Search*)
- obrisati pojedino pretraživanje (*Delete*).

Results	Revise Search	Delete
479	Revise	☐

Strategiju pretraživanja možete:

- ispisati (*Print Search History*)
- pohraniti (*Save Searches/Alerts*)
- izbrisati (*Clear Search History*)

putem opcija koje se nalaze iznad tablice.

Pomoću *Retrieve Searches* i *Retrieve Alerts* možete pristupiti prethodno pohranjenim strategijama pretraživanja.

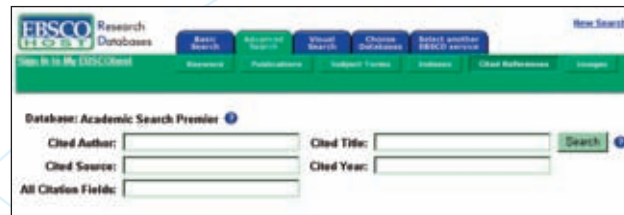

5.8 PRETRAŽIVANJE LITERATURNIH NAVODA/CITATA

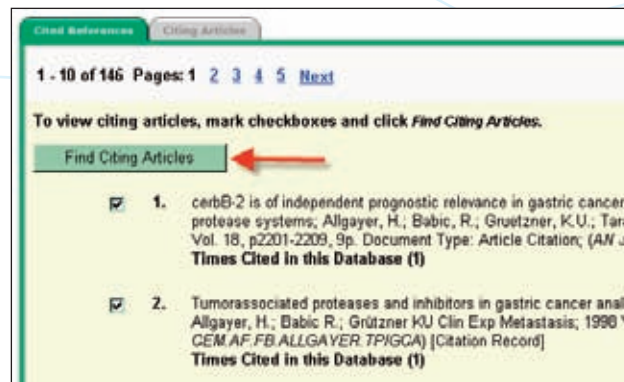
U nekim bazama podataka EBSCO, npr. Academic Search Premier, pretraživanje možemo provesti i na literaturnim navodima/citatima i to tako da na osnovnom zaslonu odaberemo *Cited References*.

Pretraživanje je moguće provesti po citiranom autoru, izvorniku, naslovu, godini objavljivanja ili po svim raspoloživim poljima literaturnog navoda.

Ako pretraživanje izvršite tako da u *Cited Author* unesete «Babic», dobit ćete 146 rezultata pretraživanja. Sve su to radovi kojima je jedan od autora «Babic» i koje je netko citirao u svojim radovima. Zanimaju li vas radovi koji su citirali prikazane radove, na prikazu ćete označiti jedan ili više radova klikom na kućicu s lijeve strane zapisa, a potom ćete kliknuti na *Find Citing Articles*.

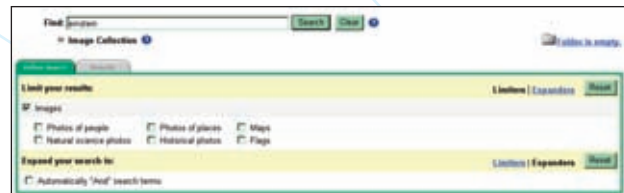
Pojavit će se popis radova u kojima su citirani odabrani radovi.

5.9 PRETRAŽIVANJE SLIKA

Baza podataka Academic Search Premier nudi vam mogućnost pretraživanja slika. Pretraživanje ćete započeti klikom na opciju *Images* na osnovnom zaslonu

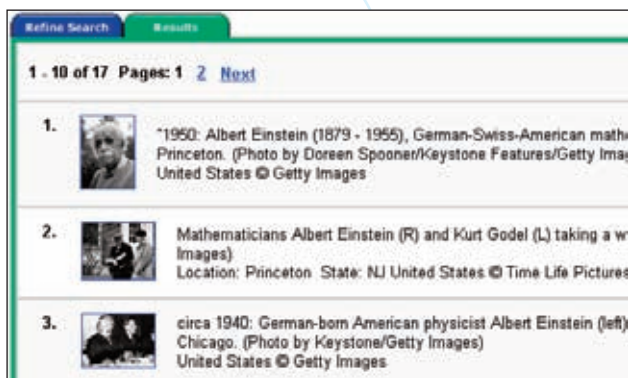

nakon čega će se pojaviti sučelje za pretraživanje slika.

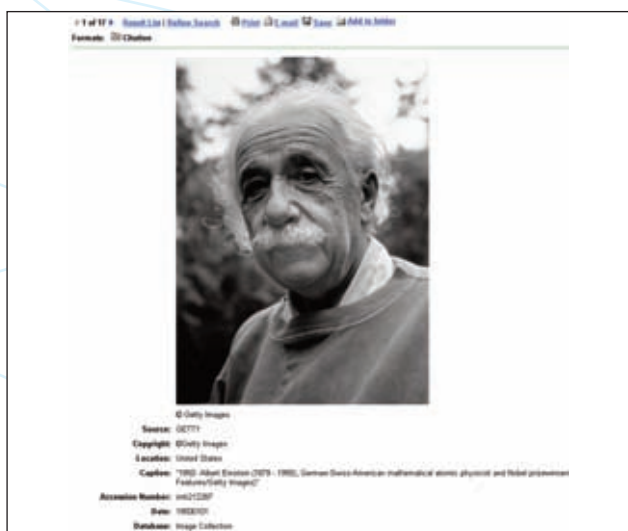

U naredbeni redak upisat ćete *einstein* i kliknuti na **Search**.

Academic Search Premier zbirka slika sadrži 17 slika Einsteina.

Ako otvorite neki od zapisa dobit ćete veći format odabrane slike, kao i njezin opis koji sadrži potrebne podatke o slici, vlasničkim pravima i dr.

5.10 VIZUALNO PRETRAŽIVANJE

EBSCOhost jedno je od prvih sučelja koje nudi tzv. vizualno pretraživanje za korisnike koji daju prednost grafičkim prikazima i lagano se u njima snalaze. Na osnovnom zaslonu za pretraživanje odaberite opciju *Visual Search*

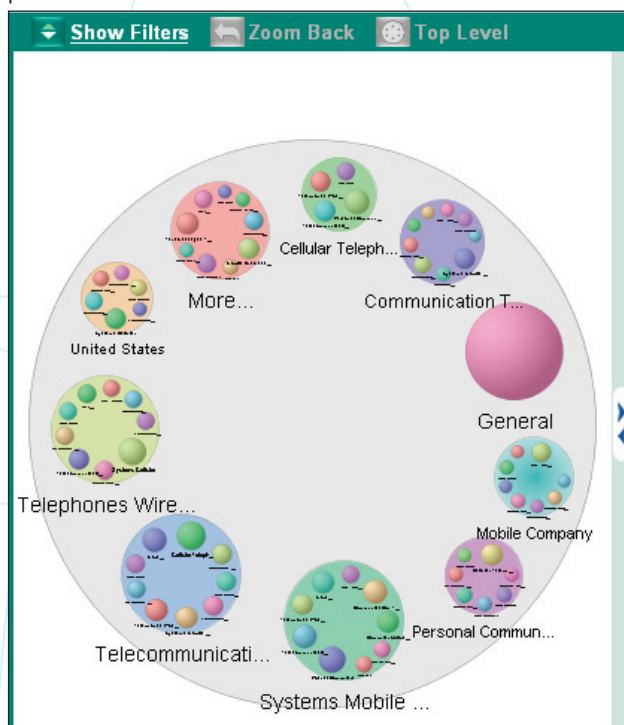
nakon čega će se pojaviti sučelje za provedbu pretraživanja.

"KOD BAZA PODATAKA SVIĐA MI SE ŠTO IMA PUNO LJEPIH SLIKICA KOJE BLINKAJU!"

U naredbeni redak upišite *mobile phone**, tj. izraz po kojemu ste već provodili pretraživanje, kako biste mogli usporediti mogućnosti i preglednost oba sučelja i odabrati ono koje vam je prihvatljivije.

Rezultati su prikazani kroz kategorije predstavljene kružićima, a sami radovi prikazani su kvadratićima. Odabirom pojedinog rada u desnom se dijelu zaslona pojavljuje njegov prikaz.

Odbirom određenog skupa podataka (kružića) dobijete detaljniji prikaz strukture radova, kao i grafičke prikaze pojedinih radova (kvadratići).

EI Village 2

6.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

EI Village 2 osigurava lagano i jednostavno pretraživanje najnovijih istraživanja iz područja inženjerstva. Korištenjem zasebnog web sučelja moguće je pretraživati više baza podataka uključujući Compendex s više od 5 mil. sažetaka, web stranice, patente, priručnike i standarde. EI Village 2 uključuje sljedeće baze podataka:

- Compendex®
- Referex
- CRC ENGnetBASE
- US Patentne Office
- Esp@cenet
- IHS Standards
- LexisNexis News

Za primjer pretraživanja u ovom priručniku odabrali smo popularnu bazu Compendex. Budući da se sve ostale baze podataka pretražuju korištenjem istih sučelja, ono što naučite na bazi podataka Compendex lako ćete primijeniti na ostale baze podataka.

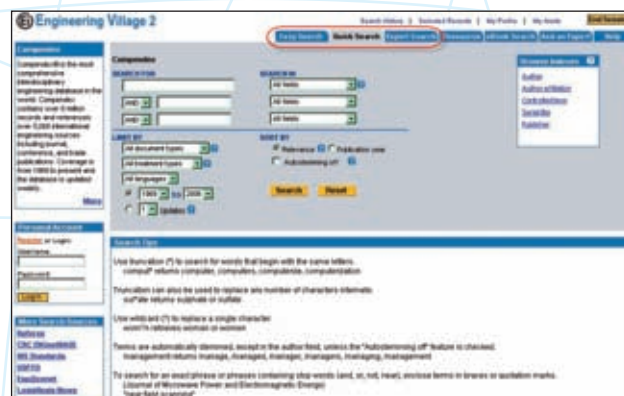
Svim bazama podataka unutar Ei Village 2 pristupate preko poveznice s web stranica Centra za online baze na adresi <http://www.online-baze.hr/>. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da vam za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka, ako bazi podataka pristupate sa svojega radnog mjesta ili od kuće korištenjem CARNetovog modemskeg ulaza.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/> klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite biblioteci u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

6.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Na osnovnom zaslonu dostupne su osnovne opcije za pretraživanje:

1. *Easy Search* – za potpune početnike
2. *Quick Search* – za brzo i općenito pretraživanje
3. *Expert Search* – za detaljnije pretraživanje specifičnih tema.

Baza Referex, koja indeksira elektroničke knjige, pretražuje se posebnim načinom *eBooks Search*.

6.3 PRETRAŽIVANJE

Postupak pretraživanja pojasnit ćemo na jednostavnom pretraživanju (*Quick Search*), koje program automatski nudi pri otvaranju osnovnoga zaslona.

6.3.1 Predmetno pretraživanje

Jednostavno pretraživanje nudi mogućnost pretraživanja po riječima ili izrazima unutar pojedinih polja ili unutar svih polja za pretraživanje (polja *Search For*).

"NAJVIŠE KORISTIM MOGUĆNOSTI TEMATSKOG PRETRAŽIVANJA"

Kod ovog načina pretraživanja automatski je uključena opcija *Autostemming* (osim u polju *Author*), koja obuhvaća različite gramatičke oblike neke riječi. Opciju je moguće isključiti klikom na kućicu ispred *Autostemming off*.

Za pretraživanje u ovom primjeru koristit ćete iste izraze:

- *mobile phone**
- *cell phone**
- *gsm*
- *health*.

Znak za kraćenje koji možete koristiti kod EI Village 2 baza podataka je * (*phone** će uključiti *phone* i *phones*).

Ako želite pretraživati po točno navedenom izrazu, potrebno je koristiti navodnike ili vitičaste zagrade, npr:

"mobile phone" ili

{microwave power and electromagnetic energy}.

Kao i kod drugih baza podataka, sinonime ćete međusobno povezivati operatorom OR, različite koncepte operatorom AND, a za izraze koje želite isključiti iz pretraživanja koristit ćete operator NOT.

6.3.2 Pretraživanje po autoru

Baza Compendex pohranjuje imena autora u obliku u kojem su navedena u izvornicima (npr.: Kalpic, Damir ili Kalpic, D).

Za pretraživanje po autoru, u polje *Search for* upišite prezime, zarez te cijelo ime ili dio imena autora. Odaberite polje *Author* za pretraživanje.

Kliknite na **Search** da biste započeli pretraživanje.

Alternativno, pretraživanje po autoru možete izvršiti i tijekom pregledavanja rezultata pretraživanja. Dovoljno je kliknuti na prezime autora prikazanoga rada za ispis svih radova toga autora iz baze.

1. **GSM-PKI solution enabling secure mobile communications**
[Jelekainen, Pekka](#) (Population Register Centre) **Source:** *International J*
Database: Compendex

6.3.2.1 Korištenje indeksa autora

Kod pretraživanja po autoru savjetujemo korištenje indeksa autora da biste dobili uvid u razne varijante određenoga prezimena i imena u bazi te odabrali one ispravne.

1. Na osnovnom zaslonu kliknite na polje *Author*.

2. Na određeno prezime u indeksu možete se pozicionirati:

- klikom na prvo slovo(a) izraza po kojem želite pretraživati ili
- upisivanjem željenoga izraza u polje *Search for*.

Nakon toga kliknite na **Find**.

Uz to, indeksom se možete kretati klikom na **Previous Page** ili **Next Page**.

Nakon odabira izraza iz indeksa, on će se pojaviti na osnovnom zaslonu, u prvom slobodnom polju za unos upita. Istovremeno će se promijeniti i odgovarajuće polje za pretraživanje (umjesto *All Fields* pisat će *Author*).

Uklanjanjem (*Unselect*) odabranoga izraza iz indeksa, uklanja ga se i iz obrasca za pretraživanje.

6.3.3 Pretraživanje po časopisu/izvorniku

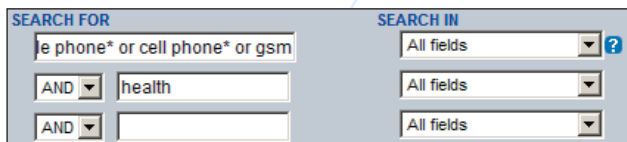
Ako, primjerice, želite pogledati radove s konferencije *Information technology interfaces – ITI*, u organizaciji Sveučilišnoga računskog centra – SRCE, upit u polju *Search for* izgleda ovako:

Odaberite polje *Title* za pretraživanje.

Za nastavak rada kliknite na **Search**.

6.4 KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Za razliku od Ovidovih baza, u Ei Village 2 nije moguće kombiniranje pretraživanja, stoga ćete vaše pretraživanje provesti korištenjem triju raspoloživih kućica (*Search for*), u koje je moguće unijeti i složene izraze.

Program nudi opciju *All Fields* kao unaprijed zadani izbor polja. Ako opciju ne promijenite, pretraživanje će se izvršiti po svim poljima koja baza sadrži.

Da biste započeli pretraživanje, nakon unosa upita kliknite na tipku **Search**.

6.5 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

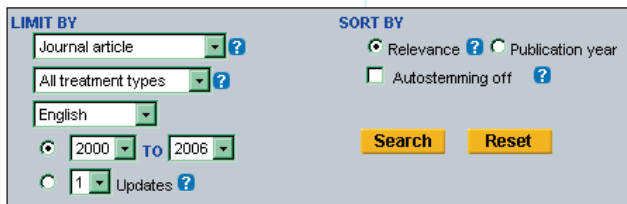
Svi parametri za ograničavanje pretraživanja nalaze se unutar padajućih izbornika *Limit by*:

- vrsta dokumenta (*Document Type*)
- vrsta pristupa – način obrade teme¹ (*Treatment Type*)
- jezik
- razdoblje
- tjedno ažuriranje (*Updates*).

Za razliku od Ovidovih baza, u Ei Village 2 ograničavanje nije moguće napraviti nakon pretraživanja, već se svi parametri za ograničavanje moraju odabrati prije nego što kliknete na tipku **Search**.

U jednom pretraživanju moguće je koristiti jedan ili više parametara za ograničavanje.

U našem primjeru ograničit ćemo pretraživanje na radove iz časopisa, na engleskom jeziku, objavljene u razdoblju od 2000. do 2006. godine.

6.6 PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Na raspolaganju su dva kriterija prikaza rezultata pretraživanja:

- prema važnosti (*Relevance*)
- prema godini objave (*Publication Year*).

Odabirete ih klikom na kućicu ispred naziva kriterija.

Način poretka prikazanih rezultata potrebno je odabrati prije no što započnete pretraživanje.

6.6.1 Skraćeni bibliografski zapis

Rezultati pretraživanja prikazuju se u obliku skraćenoga bibliografskog zapisa.

Na kraju svakog skraćenog bibliografskog zapisa rada nalaze se poveznice:

- sažetak (*Abstract*)
- cjeloviti bibliografski zapis (*Detailed Record*)
- cjeloviti tekst (*Full-Text*) – dostupan ako vaša ustanova ima pretplatu na časopis u kojem je članak izašao.

Na desnoj strani ekrana ponuđene su vam dodatne mogućnosti za ograničavanje rezultata pretraživanja: *Refine Results*. Iz dobivenih rezultata možete izbaciti pojedine ponuđene kategorije radova (*Exclude*) ili iz liste "izvući" samo radove selektirane tim kategorijama (*Include*).

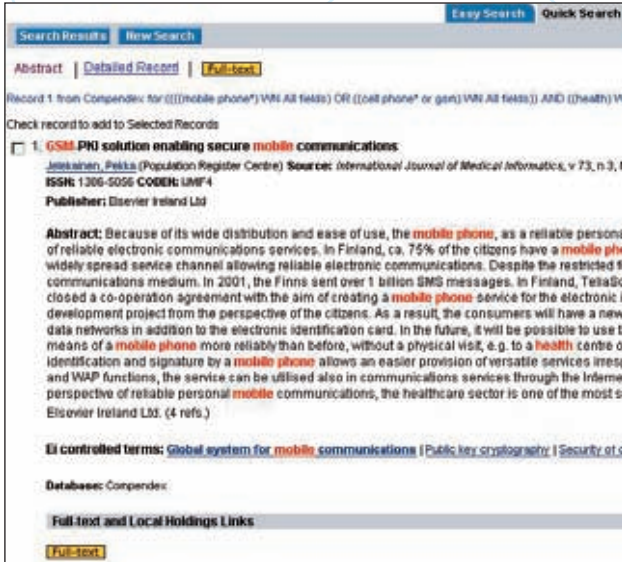
Odabir dokumenta za kasniji ispis, pohranu ili slanje elektroničkom poštom vrši se klikom na kućicu koja se nalazi s lijeve strane naziva svakoga rada.

¹Zelate li dobiti opći pregled određenoga područja, odabrat ćete opciju *General Review*. Zanima li vas povijesni pregled znanstvenoga područja, odaberite opciju *Historical* itd.

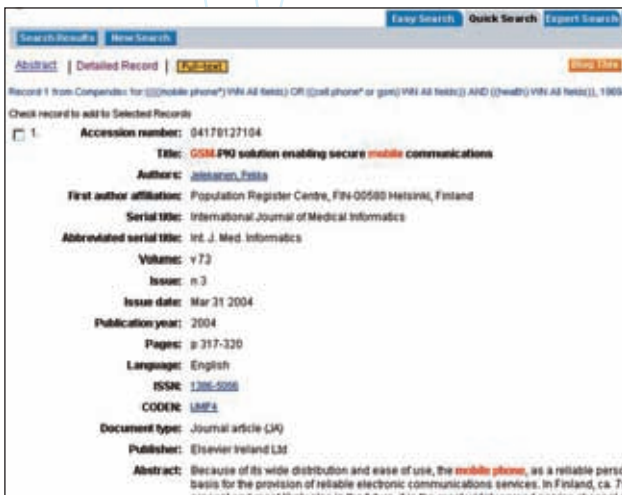
6.6.2 Sažetak

Da biste uz osnovne bibliografske podatke o radu pogledali i sažetak rada, prilikom pregledavanja skraćenih bibliografskih zapisa kliknite na poveznicu *Abstract*.

6.6.3 Cjeloviti bibliografski zapis

Poveznica *Detailed Record* omogućuje pregled cjelovitoga bibliografskog zapisa za pojedini rad.

6.7 POHRANA, ISPIŠ I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

Zapise koje su vam zanimljivi za ispis, pohranu ili slanje elektroničkom poštom potrebno je najprije označiti:

- klikom na kućicu pored pojedinoga zapisa ili
- korištenjem opcije *Select All On Page* za odabir svih prikazanih radova.

Neovisno o tome koji ste način prikaza rezultata odabrali, na vrhu zaslona nalazit će se opcije za:

- pregled odabranih radova (*View Selections*)
- slanje elektroničkom poštom (*E-mail*)
- ispis (*Print*)
- učitavanje cjelovitog teksta rada (*Download*) – ako postoji poveznica na cjeloviti tekst
- pohranu (*Save to Folder*)

6.7.1 Ispis rezultata

1. Kliknite na *View Selections* kako biste u prozoru dobili samo odabrane radove.
2. U prozoru *Selected Records* kliknite na **Print**.
3. U prozoru *Print Records* ponovno kliknite na **Print**.

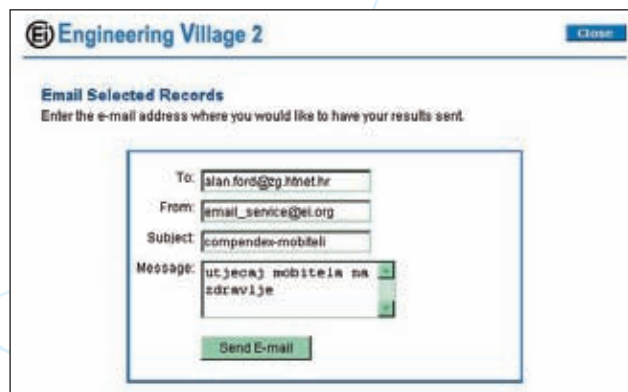

6.7.2 Pohrana rezultata

1. Kliknite na *View Selections*.
2. Kliknite na *Save to Folder*.
3. Za korištenje ove mogućnosti potrebno se registrirati kao korisnik. Registracija je besplatna i jednokratna. Osim pohrane svojih rezultata pretraživanja, omogućuje Vam i primanje tjednih novosti elektroničkom poštom te neke druge korisne mogućnosti.
4. Upišite svoje podatke za registraciju i kliknite na *Login*.
5. Rezultate sada možete pohraniti u pretinac koji nazovite željenim imenom.

6.7.3 Slanje rezultata elektroničkom poštom

1. Kliknite na **View Selections**.
2. Kliknite na **E-mail**.
3. Upišite tražene podatke i kliknite na **Send E-mail**.

Engineering Village 2 Close

Email Selected Records
Enter the e-mail address where you would like to have your results sent.

To: alan.ford@cg.tinet.hr
From: email_service@ei.org
Subject: compendex-mobdeli
Message: utjecaj mobitelâ na zdravlje

Send E-mail

4. Slijedi obavijest da je poruka poslana.
5. Kliknite na **Close** za povratak na osnovni zaslon.

Engineering Village 2 Close

Your e-mail has been successfully sent to alan.ford@cg.tinet.hr

"SVIĐA MI SE MOGUĆNOST PREGLEDA I KORIŠTENJA VRHUNSKE LITERATURE, BRZINA PRISTUPA PODACIMA"

INIS (International Nuclear Information System) je najveći svjetski informacijski sustav o miroljubivom korištenju nuklearne energije i nuklearne tehnologije. Izgradnju INIS-a koordinira IAEA (International Atomic Energy Agency) kao dio UN-a (United Nations), u suradnji sa 115 zemalja članica i 22 međunarodne organizacije.

Baza podataka INIS pokriva literaturu iz područja nuklearne energetike, fizike i tehnologije. Područja od posebnog interesa su nuklearni reaktori, sigurnost reaktora, nuklearna fuzija, primjena zračenja i radioizotopa u medicini, agronomiji i industriji, nuklearna kemija, nuklearna fizika i znanost o materijalima. Pokriva i pravne i sociološke aspekte vezane uz nuklearnu energiju, a od 1992. g. uključeno je i područje ekonomskih i ekoloških aspekata ne-nuklearnih izvora energije.

INIS uključuje oko 2400 časopisa, tehničke izvještaje, zbornike skupova, knjige, patente i jedinstvenu zbirku sive literature. Baza podataka sadrži 2700000 zapisa, kao i zbirku s više od 600000 cjelovitih tekstova INIS-ovih publikacija koje najčešće nisu dostupne uobičajenim komercijalnim kanalima.

Korisnicima je dostupnost baze INIS osiguralo Ministarstvo gospodarstva u suradnji s Centrom za online baze podataka. Osim mogućnosti pretraživanja baze INIS, na web stranicama agencije IAEA dostupne su i brojne informacije o bazi INIS i agenciji IAEA, kao i detaljan online tečaj za pomoć pri pretraživanju.

7.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

1. Bazi podataka INIS pristupate putem poveznice na adresi <http://www.online-baze.hr/> koja vodi na stranice bečke Međunarodne agencije za nuklearnu energiju (IAEA). Pristup bazi reguliran je putem IP adresa te vam nisu potrebni korisničko ime i lozinka.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za online baze podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/>). U tom se slučaju obratite korisničkoj službi Centra za online baze podataka. Svaka ustanova u Hrvatskoj ima pravo pristupa INIS bazi podataka, uz valjanu registraciju.

2. Savjetujemo vam da se prije korištenja baze registrirate kao korisnik kako biste mogli koristiti sve mogućnosti koje

baza nudi pri pretraživanju (npr. pohrana i kombiniranje upita). Za registraciju kliknite na **Register** na lijevoj strani. Otvorit će se obrazac u koji upisujete svoje podatke i zatim kliknete na **Create your profile**.

Na adresu elektroničke pošte koju ste naveli u obrascu stići će vam poruka s linkom na koji morate kliknuti da biste završili registraciju. Dobivenim korisničkim imenom i lozinkom prijavite se na početnoj stranici prije nego započnete pretraživanje. Bit će vam dostupno modificiranje oblika pretrage i prikazivanja rezultata – nakon što odaberete postavke koje vam najviše odgovaraju, one će se automatski primijeniti pri narednom pretraživanju.

7.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Tijekom 2006. g. razvijeno je potpuno novo sučelje za pretraživanje baze (ver. 1.3.3.), koje je znatno preglednije i intuitivnije.

Osnovni zaslon za pretraživanje u gornjem dijelu nudi jednostavni obrazac za unos upita, a u donjem dijelu donosi pregled zapisa koji su najnoviji u bazi podataka i upoznaje korisnike s novim mogućnostima programa za pretraživanje. Nakon što izvršite pretraživanje, u donjem će se dijelu zaslona prikazati rezultati pretraživanja.

7.3 PRETRAŽIVANJE

Obrazac za upit na osnovnom zaslonu za pretraživanje sastoji se od sljedećih elemenata:

- odabira polja po kojem ćete izvršiti pretraživanje (polja dodajete i uklanjate korištenjem znakova + i -)
- definiranja tekstualnih ili numeričkih operatora (vidi tablice)
- naredbenog retka u koji unosite izraz za pretraživanje
- mogućnosti ograničavanja rezultata na one za koje je raspoloživ cjeloviti tekst
- definiranja vremenskog raspona baze podataka
- definiranja broja rezultata koji će se prikazati na prvom zaslonu.

Ako odabirom ikone + dodate novi red za novi izraz za pretraživanje, s prethodnim ćete ga povezati odabirom jednog od tri Booleova operatora (AND, OR i NOT). Za tekstualna polja baza podataka INIS koristite sljedeće tekstualne operatore:

Operator:	Usporedba s Booleovim operatorima	Koristite za:
includes		1. pretraživanje po bilo kojoj ključnoj riječi, u bilo kojem poretku; izrazi za pretraživanje odvajaju se zarezima, npr. mobile phone*, cell phone*, gsm*, health* 2. pretraživanje po svim ključnim riječima navedenima u upitu; izrazi za pretraživanje odvajaju se znakom &, npr. mobile phone* & cell phone* & gsm* & health*
phrase	ADJ	pretraživanje svih riječi u točno određenom poretku; izrazi za pretraživanje odvajaju se razmakom, npr. mobile phone*and health*
in order		pretraživanje po svim ključnim riječima (bez Stopwords) u točno određenom poretku; izrazi za pretraživanje odvajaju se razmakom, npr. mobile phone* health*
all	AND	pretraživanje svih ključnih riječi u bilo kojem poretku; izrazi za pretraživanje odvajaju se razmakom, npr.: mobile phone* cell phone* gsm* health*
any	OR	pretraživanje po bilo kojoj ključnoj riječi u bilo kojem poretku

Kod pretraživanja numeričkih polja (*Year of publication*, *Reference number* i *Volume and issue*) na raspolaganju su numerički operatori.

Operator :	Koristite za:
=	pretraživanje po vrijednosti koja je jednaka upitu, npr. = 2003 za sve dokumente objavljene 2003. godine = 1993:2003 za sve dokumente objavljenje između 1993. i 2003. godine = 1990 1992 1994:2003 za sve dokumente objavljene 1990., 1992. te u periodu od 1994. do 2003. godine
>	pretraživanje po vrijednosti koja je veća od upita, npr. > 2003 samo za dokumente objavljene nakon 2003. godine (ne uključuje 2003. godinu)
>=	pretraživanje po vrijednosti koja je veća ili jednaka upitu, npr. >= 2003 za dokumente objavljene tijekom ili nakon 2003. godine
<	pretraživanje po vrijednosti koja je manja od upita, npr. < 2003 samo za dokumente objavljene prije 2003. godine (ne uključuje 2003. godinu)
<=	pretraživanje po vrijednosti koja je manja ili jednaka upitu, npr. <= 2003 za dokumente objavljene prije ili tijekom 2003. godine
not=	pretraživanje po vrijednosti koja je različita od upita, npr. not= 2003 za dokumente objavljene bilo koje druge godine osim 2003.

Ovisno o odabranom polju za pretraživanje, mijenjaju se i tekstualni i numerički operatori koji se mogu koristiti u pojedinom polju.

7.3.1 Predmetno pretraživanje

Sveobuhvatno predmetno pretraživanje provest ćemo tako da ćemo isto pretraživanje provesti na tri polja, kako bismo obuhvatili relevantna polja: naslov (*Title*), sažetak (*Abstract*) i predmetnice (*Descriptors*). Budući da je baza INIS baza podataka radova o primjeni nuklearne energije, postaviti ćemo upit *food irradiation*.

Kliknite na **Search** za nastavak rada.

7.4. KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

1. Provedite pretraživanje za izraz *food irradiation* i na poljima *Abstract* i *Descriptors*. Za kombiniranje dobivenih setova rezultata koristit ćete naredbu *Combine queries*, koja se pojavila iznad obrasca za upit.

2. Otvorit će se "prozor" u kojem povežite brojeve pretraživanja Booleovim operatorima (u ovom slučaju s OR). Kliknite na **Search**.

3. Dobili ste novi popis radova prema svim uključenim parametrima za pretraživanje.

7.5. OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

Za ograničavanje rezultata pretraživanja na raspolaganju su nam dvije vrste ograničavanja:

- na radove s raspoloživim cjelovitim tekstom
- na određeni segment baze podataka (zapisi dodani posljednji tjedan, posljednji mjesec, posljednjih šest mjeseci, prošle godine, posljednjih pet godina).

7.6. PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

7.6.1. Naslovi radova

Nakon završetka pretraživanja na zaslonu je vidljiv prikaz naslova pronađenih radova.

Pomoću naredbi *First*, *Previous*, *Next* i *Last*, koje se nalaze iznad popisa naslova, možete se kretati po rezultatima pretraživanja.

Rezultate pretraživanja možete poredati (*Sort by*) prema sljedećim kriterijima:

- None
- Author
- Year
- RN
- Title
- Subject
- Language
- Country
- Source (IS)
- Source (JR)

Unutar svakog od navedenih kriterija rezultate je moguće poredati uzlaznim (*Asc.*) ili silaznim redoslijedom (*Desc.*) Uz neke je radove stavljena i izravna poveznica na cjeloviti tekst.

7.6.2. Cjeloviti bibliografski zapis

Za detaljne bibliografske podatke o ponuđenim naslovima kliknite na ikonu + lijevo od naslova.

Klikom na ikonu – lijevo od naslova vratit ćete se na prikaz naslova.

7.7. POHRANA, ISPIS I ŠLANJE REZULTATA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

Radove koje želite pohraniti, ispisati ili poslati označite klikom na kućicu koja se nalazi lijevo od naslova svakog rada.

Kliknite na *My selection* u lijevom izborniku na zaslonu.

Dobili ste popis odabranih radova koje možete obrisati, ispisati i eksportirati u odabranom formatu. Moguće je i razvrstati popise radova po kriterijima koje smo već ranije spomenuli.

"ZAHVALJUJEM VAM ŠTO NAM OMOGUĆEJETE RECENTNU LITERATURU NA DLANU!"

7.7.1. Ispis rezultata

Za ispis kliknite na ikonu **Print**.

U prozoru *Select fields* odaberite polja koja želite uključiti u ispis, kao i želite li u ispis uključiti i nazive polja. Kliknite na **Proceed**.

Select fields [X]

☒ Title	☐ Abstract
☒ Author(s)	☒ Source
☒ Descriptor DEI	☒ Descriptor DEC
☒ Year	☒ Language
☒ Country	☒ Subject
☒ Reference Number	☒ Related Record
☒ Volume Issue	☐ Select all fields

Export with full fieldnames
 with abbreviated fieldnames
 without fieldnames

Proceed

Rezultate ispišite slijedeći standardnu proceduru za ispis dokumenata na vašem računalu (odabir opcije *File* → *Print* u web pregledniku).

7.7.2. Pohrana rezultata

Za pohranu odaberite željene radove, oblik u kojem ih želite pohraniti ili poslati i kliknite na **Export to**. Odaberite polja kao što smo već pokazali i kliknite na **Proceed**. Pojavit će se okvir *File download* preko kojeg na standardan način možete pohraniti rezultate pretraživanja (odabirom opcije *Save*).

7.7.3. Slanje rezultata elektroničkom poštom

Tako pohranjene datoteke možete slati elektroničkom poštom kao prilog.

Nezaobilazan izvor informacija za matematičare, MathSciNet, međunarodna je baza podataka koju izdaje American Mathematical Society, a objedinjuje *Mathematical Reviews* i *Current Mathematical Publications*. Sadrži bibliografske zapise i prikaze (*reviews*) radova objavljenih u 1800 časopisa i to od 1940. godine. Uključuje također knjige, radove iz zborni-ka skupova i zbirke članaka.

8.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

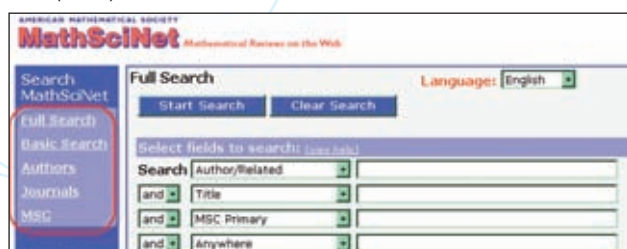
Bazi podataka pristupamo sa stranica Centra za online baze podataka <http://www.online-baze.hr>. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da vam za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka ako bazi podataka pristupate sa svojega radnog mjesta ili od kuće korištenjem CARNetovog modemsog ulaza.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/> klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite knjižnici u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

8.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Osnovni zaslon za pretraživanje nudi pet osnovnih mogućnosti pretraživanja:

- napredno pretraživanje (*Full Search*)
- osnovno pretraživanje (*Basic Search*)
- pretraživanje po autoru (*Authors*)
- Pretraživanje po časopisu (*Journals*)
- pretraživanje po Mathematical Subject Classification (MSC).

MathSciNet ima posebnu laganu navigaciju, koju omogućava maleni prozorčić za navigaciju u gornjem desnom dijelu zaslona (*Navigate MathSciNet*), pomoću kojeg se u svako doba možete vratiti na pojedini dio sučelja za pretraživanje.

8.2.1 Osnovno pretraživanje (Basic Search)

Osnovno pretraživanje zadovoljit će zahtjeve i naprednijih korisnika. Iako je sučelje krajnje jednostavno, pruža sve mogućnosti za provođenje kvalitetnog pretraživanja.

1. U padajućem izborniku odaberite polje po kojem ćete izvršiti pretraživanje. Na raspolaganju su vam sljedeće mogućnosti:

- Author/Related* – ime autora, urednika, prevoditelja, itd.
  - Author* – isključivo ime autora
  - Title* – naslov izvornog rada
  - Review Text* – bilo koji tekst iz sadržaja prikaza
  - Journal* – naziv časopisa
  - Institution Code* – šifra ustanove
  - Series* – naziv serije
  - MSC Primary/Secondary* – primarna ili sekundarna Mathematics Subject Classification
  - MSC Primary* – primarna Mathematics Subject Classification
  - MR Number* – broj jedinice u Mathematical Reviews
  - Reviewer* – ime pisca prikaza
  - Anywhere* – sve bibliografske informacije, klasifikacije i informacije o prikazu
  - References* – cjelokupni popis literature
- Polje *Author/Related* je unaprijed zadano i ako ne odaberete drugačije, provest će se autorsko pretraživanje. Taj odabir možete promijeniti klikom na strelicu u desnom dijelu prozora nakon čega odabirete odgovarajuće polje iz padajućeg izbornika. Pretraživanje će se provesti samo na odabranom polju. Ako želite odjednom pretraživati i bibliografske podatke i tekst prikaza, odaberite polje *Anywhere*.

2. U naredbeni redak upišite izraz po kojem ćete provesti pretraživanje.

Korisno je imati na umu neke od značajki pretraživanja baze podataka MathSciNet:

- operator približnosti podrazumijeva se unutar polja. Npr. pretraživanje izraza "invertible matrix" pronaći će samo zapise kod kojih se riječi nalaze jedna uz drugu, dok

zapisi s izrazom *invertible triangular matrix* neće biti pronađeni.

- zamjenski znak je zvjezdica (*) i može se koristiti u svim poljima osim *MR Number* i polju *Mathematics Subject Classifications (MSC Primary/Secondary i MSC Primary)*. Ako ne koristite zamjenski znak, program će tražiti točnu riječ koju ste unijeli u jedini i množini.
- Booleove operatore (AND, OR, NOT) možete koristiti u naredbenom retku za bilo koje polje.
- pretraživanje MathSciNet baze podataka nije osjetljivo na velika i mala slova.
- pretraživanje se može ograničiti samo na jedninu ili samo na množinu korištenjem uskličnika (!) na kraju riječi. Npr. pretražujući *matrix* pronaći ćete *matrix* i *matrices* dok će *matrix!* pronaći samo *matrix*, a ne i *matrices*.
- moguće je pretraživati i po riječima koje sadrže posebne znakove kodirane s ISO Latin kodnom stranicom.

8.3 PRETRAŽIVANJE

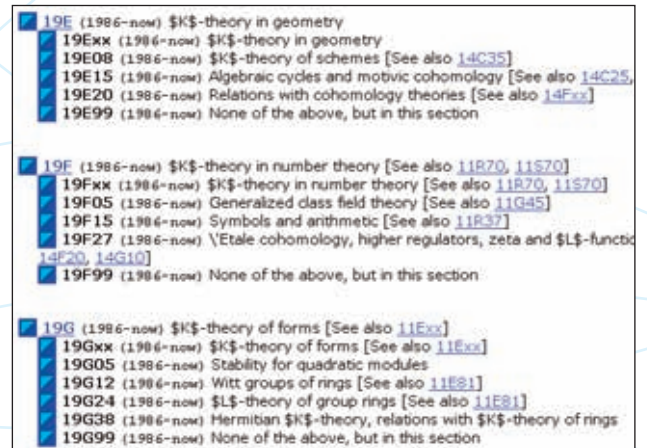
8.3.1 Predmetno pretraživanje

U bazi podataka MathSciNet predmetno je pretraživanje najlakše provesti korištenjem MSC (Mathematics Subject Classification). MSC je shema kojom se matematičkim područjima i potpodručjima dodjeljuju dvo-, tro- ili peteroznamenasti kodovi, npr.:

- 53 Differential geometry
- 53D Symplectic geometry, contact geometry
- 53D30 Symplectic structures of moduli spaces

Nekoliko je načina pretraživanja po određenoj MSC temi:

1. odaberite MSC na lijevom izborniku
2. u *Enter keyword or phrase or a 2-, 3-, or 5-digit classification* unesite izraz «k theory» nakon čega ćete dobiti dijelove klasifikacijske sheme u kojima se pojavljuje vaš izraz

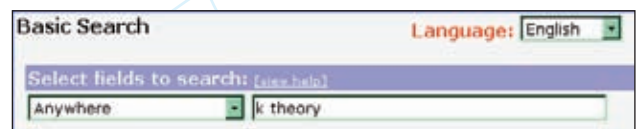
3. Pored svakog koda nalazi se plavi kvadratić preko kojega dolazimo do radova koji se bave tom temom. MSC kod možete također koristiti pri osnovnom i naprednom pretraživanju.

MSC možete upoznavati i pregledavati preko poveznice *Classifications from 1940-now*. Lagana navigacija omogućit će vam uvid u sva područja matematike.

Cjelokupnu MSC klasifikacijsku shemu u PDF formatu možete učitati s poveznice

<http://www.ams.org/msnhtml/classification.pdf>.

Predmetno je pretraživanje moguće provesti i korištenjem polja *Anywhere*.

8.3.2 Pretraživanje po autoru

Za pretraživanje po autoru koristit ćete polja *Author/related* i *Author* u osnovnom pretraživanju, ili ćete odabrati poveznicu *Authors* u lijevom izborniku koja vodi na normativnu datoteku autora

"KROZ CENTAR ZA ONLINE BAZE PODATAKA DOZNAJEM ZA ČLANKE, TEME I LJUDE, ŠTO JE VRLO INSPIRATIVNO VEĆ KAO PODATAK."

Autor se unosi u obliku prezime, inicijal* (zvjezdica) kako biste pronašli sve oblike imena, bez obzira je li skraćeno na inicijal ili je navedeno u punom obliku. **Važno je napomenuti da je korištenje zareza obavezno!**

Mogućnosti koje su vam na raspolaganju su pregled svih radova određenog autora, kombiniranje autorskog pretraživanja po autoru s nekim drugim poljima (napredno pretraživanje), pregled koautora, te mogućnost stavljanja poveznica na autora ili na njegove radove.

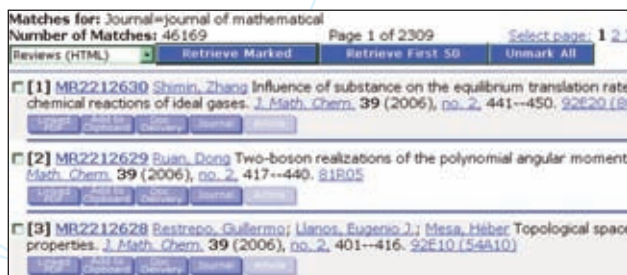

8.3.3 Pretraživanje po časopisu

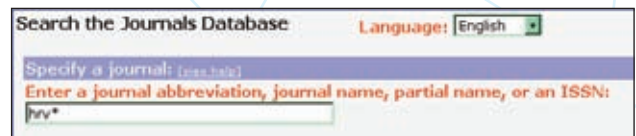
Za pretraživanje po časopisu koristit ćete polje *Journal* u osnovnom pretraživanju, ili ćete odabrati poveznicu *Journals* u lijevom izborniku koja će vas odvesti na normativnu datoteku svih časopisa.

Preko polja *Journal* dobit ćete sve radove objavljene u časopisima koji u naslovu ili imenu izdavača sadrže izraz po kojem vršite pretraživanje.

Preko poveznice *Journals* dobit ćete sve časopise koji u naslovu ili imenu izdavača sadrže izraz po kojem vršite pretraživanje.

8.4 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

U bazi podataka MathSciNet rezultate pretraživanja možemo ograničiti samo na vremenski raspon (zapisi i prikazi koji su u bazu podataka uneseni ovaj mjesec, godina objavljivanja, cijela baza podataka) i vrstu rada (časopis, knjiga, zbornik ili sve).

8.5 PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Ako ne odaberete drugačije, na jednoj će se stranici prikazati 20 rezultata pretraživanja, a pomoću opcije *Headlines per page* možete odabrati 50 ili 100 rezultata na jednoj stranici.

Možete odabrati na koji će se način rezultati pretraživanja prikazivati, samo skraćenim bibliografskim zapisom ili uključujući i popis literature, ako je raspoloživ. Taj odabir radimo klikom na *Yes* ili *No* ispod *Display Reference Lists*.

Za svaki rezultat možete pogledati PDF oblik bibliografskog zapisa, zajedno s prikazom i popisom literature, ako su raspoloživi.

Odabrane rezultate možete privremeno pohraniti u *Clipboard*, a ako se registrirate kao korisnik možete i trajno pohraniti rezultate pretraživanja.

Na raspolaganju vam je i mogućnost narudžbe elektroničke verzije rada putem službe za dostavu dokumenata. Tipka **Journal** vodi na elektroničku verziju časopisa u kojem je rad objavljen, dok je tipka **Article** poveznica na rad na poslužitelju izdavača (ako je osiguran pristup putem preplate).

"VESELI ME POSTOJANJE POVEZNICA RADI BRŽEG DOLASKA DO ŽELJENE BAZE PODATAKA"

Sam skraćeni bibliografski zapis pun je daljnjih mogućnosti za pregledavanje i pretraživanje baze podataka. Šifra rada, npr. MR2183116, vodi na detaljni prikaz rada uključujući popis literature i prikaz. Svako prezime i ime pojedinog autora na radu poveznica su na sve radove tog autora u bazi podataka. Naziv časopisa poveznica je na časopis, a broj na sadržaj tog određenog broja/sveščića, što može biti posebno zanimljivo kod tematskih brojeva. MSC šifra poveznica je na strukturu unutar MSC sheme, a preko nje na radove iz određenog područja matematike.

Web of Science (WoS)

Citatne baze podataka, kakva je Web of Science, imaju svoje posebnosti. Prilikom pretraživanja važno je imati na umu da one imaju dva dijela:

1. indeksirani radovi iz časopisa, koje uključuje Web of Science baza podataka, čine uobičajeni bibliografski dio baze podataka
2. popis literature, referenci, citata, koji se nalazi na kraju svakog rada (prethodno indeksiranog), posebno se obrađuje i čini njezin citatni dio.

Citati imaju posebno značenje u svijetu znanstvenika jer se svakim navođenjem nekog rada u popis literature odaje svojevrsno priznanje tom radu i ističe njegova kvaliteta. Želja je svakog autora koji objavi rad da ga ostali znanstvenici što više citiraju u svojim radovima. Broj citata koji je određen rad prikupio mjeri je njegovog odjeka unutar znanstvene discipline koju tematski pokriva.

9.1. POSEBNOSTI PRETRAŽIVANJA CITATA

Citatna baza Web of Science posebna je po tome što uz uobičajene bibliografske podatke navodi i sve citirane reference (literaturu, fusnote, bibliografije itd.) navedene uz svaki rad. Te su citirane reference veza na druge relevantne radove i njihovim je pretraživanjem moguće doći do podataka nedostupnih drugim metodama pretraživanja.

Pretraživanjem citatnih baza moguće je:

- doznati tko citira vaš rad i kako se on koristi u tekućim istraživanjima
- pratiti istraživačke aktivnosti suradnika i konkurencije
- analizirati utjecaje objavljenoga rada/istraživanja
- utvrditi povijest ili metodologiju nekog istraživanja od njegovog početka do danas
- locirati tekuća istraživanja zasnovana na ranijim patentima, izvještajima, objavljenim radovima ili pronalascima.
- identificirati stručnjake unutar određenog znanstvenog područja itd.

Pretražujući po citatima stječete uvid u ekspertizu autora koja vas pouzdano vodi do relevantnih informacija!

9.2. PRIŠTUP I ODABIR VRSTE PRETRAŽIVANJA

Web of Science bazi podataka pristupate preko poveznice s web stranica Centra za online baze na adresi <http://www.online-baze.hr/>. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da vam za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka ako bazi podataka pristupate sa svojega radnog mjesta ili od kuće, korištenjem CARNetovog modemskeg ulaza.

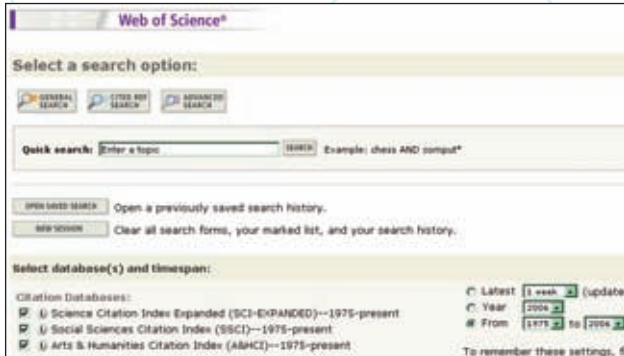
Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/> klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite biblioteci u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

Sama baza podataka Web of Science dio je većeg paketa baza podataka ISI Thomson, poznatog pod nazivom Web of Knowledge. Unutar baze podataka Web of Science možete odabrati pretraživanje po Science Citation Index Expanded, Social Science Citation Index i Arts & Humanities Citation Index, a moguće je pretraživati i sva tri dijela baze podataka odjednom.

9.3 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Osnovni zaslon za pretraživanje baze podataka Web of Science izgleda kao na slici.

Na zaslonu se pojavljuje mogućnost brzog pretraživanja (*Quick Search*), te dodatne mogućnosti pretraživanja:

- **opće pretraživanje (General Search)** – pretraživanje je bibliografskog dijela baze podataka, a radovi se pretražuju po temi (*Topic*), autoru (*Author*), izvornom naslovu (*Source Title*) i adresi (*Address*)
- **pretraživanje po referencama/citatima (Cited Reference Search)** – pretraživanje citatnog dijela baze podataka omogućava pronalaženje radova citiranih u nekim drugim radovima (navedenih u popisu literature).
- **napredno pretraživanje (Advanced Search)** – pretraživanje se vrši preko složenih upita koji uključuju skraćnice za pojedina polja (*field tags*) i kombiniranje setova pretraživanja

Ako u naredbeni redak za brzo pretraživanje unesete izraz: (mobile phone* or cell* phone* or gsm) and health dobit ćete sljedeći zaslon s rezultatima pretraživanja.

9.4 OPĆE PRETRAŽIVANJE (GENERAL SEARCH)

Opće pretraživanje odabire se klikom na *General Search* tipku na gornjem dijelu osnovnog zaslona za pretraživanje. Opće pretraživanje omogućuje vam pretraživanje prema

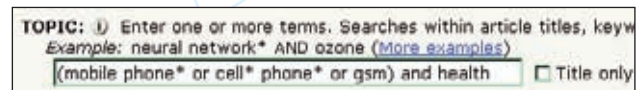
temi (*Topic*), autoru (*Author*), grupi autora (*Group Author*), izvornom naslovu časopisa/izvornika (*Source Title*), godini objavljivanja rada (*Publication Year*) i adresi ustanove ili autorovoj afilijaciji (*Address*). Zaslon za pretraživanje sastoji se od šest odvojenih polja za unos upita, po jedno za svaku vrstu, koja su međusobno nevidljivo povezana operatorom AND. To znači da će pretraživanje biti suženo ako koristite više od jednog polja.

Ako želite koristiti opciju *Make This My Start Page*, morat ćete se prethodno registrirati. Postupak registracije jednostavan je, a omogućit će vam pohranu strategija pretraživanja, definiranje vlastitih postavki i sl.

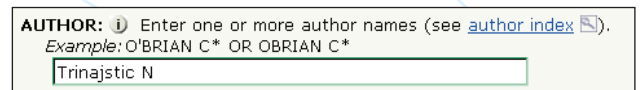
9.4.1 Pretraživanje po predmetu (Topic)

Kako ste izvršili brzo pretraživanje (*Quick Search*), možete izvršiti i opće pretraživanje koristeći polje teme (*Topic*). Unesite upit u polje *Topic*, koristeći pritom Booleove operatore AND, OR, NOT ili operator SAME (traži izraze unutar iste rečenice). Kliknite **Search** ili **Enter** za nastavak rada.

9.4.2 Pretraživanje po autoru (Author)

U polje *Author* unesite ime autora čiji vas radovi zanimaju. Unesite prezime, a nakon razmaka inicijal. Ako niste sigurni, umjesto inicijala koristite zamjenski znak *.

Da biste osigurali sveobuhvatno pretraživanje, pretražite po svim mogućim varijantama prezimena, npr. babcivancic OR babcivancic ili o'really OR oreally

9.4.3 Pretraživanje po časopisu/izvorniku (Source Title)

Naslov časopisa može se unijeti u polje *Source Title*, a ako niste sigurni u naslov možete ga pronaći klikom na poveznicu *full source titles list* uz polje. Traženi naslov časopisa s popisa može se selektirati, pa potom unijeti u polje za upit pomoću Ctrl+C i Ctrl+V.

SOURCE TITLE: Enter full journal titles (see [full source titles list](#))
Example: Cancer* OR Journal of Cancer Research and Clin
croatica chemica acta

9.4.4 Pretraživanje po adresi (Address)

Da biste učinkovito pretražili većinu ustanova ili zemljopisnih područja trebat ćete pogledati službene kratice koje se koriste u bazi podataka klikom na poveznicu *Abbreviations help*, koji će vam dati abecedni popis korištenih kratica. Pogledajte kako je skraćena **svaka pojedina** riječ koja je dio naziva ustanove (npr. Univ za University, Fac za Faculty, Dept za Department, Inst za Institute i sl.). Ako riječ iz naziva nije na popisu, onda ćete koristiti cijelu (neskraćenu) riječ. Dok ne saznate na koje sve načine WoS baza podataka navodi ustanovu koja vas zanima, radije koristite šire pojmove kao što su naziv grada (npr. Osijek*) ili države (npr. Croatia). Npr. ustanova Institut Ruđer Bošković navodi se u WoS bazi kao Rudjer Boskovic Inst, Rugjer Boskovic Inst, Inst Ruder Boskovic i Inst R Boskovic. Kako biste proveli kvalitetno pretraživanje i dobili sve radove čiji autori dolaze s Instituta Ruđer Bošković, morat ćete pretražiti po svim inačicama naziva.

ADDRESS: Enter abbreviated terms from an author's affiliation
Example: Yale Univ SAME hosp
Rudjer Boskovic Institute

9.5 PRETRAŽIVANJE PO REFERENCAMA/CITATIMA (CITED REFERENCE SEARCH)

Pretraživanje po referencama/citatima odabire se klikom na *Cited Reference Search* tipku na gornjem dijelu osnovnog zaslona. Ovu vrstu pretraživanja koristit ćete kada vas zanima koliko je puta i tko citirao neki rad ili nekog autora. Omogućeno je pretraživanje po citiranom autoru (*Cited Author*), citiranom radu (*Cited Work*) i citiranoj godini (*Cited Year*). Zaslona za pretraživanje sastoji se od tri odvojena polja za unos upita, po jedno za svaku vrstu.

9.5.1 Pretraživanje po citiranom autoru (Cited Author)

U polje *Cited Author* unesite ime autora za kojeg pretpostavljate da je citiran u drugim radovima. Unesite prezime, a nakon razmaka inicijal. Ako niste sigurni, umjesto inicijala koristite zamjenski znak *. Kliknite na **Search** za nastavak rada.

CITED AUTHOR: Enter the name of the cited author (see [Cited Author help](#))
Example: O'BRIAN C* OR OBRIAN C*
Tadic D

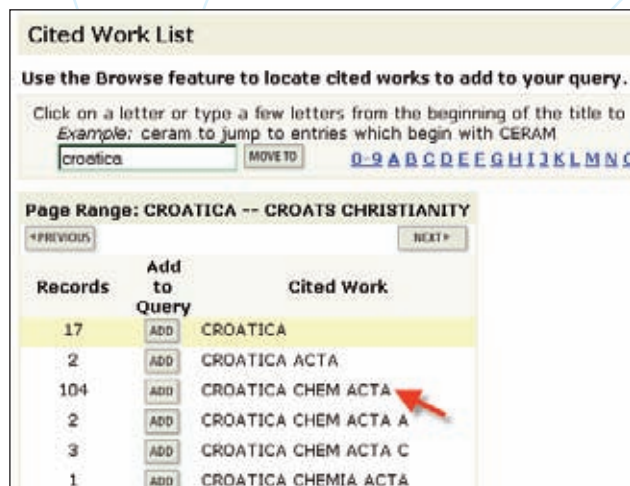
Kao rezultat pretraživanja dobit ćete popis svih radova autora Tadic D., koje su drugi autori navodili u popisima literature (referencama) svojih radova objavljenih u časopisima uključenim u citatne baze ISI.

Da biste osigurali sveobuhvatno pretraživanje pretražite po svim mogućim varijantama prezimena, npr. babic-ivancic OR babicivancic ili o'really OR oreally.

"SVIDJA MI SE MOGLICNOST LVIDA U CITIRANOST, REFERENCE PRIKAZANE KAO LINKOVI"

9.5.2 Pretraživanje po citiranom radu (Cited Work)

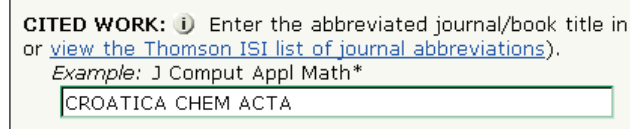
Unesite kraticu za časopis/izvornik unutar kojeg je objavljen rad čija vas citiranost zanima. Poslužite se poveznicom na *Cited Work Index* ili *View the Thomson ISI list of journal abbreviation* uz polje u koje se unosi upit. Npr. *Cited Work Index* dat će za upit *croatica* sve varijante citiranja časopisa Croatica Chemica Acta. Thomsonov popis skraćenica svih časopisa dat će i službenu kraticu koja je Croat Chem Acta.

Svaku kraticu koju procijenite ispravnom dodat ćete pomoću tipke **Add** u naredbeni redak ispod popisa kratica časopisa.

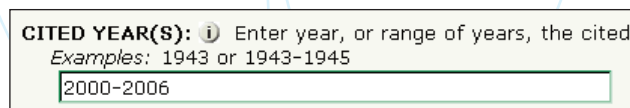

Klikom na **OK** pored naredbenog retka, odabrane kratice dodaju se u *Cited Reference Search* na početnom zaslonu:

9.5.3 Pretraživanje po citiranoj godini (Cited Year)

Unesite godinu, ili raspon godina, objavljivanja citiranog rada.

9.6 NAPREDNO PRETRAŽIVANJE

Ovu vrstu pretraživanja koristite kada ste iskusni u pretraživanju, dobro poznajete strukturu WoS baze podataka i nije vam problem formirati upit korištenjem skraćenica za pojedina polja (*field tags*) i Booleovih operatora (AND, OR, NOT, SAME). Grupiranje izraza (*nesting*) izvršite pomoću okruglih zagrada.

Skraćenice za pojedina polja:

- TS = Topic
- TI = Title
- AU = Author
- GP = Group Author
- SO = Source
- AD = Address
- OG = Organization
- SG = Suborganization
- SA = Street Address
- CI = City
- PS = Province/State
- CU = Country
- ZP = Zip/Postal Code

WoS osigurava nekoliko indeksa koji vam mogu pomoći pri pretraživanju: autorski indeks, indeks skupnih autora i popis naslova izvornika.

9.7 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

Po potrebi, ograničite rezultate pretraživanja. Ponuđeni parametri za ograničavanje su jezik rada (*Language*) i vrsta publikacije (*Document type*).

9.8 PREGLED REZULTATA PRETRAŽIVANJA

9.8.1 Pregled rezultata općeg pretraživanja

WoS može prikazati najviše 100000 rezultata. Rezultati pretraživanja poredani su prema vremenu kada su obrađeni i indeksirani (*latest date*), od najnovijih prema onima starijima, po deset na zaslonu, s mogućnošću da se broj prikazanih rezultata poveća do maksimalno pedeset. Rezultate pretraživanja moguće je poredati i prema relevantnosti, broju citata, prvom autoru, izvorniku i godini objavljivanja.

Za kretanje kroz rezultate pretraživanja koristite strelice i poveznice.

Na rezultatima pretraživanja moguće je provesti dodatno pretraživanje korištenjem *Search Within Results* opciju. Dodatno je pretraživanje moguće provesti isključivo po temi (*Topic*).

Pojedine radove možete označiti klikom na kućicu koja se nalazi ispred naziva rada. Popis označenih radova služi za kasniji ispis, pohranu i slanje elektroničkom poštom.

Klikom na naziv rada otvorit će se detaljan prikaz bibliografskog zapisa (*Full Record*).

Detaljan prikaz bibliografskog zapisa, osim uobičajenih polja kao što su autor (klikom na autora možete jednostavno provesti pretraživanje i dobiti sve radove tog autora), naslov, jezik, sažetak, adresa i dr., sadrži i sljedeće zanimljive poveznice:

- *Cited References* – poveznica na popis literature/ referenci koji su koristili autori
- *Times Cited* – poveznica na radove autora koji su u svojim popisima literature/referenci naveli ovaj rad
- *Find Related Records* – poveznica na popis radova čiji popisi literature/referenci uključuju jedan ili više radova sa *Cited References* popisa.

"IMAM STALAN LIVID U PODATKE KOJI SU MI POTREBNI U RAZNIM VIDOVIMA ZNANSTVENOG I NASTAVNOG RADA. POSTOJI MOGUĆNOST PROVJERE PODATAKA KADA JE TO POTREBNO."

Cited References

U novom prozoru pogledajte koje radove su u popisu korištene literature naveli autori. Ako u bazi podataka postoji zapis koji se odnosi na pojedini literaturni navod/referencu, onda će s njega postojati poveznica na taj zapis. Da bismo se vratili na početni zapis potrebno je kliknuti na naslov početnog zapisa u vrhu zaslona.

Times Cited

S popisa radova u kojima je citiran početni zapis možemo opet pomoću poveznica doznati detalje o tim radovima. Nazad se vraćamo koristeći **Back** tipku preglednika.

Related Records

Svakako će biti zanimljivo vidjeti i radove koji su u svojim popisima literature navodili iste radove, jer će biti riječ o sličnim istraživanjima. Popis radova svakako će ovisiti o detaljnosti našeg upita, tj. količini informacija. Rezultati se mogu prikazati abecednim redom autora ili naslova. Ako prikazano ime autora nije prvi autor, iza imena nalazit će se (...).

Opcija *Create Citation Alert* omogućava da vas program automatski obavijesti elektroničkom poštom svaki puta kada opisani rad bude citiran.

Klikom na **Summary** vratit ćete se na prikaz svih rezultata pretraživanja.

9.8.2 Pregled rezultata pretraživanja po referencama/citatima

Kod pretraživanja citata broj rezultata je također ograničen na 100000. Rezultati se ispisuju u nizovima od po deset radova, a poredani su kronološki (*latest date*), prema datumu ulaska u bazu podataka WoS. Naslov svakog rada ujedno je i poveznica na bibliografski zapis. Vidljivi su sljedeći podaci:

- broj citata (*Hits*)
- prezime i inicijal prvoga autora (*Cited Author*)
- kratice časopisa (*Cited Works*)
- svezak (*Volume*)
- prva stranica rada (*Page*)
- godina objavljivanja (*Year*).

Radovi su prikazani u dvije boje:

- „plavi radovi“ poveznice su na cjelovite bibliografske zapise unutar WoS baze podataka
- „crni radovi“ nisu poveznice zato što:
  - časopis ne pripada korpusu časopisa ISI ili
  - autor je u svojem radu naveo pogrešan literaturni navod koji je bilo nemoguće povezati s bilo kojim radom u postojećoj citatnoj bazi podataka.

Zanimljivo je pratiti kako „crni radovi“ iz časopisa koji su uključeni u ISI baze imaju 5, 10 ili više (pogrešnih!) citata, što znači da su prepisivani iz rada u rad, bez da su ih autori zapravo koristili i čitali, jer bi u tom slučaju zacijelo ispravili krive navode!

CLEAR ALL PAGES	
☒	*HLTH COUNC NETH MOB TEL EV HLTH EFF : 2002
☒	*IND EXP GROUP MOB REP GROUP STEW REP : 2000
☒	*NAT RAD PROT BOAR MOB PHON HLTH 2004 R : 2005
☒	CHAPMAN S Emergency use of cellular (mobile) telephones LANCET 351 : 650 1998
☒	GRAHAM DI GREENFIELDS NEUROPAT : 2002
☒	HEPWORTH SJ Mobile phone use and risk of glioma in adults: case-control study BRITISH MEDICAL JOURNAL 332 : 883 2006
☒	RUBIN GJ

Nakon što označite vama zanimljive rezultate pretraživanja – reference (klikom na lijevu kućicu ili korištenjem *Select All*) i kliknete na *Finish Search* dobit ćete popis radova u kojima su citirane odabrane reference. Poredati ih možete i prema relevantnosti, broju citata, prvom autoru, izvorniku i godini objavljivanja.

9.9 POHRANA, ISPIŠ I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

Postoje dva načina označavanja pojedinih zapisa u svrhu pohrane, ispisa ili slanja elektroničkom poštom:

1. označavanjem unutar kućice s lijeve strane pojedinog rezultata pretraživanja (nakon toga morate kliknuti na *Add to Marked List*).
2. odabirom opcija *All records on page* ili *Records* (od – do).

Da biste pohranili ili ispisali označene zapise potrebno je kliknuti na popis označenih rezultata pretraživanja, nakon čega će se pojaviti novi popis samo označenih naslova. Za ispisivanje koristite opciju *File - Print* iz web preglednika.

Za pohranu označenih zapisa koristite opciju *Save*, nakon čega prvo odabirete između jednog od četiri načina pohrane:

- *Field Tagged (plain text)* – priprema za unos u neki od programa za upravljanje referencama.
- *Tab Delimited (Windows)* – priprema za učitavanje u programe kao što su Excel i sl.
- *Tab Delimited (Mac)* – priprema za učitavanje u programe kao što su Excel i sl.
- HTML – pregledavanje u web pregledniku.

9.10 ANALIZA REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Analiza rezultata obrađuje vrijednosti odabranog polja, a zatim izrađuje izvještaj. Pretpostavimo da ste proveli neko tematsko pretraživanje i da vas zanima koji su autori objavili najviše radova o toj temi.

Da biste proveli analizu:

1. Kliknite na tipku **Analyze** koja se nalazi na svakoj stranici s rezultatima pretraživanja, u desnom izborniku.

Analyze Results:

ANALYZE

View rankings and histograms of the authors, journals, etc. for this set of records.
(Up to 2,000 records at a time.)

"KOD PRETRAŽIVANJA SE JAVLJAJU PROBLEMI SA SLOVIMA Č,Ž,Š I Đ, KAO I KOD DVOSTRUKIH PREZIMENA."

2. Odaberite polje za analizu iz padajućeg izbornika.
3. Odaberite broj zapisa među rezultatima pretraživanja koje treba analizirati. Moguće je analizirati prvih 500 zapisa, ili cijeli set, do 2000 zapisa.
4. Odaberite prikaz:
  - prvih 10, 25, 50, 100, 250, ili 500 rezultata (vrijednosti polja).
  - minimalan broj zapisa koji zadovoljavaju uvjet. Npr. ako odaberete polje ustanove i stavite prag 5, onda će ustanova biti uključena u tablicu rezultata ako se pojavljuje u najmanje 5 zapisa.
5. Odaberite način redanja. *Record count* reda vrijednosti od visokih prema nižima, prema broju zapisa u kojima se vrijednost pojavljuje. *Selected field* reda popis abecednim redom ili numeričkim redom.

Field: Author	Records	% of Count
Lin, JC	14	6.8 %
[Anon]	6	2.9 %
De Seze, R	6	2.9 %
Hocking, B	6	2.9 %
Schuz, J	5	2.4 %
Berg, G	4	1.9 %
Blattnr, M	4	1.9 %
Kuster, N	4	1.9 %
Westerman, R	4	1.9 %
Bimoto, E	3	1.5 %

9.11 UKLANJANJE SAMOCITATA IZ REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Ponekad je korisno ukloniti samocitate iz rezultata koje smo dobili nakon *Cited Reference Search*. To je moguće učiniti kombinirajući *Cited Reference Search* i *General Search*.

1. Provedite *Cited Reference Search* da biste pronašli radove koji citiraju radove određenog autora
2. Kliknite na *General Search* i unesite ime istog autora u polje Author, nakon čega kliknite na Search.
3. Kliknite na *Advanced Search* kako biste kombinirali dva seta rezultata kombinirajući ih Booleovim NOT operatorom (npr. #1 NOT #2). Rezultati dobiveni općim pretraživanjem (*General Search*) trebaju biti sadržani u setu #2.

Scopus

Iako je Scopus relativno nova baza podataka, dobro je poznata našoj akademskoj i znanstvenoj zajednici. Scopus je najveća baza podataka koju nudi Centar za online baze podataka te ima vrlo pristupačno sučelje za pretraživanje. Osim što je bibliografska, Scopus je i citatna baza, jer osim samih radova uključuje i njihove popise literature/ referenc/citate, kao i baza podataka Web of Science. Scopus indeksira gotovo dvostruko više časopisa od baze Web of Science (15000 časopisa), a po svojim značajkama ona je jednostavno rečeno baza podataka druge generacije.

10.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

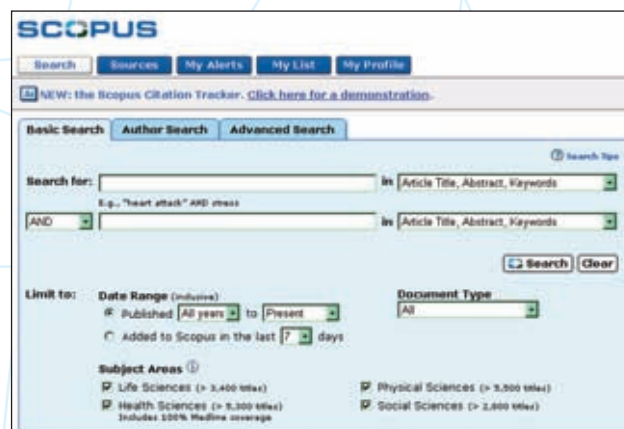
Scopusu pristupamo preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice *Pretraživanje*. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da vam za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka, ako bazi podataka pristupate sa svojeg radnog mjesta ili od kuće korištenjem CARNetovog modemskeg ulaza.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr>/klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite biblioteci u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

"SVIĐA MI SE SCOPUS I MOGUĆNOSTI KVALITETNOG PRETRAŽIVANJA PO CITIRANOSTI."

10.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

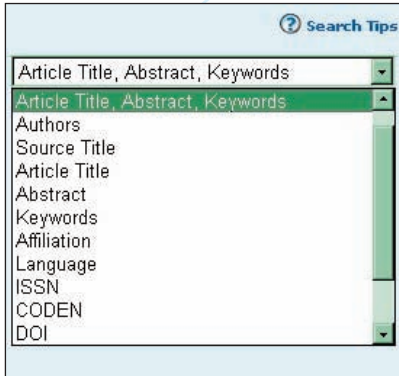
Osnovni zaslon za pretraživanje vrlo je pregledan i podešen za provođenje tematskog pretraživanja. Ponuđene su tri mogućnosti pretraživanja: *Basic Search*, *Author search* i *Advanced search*.

Iako je osnovno pretraživanje (*Basic search*) podešeno na tematsko pretraživanje (polja *Article Title*, *Abstract* i *Keywords*), moguće je pretraživati sljedeća polja (ili više njih) jednostavnim odabirom u desnom izborniku:

- sva polja (*All Fields*) u zapisu;
- naslov rada, izvorni autorski sažetak, autorske ključne riječi (*Article Title*, *Abstract*, *Keywords*);
- sve autore (*Authors*), uključujući suradnike;
- naslov izvornika (časopisa) na engleskom i izvornom jeziku (*Source Title*);
- naslov rada (*Article Title*);
- izvorni sažetak rada (*Abstract*);
- autorske ključne riječi (*Keywords*);
- autorovu pripadnost određenoj ustanovi (*Affiliation*);
- ISSN: međunarodni standardni broj serijske publikacije (International Standard Serial Number);
- DOI: označitelj digitalne inačice rada (Digital Object Identifier);

- popis literature rada (*References*);
- zbornik radova sa skupa (*Conference*) i
- naslov rada, izvorni autorski sažetak, autorske ključne riječi, imena autora (*Article Title, Abstract, Keywords, Authors*).

Obrazac za napredno pretraživanje (*Advanced Search*) koristite za pretraživanje više polja istovremeno ili za pretraživanja koja nije moguće provesti u osnovnom pretraživanju. Za pretraživanje određenog polja upišite naziv polja, razmak i izraz za pretraživanje u zagradama. Povežite izraze za pretraživanje i različita polja Booleovim operatorima.

Cjelovitom popisu naziva polja možete pristupiti klikom na *Complete list of all codes*.

10.3 JEDNOSTAVNO PRETRAŽIVANJE (Basic search)

10.3.1 Predmetno pretraživanje

Predmetno pretraživanje unaprijed je podešeno ako ne odaberete nešto drugo. Prilikom unošenja upita trebate imati na umu nekoliko stvari:

- Scopus automatski uključuje množinu, npr. *city* će pretražiti *cities*, *cities'* i *city's*, a *index* će pretražiti *indexes* i *indices*
- ako želite provesti pretraživanje po frazi, izraz morate staviti u navodne znakove, npr. "digital library", u

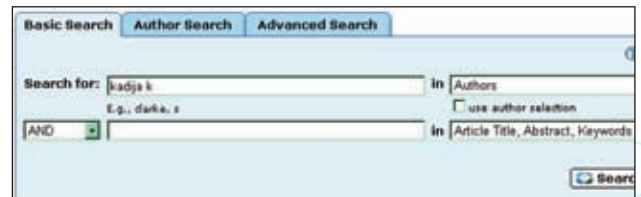
suprotnom će Scopus tražiti zasebne riječi koje će međusobno automatski povezati operatorom AND, npr. *digital AND library*

- zamjenski znak * koji zamjenjuje jedan ili više znakova može se koristiti na kraju ili na početku riječi, npr. *genet** za *genetics*, *genetically* i *dr.*, **conductivity* za *superconductivity*, *photoconductivity* i *dr.*, ili *col*r* za *colour*, *color*.
- ako koristite zagrade, unutar zagrada ne smijete koristiti zamjenske znakove.

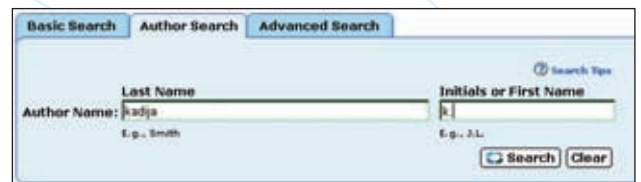
10.3.2 Pretraživanje po autoru

Pretraživanje po autoru moguće je provesti iz osnovnog pretraživanja (*Basic Search*) odabirom autorskog polja (*Authors*) ili korištenjem posebnog obrasca za pretraživanje autora (*Author Search*).

Pretraživanje po autoru iz osnovnog pretraživanja provodite tako da unesete prezime i inicijal autora u naredbeni redak, odaberete polje *Authors* i kliknete na **Search**.

Ako želite provesti kontrolirano autorsko pretraživanje, koristit ćete obrazac za pretraživanje autora (*Author Search Form*) koji autorsko polje pretražuje korištenjem posebne identifikacije autora (*Author Identification*), jedinstvene mogućnosti u svijetu baza podataka. Identifikacija autora omogućuje vam ciljano pretraživanje po autoru što je posebno dragocjeno kada pretražujemo po autoru čije prezime je često i dijeli ga više autora (npr. Ljubičić A., Lang S. ili Smith J.). Ovdje se pretraživanje provodi u dva koraka: prvi će vam dati popis svih virtualnih identiteta, među kojima možete odabrati jedan ili više njih, a u drugom ćete koraku kliknuti na prikaz radova (*Show Documents*) kako biste dobili radove odabranog/ih autora.

U našem primjeru Scopus je pronašao tri virtualna identiteta, a većinu radova (36) vezao je uz prvi. Svaki virtualni identitet tj. identificirani jedinstveni autor ima svoj jedinstveni ID broj putem kojeg je također moguće provesti pretraživanje po autoru.

Preko poveznice *Details* dolazimo do detalja o autoru, kako ih je zabilježio Scopus, zaključujući o autoru prvenstveno iz podataka o adresi, znanstvenom području, samocitatima i koautorima s kojima objavljuje. Svaki virtualni identitet, tj. identificirani autor u bazi podataka Scopus ima jedinstveni identifikacijski broj (ID), ustanovu iz koje dolazi, broj radova u bazi podataka, broj radova na webu (Scirus), broj prikupljenih citata (*Cited by*), broj koautora s kojima objavljuje te znanstveno područje (prema časopisima u kojima objavljuje). Svaki broj poveznica je na popisu radova /citata /autora pa se vrlo lagano može steći uvid u cjeloviti znanstveni opus pojedinog autora.

Kadija, K.	
Personal	
Name	Kadija, K.
Other formats	Kadija, K.
Author ID	7004462343
Affiliation	CERN
Research	
Documents	36 add to list
Web Results	1
Cited By	914 citation tracker
Co-authors	>150 (maximum 150 co-authors can be displayed)
Subject Area	Physics and Astronomy

Klikom na **Results List** vratite se na prethodnu stranicu. Vidimo da su u ovom primjeru dva rada ostala "nepridružena", prvi iz razloga drugog znanstvenog područja i drugačijeg navođenja adrese, a drugi zbog nedostajuće adrese.

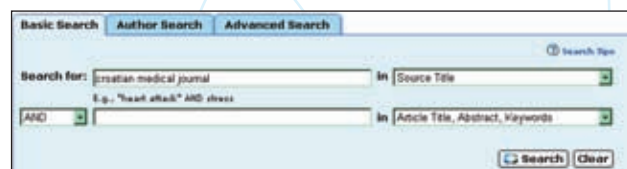
Nakon što odaberete sve varijante klikom na kućicu kraj prezimena ili na *Select All*, kliknite na **Show Documents** za popis radova odabranog autora.

Napomena: Uvidom u svoj virtualni identitet (ili više njih) u Scopus bazi podataka, autor ima mogućnost putem *Feedback* mogućnosti javiti u Elsevier potrebne izmjene ili ispravke. Da bi autor mogao javiti izmjene koje treba izvršiti potrebno je registrirati se unutar Scopus baze podataka, odabrati virtualne identitete koji mu pripadaju (tj. on je autor radova pridruženih tim identitetima), odabrati opciju *Group these author names*, napisati poruku, npr. „Dear Sir, please merge these author IDs together as they all relate to me. For further details you can contact my home page at ... or contact me via the below contact details...” i kliknuti na tipku **Send**. Nakon provjere Elsevier će u roku od nekoliko tjedana izvršiti potrebne izmjene.

"NAJVIŠE KORISTIM PRETRAŽIVANJE PO AUTORU RADA"

10.3.3 Pretraživanje po časopisu/izvorniku

Pretraživanje po časopisu/izvorniku provest ćete unutar osnovnog pretraživanja (*Basic Search*) unoseći riječi iz naslova časopisa /izvornika i odabirući polje naslov izvornika (*Source Title*).

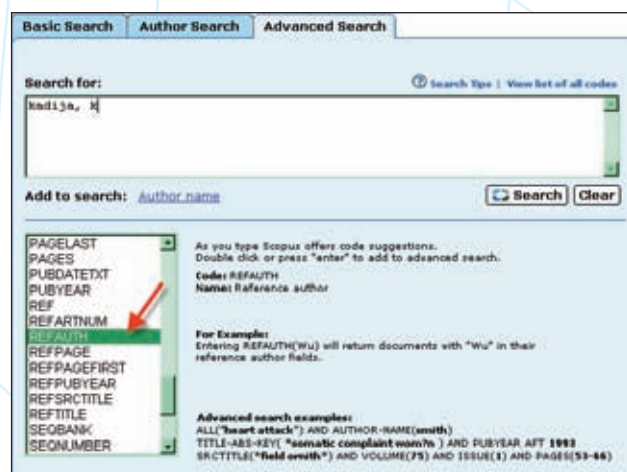

10.4 PRETRAŽIVANJE PO CITATIMA

Pretražite popis literature/referenci radova u Scopusu ne biste li pronašli određeni rad ili određenog autora i vidjeli koji su ga radovi citirali. Korištenjem obrasca za napredno pretraživanje (*Advanced Search form*) pretraživanje provodite na:

- Citiranom autoru / *Author name* (REFAUTH)
- Citiranom naslovu rada / *Article Title* (REFTITLE)
- Citiranom naslovu izvornika / *Source Title* (REFSRCTITLE)
- Godini objavljivanja citiranog rada/ *Publication Year* (REFPUBYEAR)
- Brojevima stranica citiranog rada / *Page numbers* (REFPAGE)

Ako kao upit u obrazac naprednog pretraživanja unesete REFAUTH ("kadija, k") i kliknete na **Search**, dobit ćete popis radova u čijim je popisima literature naveden naš autor.

Do podataka o citiranosti pojedinog autora možete doći i preko autorskog pretraživanja (*Author Search*) korištenjem opcije *Citation Tracker*. U našem primjeru, nakon što ste unijeli prezime i inicijal te klikom odabrali odgovarajućeg autora, kliknut ćete na *Citation Tracker* kako biste dobili preglednu tablicu koja prikazuje broj citata po godini za svaki od radova.

Citation Overview Citations received since 1996

Authors: Kadja, K.; Kadja, K.; Kadja, K. [exclude author self citations](#)

Sort documents: year descending Date Range: 2004 to >2006

	Citations					subtotal	total
	<2004	2004	2005	2006	>2006		
Total	881	232	238	80	8	520	1233
1 2006 Energy and centrality dependence of...			5	1		6	6
2 2004 Electric charge fluctuations in cen...		3	5	1		10	18
3 2004 Transverse momentum fluctuations in...		2	1	1		5	9
4 2004 Exotic baryon resonances in p-p inf...			10	4		14	18
5 2004 A and A0 production in central Pb-P...			9	2		11	11
6 2004 Energy and centrality dependence of...		72	102	5		180	183
7 2004 Evidence for an Exotic S = -2, Q =...		13	7			20	48
8 2004 Strangeness from 20 A GeV to 158 A ...		2	14	21	4	41	51
9 2003 Directed and elliptic flow of charg...							

Klikom na poveznicu ukupni broj citata (*Total*) dobit ćete popis radova koji su u svojim popisima literature navodili našeg autora¹.

Unutar *Citation Tracker*a moguće je odabrati različita vremenska razdoblja.

Scopus nudi unutar *Citation Tracker*a sasvim novu mogućnost isključivanja samocitata (*Exclude Author Selfcitations*).

10.5 KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Nakon što smo proveli neko pretraživanje klikom na **Search**, u donjem dijelu zaslona pojavljuje se popis svih provedenih pretraživanja (*Search History*). Lagano možete izbrisati ona nepotrebna, a po potrebi možete kombinirati pretraživanja korištenjem Booleovih operacija u zasebnom prozoru.

Search History

Combine AND OR

Search	Results	Source	Actions
2. SRCTITLE(nuclear physics)	108758	Scopus	Edit
1. AUTHOR-NAME(kadja,k)	58	Scopus	Edit

Za svako provedeno pretraživanje možete pogledati rezultate (*Results*), pojedino pretraživanje možete editirati (*Edit*) i eventualno nešto izmijeniti, možete ga pohraniti (*Save*) za kasniju upotrebu, a možete i postaviti sustav obavještanja (*Set Alert*), koji će vam elektroničkom poštom javljati svaki puta kada se vezano uz vaše pretraživanje u bazi podataka Scopus pojavi novi rad. Za ove dodatne mogućnosti morat ćete se registrirati unutar Scopus baze podataka (poveznica *Register*).

10.6 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

Na raspolaganju su dvije mogućnosti ograničavanja pretraživanja. Rezultate možete ograničiti prilikom samog osnovnog pretraživanja na određeni vremenski raspon, vrstu publikacije i/ili znanstveno područje.

Limit to:

Date Range (includes):
 Published [All years] to [Present]
 Added to Scopus in the last [7] days

Document Type: [All]

Subject Areas:

Life Sciences (> 3,400 titles)
 Health Sciences (> 5,900 titles)
 Physical Sciences (> 5,900 titles)
 Social Sciences (> 2,800 titles)

Druga je mogućnost ograničavanja samih rezultata, prikazanih u obliku tablice, na određeni časopis, autora, godinu objavljivanja, vrstu publikacije i/ili znanstveno područje.

Refine Results

Source Title:

Physics Letters, Section B: Nuclear, Elementary Particle and High-Energy Physics (23,539)
 Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section A: Accelerators, Spectrometers, Detectors and Associated Equipment (19,177)
 Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms (16,712)

Author Name:

Becker, U. (278)
 Chiefari, G. (270)
 Basile, M. (262)

Ograničavanje rezultata u bazi Scopus lagano je i intuitivno.

10.7 PREGLED REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Baza podataka Scopus donijela je nekoliko važnih novosti kao što su identifikator autora (*Author Identification*) i tablični prikaz citata radova (*Citation Tracker*), no vjerojatno je najveći pomak učinjen na preglednom prikazu radova koji dozvoljava manipuliranje rezultatima pretraživanja na najrazličitije načine.

Iznad samih rezultata koji su poredani kronološki prikazuje se tablica *Refine Results* koja daje cjeloviti uvid u provedeno pretraživanje, te vam odgovara na pitanja iz kojih časopisa dolaze vaši rezultati, koji su autori najzastupljeniji te kakva je distribucija rezultata pretraživanja po godini objavljivanja, vrsti publikacije i znanstvenom području.

Refine Results

Source Title:

Physics Letters, Section B: Nuclear, Elementary Particle and High-Energy Physics (23,539)
 Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section A: Accelerators, Spectrometers, Detectors and Associated Equipment (19,177)
 Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section B: Beam Interactions with Materials and Atoms (16,712)

Author Name:

Becker, U. (278)
 Chiefari, G. (270)
 Basile, M. (262)

Year:

2006 (2,948)
 2005 (7,480)
 2004 (7,432)

Results: 108,758

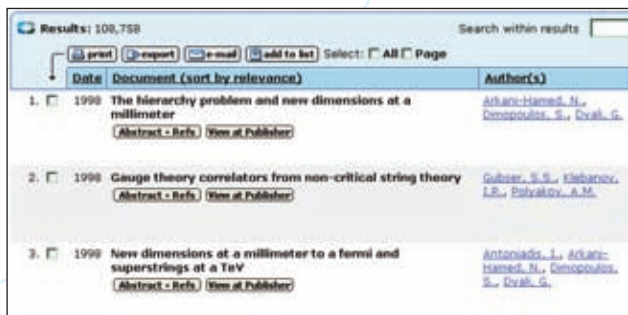
Search within results:

Print Export E-mail Add to list Select: All Page

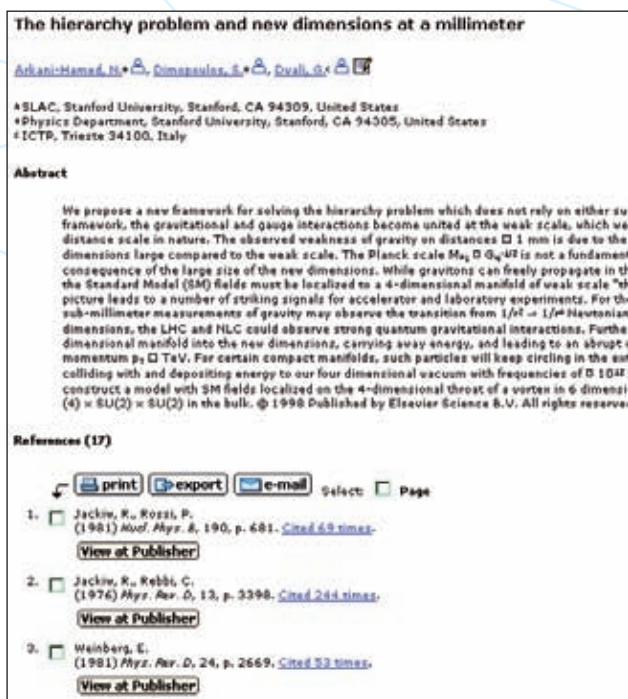
Document (sort by relevance)	Author(s)
1. 2006 Virtual Corrections to Bremsstrahlung in High-Energy Collider Physics: LHC and e+e- Colliders Abstract - Refs View at Publisher	Yost, S.A.; Ward
2. 2006 Two-loop SUSY QCD correction to the gluino pole mass Abstract - Refs View at Publisher	Yamada, Y.

¹Postoji izvjesna nepodudarnost u popisima radova koji se dobiju preko *Advanced Search* i preko *Citation Tracker*, iako bi oni trebali biti jednaki. Očito je da se pretraživanja provode korištenjem različitih algoritama i da će se s vremenom dobiveni rezultati ujednačiti.

Sam popis pronađenih radova također je vrlo pregledan. Podatak o svakom radu prikazan je unutar tablice sa sljedećim podacima: godina objavljivanja, naslov (dio naslova), autori, izvornik (naslov časopisa, volumen, broj i stranice) i broj citata. Jednostavnim klikom rezultati se mogu poredati po relevantnosti (učestalosti pojavljivanja upita), abecedi prvog autora, izvorniku ili broju citata.

Isto su tako za svaki rad na raspolaganju poveznice na detaljni bibliografski opis unutar baze podataka Scopus (*Abstract+Refs*), kao i poveznica na cjeloviti tekst na stranicama izdavača časopisa (*View at Publisher*).

Bibliografski zapis svakog rada u desnom dijelu sadrži pregledan prikaz citata tog rada.

"SUPER JE MOGUĆNOST DA U KRATKOM ROKU DOBIJEMO KORISNE I VRIJEDNE INFORMACIJE I S POSLA I OD KUĆE."

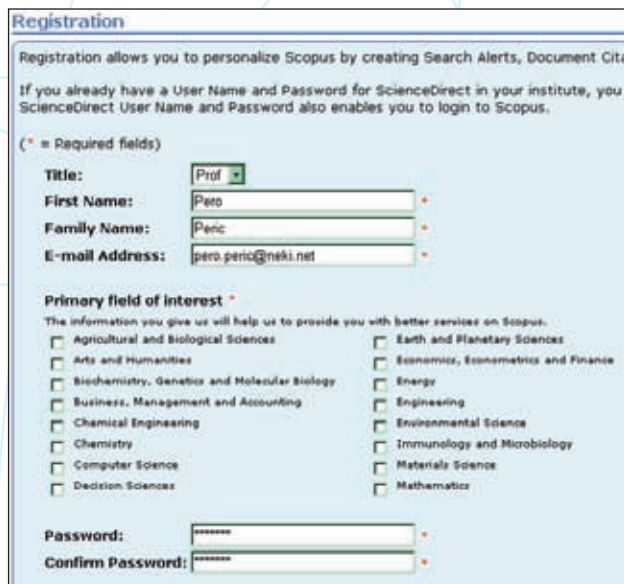
10.8 POHRANA, ISPIS I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

Prilikom pregledavanja rezultata pretraživanja imate stalno na raspolaganju mogućnosti

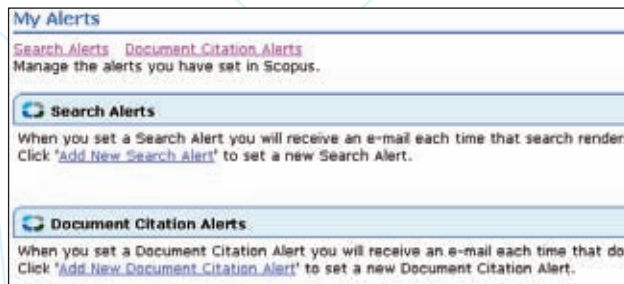
- ispisa (*Print*)
- eksporta (*Export*)
- slanja elektroničkom poštom (*E-mail*)
- stvaranja popisa odabranih rezultata (*Add to List*).

Za neke će mogućnosti biti neophodno registrirati se unutar Scopus baze podataka. Da biste to učinili, kliknite na **Register** na vrhu zaslona i popunite nekoliko osnovnih podataka. Sustav će vam dodijeliti korisničko ime (kombinacija vašeg prezimena i imena) dok ćete lozinku odabrati sami.

Registracija unutar Scopus omogućit će vam trajnu pohranu strategija i rezultata pretraživanja, podešavanje sustava obavještavanja, korištenje RSS opcije, *My List* i *Feedback*, te nekih drugih mogućnosti.

Kao registrirani ćete korisnik unutar Scopus baze podataka imati trajni uvid u vaš profil (*My Profile*), koji će osiguravati sljedeće mogućnosti:

- upravljanje pohranjenim pretraživanjima
- upravljanje sustavima obavještanja
- upravljanje pohranjenim popisima
- uvid i izmjenu osobnih podataka
- postavke za RefWorks (ako imate pristup)
- promjenu lozinke.

My Profile

[Saved Searches](#)

Manage your Saved Searches.

[My Alerts](#)

Manage your Search Alerts and Document Citation Alerts.

[My Saved Lists](#)

Manage your Saved Lists.

[Personal Profile & Scopus Settings](#)

View details from your Registration Profile. Includes a facility to change

[RefWorks Settings](#)

Set your RefWorks username and password in order to export directly to

[Change Password](#)

Change your Password.

Elektronički časopisi

Zbirke elektroničkih časopisa zapravo su baze podataka cjelovitog teksta čije je pretraživanje vrlo slično pretraživanju bibliografskih baza podataka. Jedina bitna razlika je dodatna mogućnost pretraživanja cjelovitog teksta radova te detaljno pregledavanje pojedinog izdanja časopisa.

Hrvatskim znanstvenicima i nastavnicima trenutačno je na raspolaganju više od 16500 elektroničkih časopisa različitih izdavača. Kako je na ovom mjestu nemoguće detaljno pojašniti pretraživanje za web sučelja svakog izdavača, odabrat ćemo najpopularnijeg izdavača Elsevier i njegovu zbirku elektroničkih časopisa ScienceDirect, koja osim časopisa izdavača Elsevier uključuje i časopise izdavača Academic Press, Baillière Tindall, Churchill Livingstone, Mosby, Pergamon i WB Saunders. Sučelje za pretraživanje i pregledavanje časopisa ScienceDirect tipično je sučelje za elektroničke časopise pa će stečena znanja biti jednostavno primijeniti i na druge izdavače.

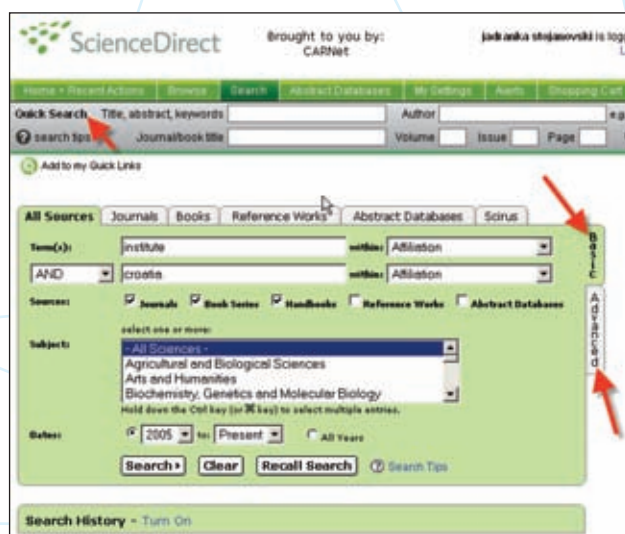
11.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

ScienceDirectu pristupamo preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice *Pretraživanje*. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da vam za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka ako bazi podataka pristupate sa svojega radnog mjesta ili od kuće korištenjem CARNetovog modemskeg ulaza.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/> klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite biblioteci u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

11.2 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Osnovni zaslon za pretraživanje elektroničkih časopisa unutar ScienceDirecta prikazan je na slici. Ponuđene su dvije mogućnosti pretraživanja: osnovno pretraživanje (*Basic Search*) i napredno pretraživanje (*Advanced search*), a gotovo na svakom zaslonu nalazi se i naredbeni redak za brzo

pretraživanje (*Quick Search*).

Iako je osnovno pretraživanje (*Basic search*) podešeno na tematsko pretraživanje (polja *Abstract*, *Title* i *Keywords*), jednostavnim odabirom u desnom izborniku moguće je pretraživati sljedeća polja (ili više njih):

- izvorni autorski sažetak, naslov rada i autorske ključne riječi (*Abstract*, *Title*, *Keywords*);
- sve autore (*Authors*), uključujući suradnike;
- naslov izvornika (časopisa) (*Journal Name/Book Title*);
- naslov rada (*Title*);
- izvorni sažetak rada (*Abstract*);
- autorske ključne riječi (*Keywords*);
- autorovu pripadnost određenoj ustanovi (*Affiliation*);
- ISSN: jedinstveni International Standard Serial Number časopisa;

"SVIĐA MI SE PRETRAŽIVANJE PO KLJUČNOJ RIJEČI, MOGUĆNOST POHRANE ODABRANIH REFERENCI U POSEBNU DATOTEKU KOJA SE MOŽE SPREMITI NA DISK I KORISTITI KASNIJE, IZRAVNA POVEZNICA NA TRAŽENI ČLANAK"

- popis literature rada (*References*) i
- cjeloviti tekst rada (*Full Text*).

Obrazac za napredno pretraživanje (*Advanced Search*) koristite za pretraživanje više polja istovremeno ili za pretraživanja koja nije moguće provesti u osnovnom pretraživanju. Povežite izraze za pretraživanje Booleovim operatorima, a pretraživanje će se provesti za svaki izraz po svim poljima.

11.3 JEDNOSTAVNO PRETRAŽIVANJE

11.3.1 Predmetno pretraživanje

Predmetno pretraživanje unaprijed je podešeno ako ne odaberete nešto drugo. Prilikom unosa upita trebate imati na umu nekoliko stvari:

- ScienceDirect automatski uključuje množinu, npr. *hadron* će pretražiti i *hadrons*, a *library* će pretražiti i *libraries*
- nije dopušteno korištenje zagrada, kao npr. kod Ovidovih baza podataka

- kao zamjenski znak na kraju riječi koristite znak !, npr. *genet!* za *genetics*, *genetically* i dr.

11.3.2 Pretraživanje po autoru

Pretraživanje po autoru moguće je provesti iz osnovnog pretraživanja (*Basic Search*) odabirom autorskog polja (*Authors*).

Pretraživanje po autoru iz *Basic Search* provodite tako da unesete prezime i inicijal autora u naredbeni redak, odaberete polje *Authors* i kliknete na **Search**.

11.3.3 Pretraživanje po časopisu/izvorniku

Pretraživanje po časopisu/knjizi provest ćete unutar osnovnog pretraživanja (*Basic Search*) unoseći riječ/riječi iz naslova časopisa/knjige i odabirući polje naslov časopisa/knjige (*Journal Name/Book Title*).

Drua je mogućnost da kliknete na *Home+Recent additions*, kako biste dobili brzi uvid u časopise koji su vam na raspolaganju. Moguće je listati odabrane časopise, sve časopise ili časopise iz određenog znanstvenog područja.

"SVIĐA MI SE MOGUĆNOST PRONALAZENJA ČASOPISA I RADOVA ZA KOJE NE ZNAM, A KORISNI SU ZA MOJE PODRUČJE."

Moguće su različite mogućnosti redanja popisa časopisa (prema naslovu, području ili izdavaču), kao i uvid u pretplaćene časopise (*Subscribed*), časopise u otvorenom pristupu (*Free*) kao i one koji nisu pretplaćeni (*Unsubscribed*).

Klikom na **Favorites** kućicu možete časopis dodati na popis odabranih naslova, a klikom na **Vol/Issue Alerts** možete aktivirati sustav obavještanja koji će vas porukom obavijestiti svaki puta kada se objavi novi broj odabranog časopisa. Za obje mogućnosti potrebno je prijaviti se kao registrirani korisnik. Postupak registracije jednostavan je i objašnjen u sljedećem poglavlju. Klikom na naslov časopisa dobit ćete zaslom u čijem lijevom dijelu je popis volumena i brojeva, a u desnom dijelu je sadržaj odabranog broja časopisa.

Za svaki je svezaka naznačeno je li pretplaćen ili nije.

Kao i kod rezultata pretraživanja, svaki je rad prikazan skraćnim bibliografskim zapisom, a uz svaki se bibliografski zapis nalaze poveznice na sažetak (*Abstract*), prošireni sažetak (*Summary Plus*), sažetak i popis literature (*Abstracts+References*), cjeloviti tekst u PDF formatu (PDF) ili cjeloviti tekst u HTML formatu (*Full text + Links*).

11.3.4 Ostale mogućnosti pretraživanja

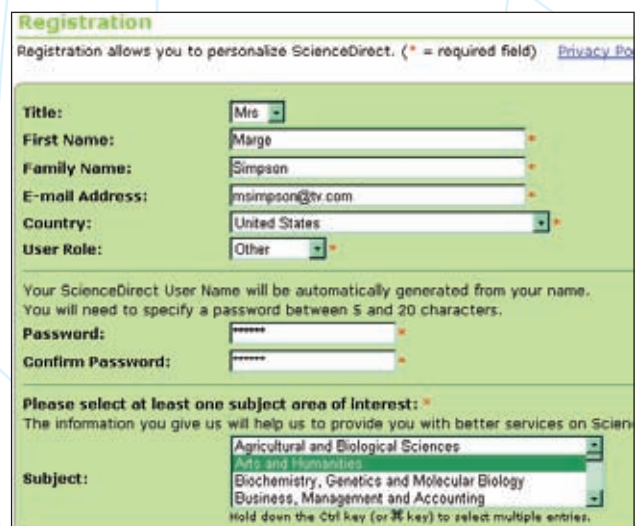
Osim pretraživanja po različitim poljima kojima je unutar ScienceDirect baze podataka opisan svaki pojedini rad i pretraživanja po nazivu časopisa, unutar ScienceDirecta moguće je pretraživati po:

- svim izvorima (*All Sources*)
- bazi podataka sažetaka (*Abstract Database*) – omogućeno pretraživanje baze podataka Medline
- Scirus – pretraživanje znanstvenih informacija na webu.

11.4 KOMBINIRANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Kombinirati rezultate pretraživanja unutar baze podataka ScienceDirect možete samo ako ste se prethodno prijavili kao registrirani korisnik. Da biste postali registrirani korisnik kliknite na **Register** na vrhu zaslona i popunite nekoliko osnovnih podataka. Sustav će vam dodijeliti korisničko ime (kombinacija vašeg prezimena i imena), a lozinku ćete odabrati sami.

Registracija unutar ScienceDirect omogućit će vam trajnu pohranu strategija i rezultata pretraživanja, podešavanje sustava obavještanja i dr.

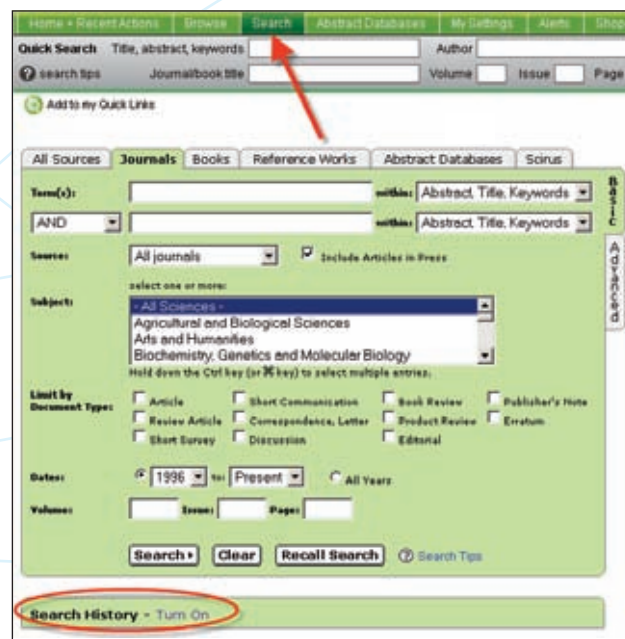

Kao registrirani korisnik unutar baze podataka ScienceDirect imat ćete trajni uvid u vaš profil (*My Settings*) koji će osiguravati sljedeće mogućnosti:

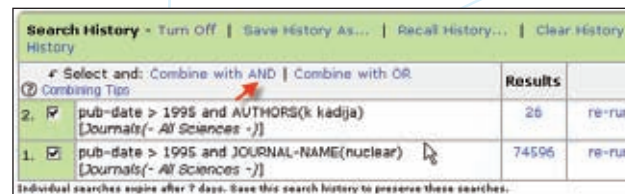
- dodavanje/uklanjanje odabranih časopisa i knjiga (*Favorites*)
- dodavanje/uklanjanje obavještanja
- uvid i izmjenu osobnih podataka
- promjenu lozinke
- generiranje izvještaja o raspoloživim elektroničkim časopisima unutar ScienceDirecta.

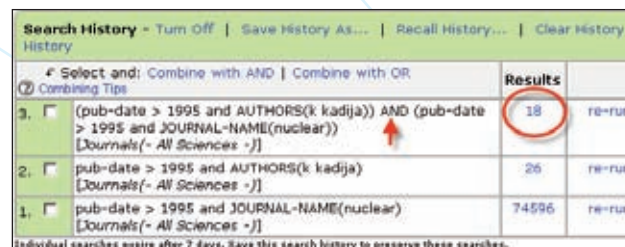
Nakon što ste se prijavili kliknite prvo na **Search**, a potom uključite bilježenje povijesti pretraživanja (*Search History – Turn on*) u dnu zaslona.

Za svako provedeno pretraživanje možete pogledati rezultate (*Results*), pojedino pretraživanje možete editirati (*Edit*) i eventualno nešto izmijeniti, obrisati (*Delete*) ili ga možete ponovno pokrenuti (*Re-run*). Rezultate pretraživanja kombinirate klikom pored rednog broja pretraživanja, a potom odabirete Booleov operator koji želite koristiti (*Combine with AND* ili *Combine with OR*).

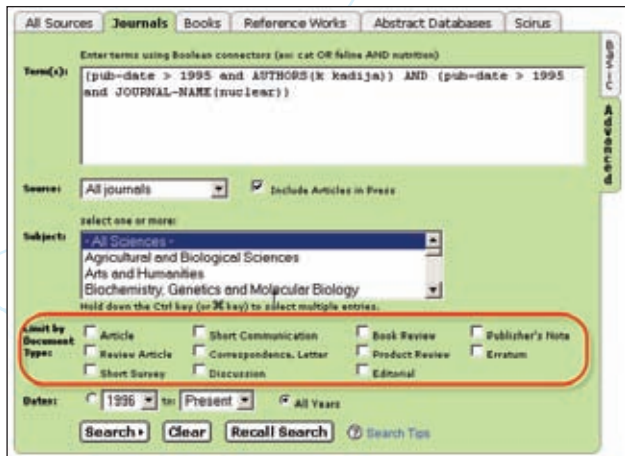
U našem primjeru odabrali smo *Combine with AND*, a kao rezultat dobili smo novi set rezultata koji zadovoljavaju zadane kriterije (radovi kojima je jedan od autora K Kadija i koji su objavljeni u časopisima koji imaju *nuclear* u nazivu).

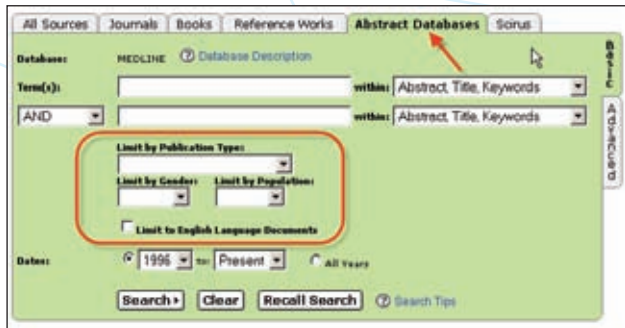

11.5 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA

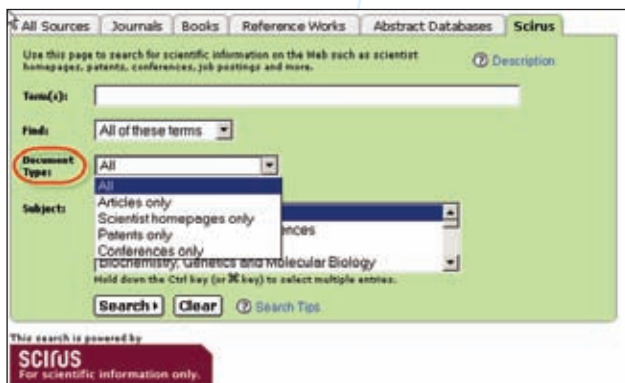
Na raspolaganju je ograničavanje pretraživanja na određeni raspon godina. Rezultate možete ograničiti prilikom samog osnovnog pretraživanja na određeni vremenski raspon i/ili znanstveno područje.

Ako za pretraživanje odaberete *Abstract Database*, tj. pretraživanje baze podataka Medline, na raspolaganju ćete imati druge mogućnosti ograničavanja tipične za odabranu bazu podataka.

Ako pak odaberete pretraživanje baze podataka Scirus, pretraživanje ćete moći ograničiti prema drugim parametrima, kao što su npr. članci, osobne stranice znanstvenika, patent, skupovi i sažeci.

11.6 PREGLED REZULTATA PRETRAŽIVANJA

ScienceDirect prikazuje popis rezultata sa skraćenim bibliografskim zapisom poredan kronološki, od najnovijih prema najstarijim radovima.

Uz svaki se bibliografski zapis nalaze poveznice na sažetak (*Abstract*), prošireni sažetak (*Summary Plus*), sažetak i popis literature (*Abstracts+References*), cjeloviti tekst u PDF formatu (PDF) i cjeloviti tekst u HTML formatu (*Full text + links*). PDF format preslikava članak onakav kakav se pojavljuje u tiskanoj inačici časopisa, stoga je pogodan za ispis. Za pregledavanje cjelovitog teksta rada na računalu pogodniji je HTML format zbog lagane navigacije, poveznica u tekstu na slike, tablice, grafikone, literaturu i dr.

"NA RASPOLAGANJU MI JE MOGLIČNOST BRZOG DOBIVANJA INFORMACIJA O ODREĐENOJ TEMI, AUTORU, ČASOPISU."

energy density range $\epsilon \approx 1-1000 \text{ GeV}/\text{fm}^3$ [2]. The experimental layout features several particle identification sub-systems, based on various techniques, to cover the momentum range from few hundreds MeV/c up to several GeV/c.

An array of seven proximity-focusing RICH detectors (HMPID) will identify hadrons of transverse momenta above 1 GeV/c. The low yield of large momentum particles in Pb-Pb collisions at LHC energies justifies the single-arm geometry of the HMPID, covering about 5% of the central barrel phase space, to carry out inclusive measurements. The cross-like layout of the seven modules each with an active area of about $1.3 \times 1.3 \text{ m}^2$ is shown in Fig. 1.

The HMPID will measure the spectra of high p_T protons and antiprotons. In particular their ratio represents a useful probe for the understanding of the mechanism of particle energy loss in dense matter. Moreover, it will extend the p_T range where Bose-Einstein interferometry with kaon pairs can be studied [3].

Almost ten years of R&D activities resulted with the construction of a large area prototype (Proto-2), a two-third sized version of the final module [4-6]. Proto-2 was successfully tested at STAR for two years providing physics results [7]. The HMPID project has now entered in the construction phase, the assembly of the first module is under way and it will be ready for tests by the end of 2002.

2. Description of the HMPID module

The detector working principle is shown in Fig. 2. Cherenkov photons, produced in the perfluorobenzene liquid radiator (15 mm thick), traverse the proximity volume, filled with CH_4 gas at ambient temperature and pressure, and reach the MWPC equipped with a CsI segmented photocathode.

The positively biased collection electrode, located next to the fused silica window, drains the electrons produced in the ionization trail generated by the charged particles traversing the proximity gap.

The photocathode, extracted from the 300 nm thick CsI layer deposited on the MWPC cathode plane, drifts to the anode wires and initiates an avalanche multiplication process in the CH_4 providing thus a precise determination of the Cherenkov photon coordinates by measuring the charge induction on the cathode pads.

Fig. 3 shows the isometric view of one HMPID module consisting of a stack of five independent frames made out of a stabilised aluminium alloy (prakamin) to reduce outgassing into the chamber active volume.

Fig. 1. Layout on the ALICE space-frame of the seven RICH modules constituting the HMPID.

Fig. 2. Schematic cross-section of the ALICE CsI RICH.

Article Outline

1. Introduction
2. Description of the HMPID module
3. The CsI photocathode
4. Front-end and read-out electronics
5. The HMPID control system
6. Conclusions

Acknowledgments
References

1. Introduction

ALICE (A Large Ion Collider Experiment) [1] is the only experiment at LHC specifically designed to investigate equilibrium as well as non equilibrium physics of strongly interacting matter in the energy density range $\epsilon \approx 1-1000 \text{ GeV}/\text{fm}^3$ [2]. The experimental layout features several particle identification sub-systems, based on various techniques, to cover the momentum range from few hundreds MeV/c up to several GeV/c.

An array of seven proximity-focusing RICH detectors (HMPID) will identify hadrons of transverse momenta above 1 GeV/c. The low yield of large momentum particles in Pb-Pb collisions at LHC energies justifies the single-arm geometry of the HMPID, covering about 5% of the central barrel phase space, to carry out inclusive measurements. The cross-like layout of the seven modules each with an active area of about $1.3 \times 1.3 \text{ m}^2$ is shown in Fig. 1.

Fig. 1. Layout on the ALICE space-frame of the seven RICH modules constituting the HMPID.

11.7 POHRANA, ISPIŠ I SLANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA ELEKTRONIČKOM POŠTOM

Prilikom pregledavanja rezultata pretraživanja imate stalno na raspolaganju mogućnosti

- eksporta odabranih radova (*Export*) i
- slanja elektroničkom poštom (*E-mail*).

Article List   Full Abstracts

display checked docs   e-mail articles   export citations

1. **NA49 Collaboration - CONFERENCE**
Nuclear Physics A, Volume 774, 7 August 2006, Pages 943-944
C. Alt, T. Anticic, B. Baatar, D. Barna, J. Bartke, L. Betev, H. Bialkowska, C. Blume, B. B. ...
[Abstract](#) | [Abstract + References](#) | [PDF \(90 K\)](#)
2. **The CsI-based RICH detector array for the identification of high momentum particles**
ARTICLE
Nuclear Instruments and Methods in Physics Research Section A: Accelerators, Spectrometers and Associated Equipment, Volume 502, Issue 1, 11 April 2003, Pages 101-107
D. Cozza, G. De Cataldo, D. Dell'Oro, L. Dell'Oro, D. Di Bari, A. Franco, B. Gładziński, ...
[SummaryPlus](#) | [Full Text + Links](#) | [PDF \(709 K\)](#)

Odaberite radove za slanje elektroničkom poštom, popunite podatke o pošiljaocu i primaocu poruke, a na kraju kliknite na **Send**.

E-mail Articles

(* = required field)

Send the following citations + links in an e-mail message:

All 31 documents
 Checked documents: Example: 3, 6-8

Sender's Name:

Sender's E-mail:

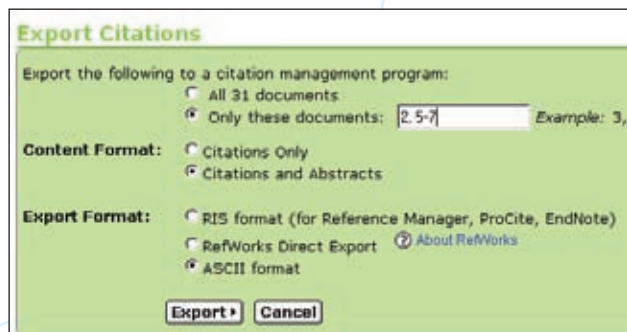
Recipient's E-mail:
(please use commas between multiple e-mail addresses.)

Subject:

Add this note:

Send E-mail in: Formatted (HTML) Plain text (ASCII)

Za eksport odabranih radova odaberite radove, opseg i format podataka, a zatim kliknite na **Export**. Ovisno o formatu koji ste odabrali sistem će vas upitati za lokaciju i ime datoteke pohranjenih podataka, lozinku za RefWorks bazu podataka (ako ste pretplaćeni na istu) ili će vam podatke ispisati na zaslону (ASCII).

Za ispis podataka koristit ćete *Print* opciju iz izbornika vašeg web preglednika (Mozilla Firefox, Opera, Internet Explorer i dr.).

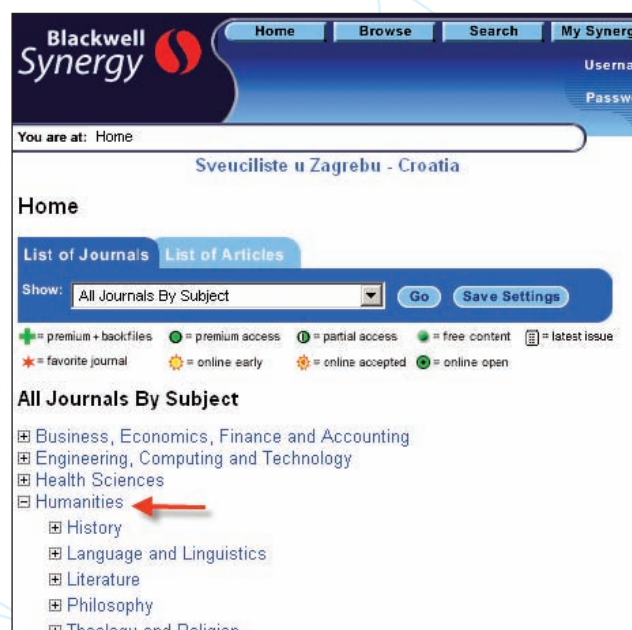
11.8 OSTALI IZDAVAČI

Sučelja različitih izdavača imaju svoje posebnosti, manje su ili više intuitivna i pregledna, a sve ono što ste naučili na primjeru Elseviera i njegove zbirke elektroničkih časopisa ScienceDirect moći ćete lagano primijeniti na sve druge izdavače.

11.8.1 Blackwell

Zbirka časopisa Blackwell Synergy dostupna je preko sučelja koje nudi mogućnost pregledavanja (*Browse*) i pretraživanja (*Search*) časopisa. Zbirka uključuje više od 800 naslova časopisa. Kao kod većine izdavača moguće je pregledavanje:

- abecednog popisa časopisa
- časopisa određenog znanstvenog područja.

11.8.2 Springer

Više od 1500 naslova časopisa dostupno je putem Springerove zbirke SpringerLink. Iako mogućnosti pretraživanja (*Search*) i pregledavanja (*Browse*) nisu tako uočljive kao kod drugih izdavača, na naslovnici se nude mogućnosti pregledavanja zbirke prema vrsti sadržaja (časopisi, knjige, referentna djela i dr.) i prema znanstvenom području. Pretraživati (*Find*) je moguće po ključnim riječima, a klikom na **More options** otvorit će se sučelje za nešto složenije pretraživanje prema većini relevantnih polja.

11.8.3 Wiley

Svoje usluge Wiley je objedinio pod nazivom WileyInterScience. Sučelje je pregledno i intuitivno, a više od 200 časopisa moguće je pregledavati kao integralnu cjelinu ili prema određenom znanstvenom području.

11.8.4 Oxford University Press

Oxford Journals objedinjuje gotovo 200 naslova časopisa koje je moguće pretraživati i pregledavati (abecedni popis i znanstveno područje). Sučelje nudi posebne „odjeljke“ s uslugama za autore radova, bibliotekare i društva.

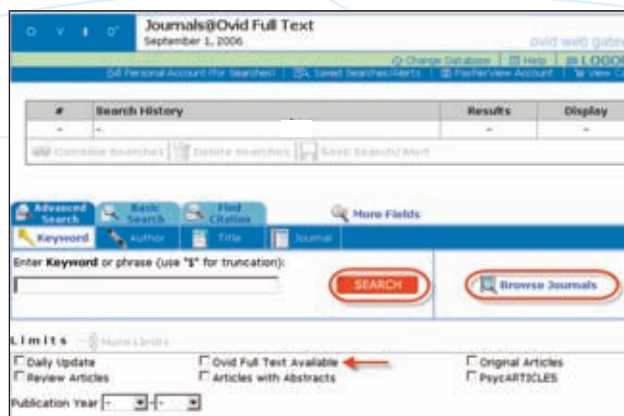
11.8.5 Cambridge University Press

Cambridge Journals Online objedinjuje gotovo 200 naslova časopisa koje je moguće pretraživati i pregledavati (abecedni popis, status pretplate i znanstveno područje).

11.8.6 Lippincott Williams&Wilkins (LWW)

Stotinjak časopisa izdavača LWW kao i petnaest časopisa zbirke Core Biomedical Collection (Lancet, JAMA, British Medical Journal, Science i dr.) dostupni su vam preko Ovidovog sučelja. Sam Journals@Ovid Full Text objedinjuje više stotina elektroničkih časopisa preko 50 izdavača. Ako želite izdvojiti samo LWW časopise i petnaest časopisa koji su vam dostupni s cjelovitim tekstom, tijekom pretraživanja kliknite na ograničenje (*Limit*) Full Text Available. Na glavnom zaslonu dostupna su još sljedeća ograničenja: izvorni znanstveni radovi (*Original Articles*), pregledni radovi (*Review Articles*) i radovi sa sažecima (*Articles with Abstracts*). Časopise je moguće pregledavati (po području ili po naslovu) i pretraživati.

Dodatna ograničenja moguća su iz izbornika za ograničavanje (*Limit*): radovi s popisima literature (*Articles with References*), radovi s grafičkim prikazima (*Articles with Graphics*), područje znanosti časopisa (*Journal Subset*), vrsta publikacije (*Publication Types*) i godina objavljivanja (*Publication Year*).

Iako je zbirku elektroničkih časopisa kroz Ovidovo sučelje jednostavno pretraživati, preporučamo da se pretraživanje provede na nekoj od bibliografskih baza podataka te da se zatim koriste poveznice koje vode na cjelovite tekstove radova u časopisima.

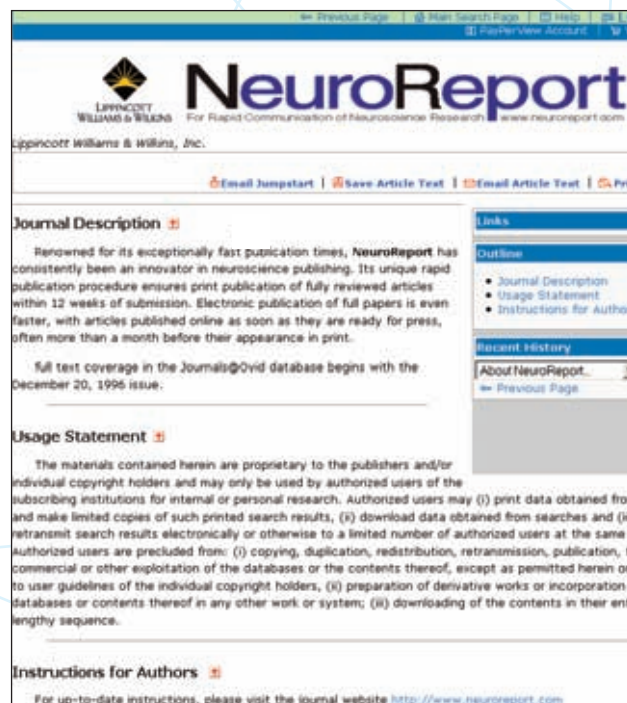
Administrirajući Ovidove baze podataka, u posljednjih godinu dana puno smo radili na povezivanju bibliografskih baza podataka s elektroničkim časopisima i drugim mrežnim izvorima. To je za korisnike izuzetno značajno jer se sada iz bibliografskih baza jednostavno može doći do cjelovitih tekstova radova u časopisima i obratno, bez da se pretraživanje ponavlja za svakog izdavača. U svrhu administracije koristili smo Ovidove alate za administraciju od kojih je najvažniji Ovid LinkSolver.

Za sve vas koji ipak želite pretraživanje provesti na zbirci elektroničkih časopisa, potrebno je napomenuti da ja svaka riječ u tekstu pojedinog rada, uključujući popise literature i potpise pod slikama, pretraživa ako svoje pretraživanje tako definirate. Nakon provedenog pretraživanja iz prikazanih rezultata sa skraćenim bibliografskim zapisom, klikom na poveznicu *Ovid Full Text* dobijete cjeloviti tekst rada.

Rad je moguće pogledati i u PDF obliku koji je pogodan za ispis. Na popis rezultata pretraživanja vraćate se klikom na *Results Display*, a na početni zaslon za pretraživanje klikom na *Main Search Page*.

Detaljne informacije o časopisima mogu se saznati iz opisa časopisa do kojeg dolazimo preko opcije *About This Journal*. O časopisu se mogu doznati sljedeći podaci: opis, koja područja pokriva, izdavač, učestalost izlaženja, napomene o pravima korištenja, upute za autore.

Popis svih polja u Journals@Ovid Full Text možete naći u sredini brošure. Navest ćemo samo neka polja koja su specifična baš za ovu bazu podataka:

- *Byline Text (BT)* – raznovrsne informacije o projektima iz kojih je rad proizašao, datumu prihvatanja rada i sl.
- *Date of Publication (DP)* – dan, mjesec i godina kada je časopis objavljen
- *Other Title (OT)* – naslovi na izvornim «neengleskim» jezicima na kojima su objavljeni
- *References (RF)* – cjeloviti bibliografski zapisi popisa literature koju su autori navodili u svojim radovima
- *Summary Language (SL)* – jezik(ci) na kojem je napisan sažetak
- *Full Text (TX)* – cjeloviti tekst rada, bez dijelova koji su uključeni u ostala raspoloživa polja.

11.8.7 Emerald

Emerald je 1967. osnovala skupina eminentnih znanstvenika koji su, nezadovoljni tadašnjim načinom znanstvene publicistike, osnovali MCB University Press, alternativnu izdavačku kuću usmjerenu na menadžment i marketing. 2001. g. ime izdavačke kuće izmjenjeno je u Emerald. Danas Emerald objedinjuje oko 155 časopisa koji su na raspolaganju hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj zajednici.

Elektroničke knjige

Elektroničke knjige nedavno su akvizicija Centra za online baze podataka, kojom je hrvatskom biomedicinskom konzorciju osiguran pristup četrdeset trima elektroničkim knjigama. Elektroničke knjige dio su Ovid sustava, a integrirane su u Books@Ovid bazu podataka. Korisnicima je na raspolaganju cjeloviti tekst knjiga, uključujući reference, dodatke i grafičke prikaze, a odabrane su knjige koje predstavljaju najreprezentativnija izdanja iz medicine, sestrištva i farmakologije. Budući da su elektroničke knjige dostupne kroz Ovidovo sučelje, za njihovo pretraživanje i pregledavanje vrijedi većina pravila koja smo opisali kod Ovidovih baza podataka. Stoga ćemo u ovom poglavlju opisati samo značajke specifične za elektroničke knjige.

12.1 PRISTUP I ODABIR BAZE PODATAKA

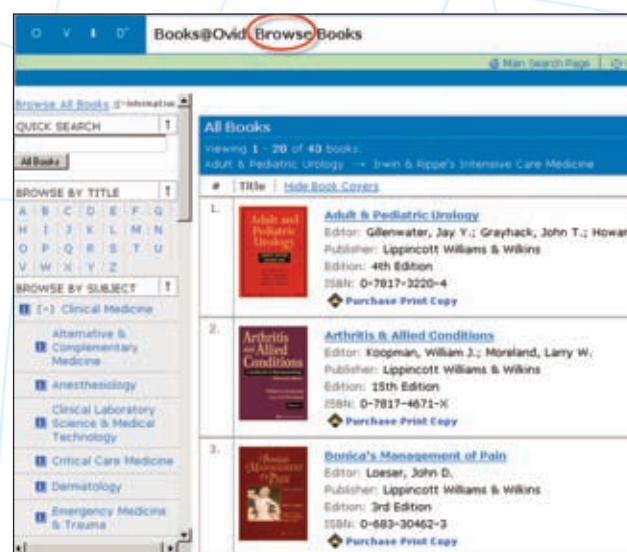
Elektroničkim knjigama unutar Books@Ovid pristupate preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice *Pretraživanje*. Pristup je reguliran putem validacije IP adresa, što znači da za pretraživanje baza nisu potrebni korisničko ime i lozinka ako bazi podataka pristupate sa svojega radnog mjesta ili od kuće, korištenjem CARNetovog modemskeg ulaza.

Ako program ipak traži vaše korisničko ime i lozinku, to znači da ustanova iz koje pristupate bazi nije uključena u licenciju (najnovije podatke o licencijama za svaku raspoloživu bazu podataka potražite na adresi <http://www.online-baze.hr/> klikom na naziv baze podataka). U tom se slučaju za dodatne informacije obratite biblioteci u vašoj ustanovi ili uputite zahtjev na online@carnet.hr.

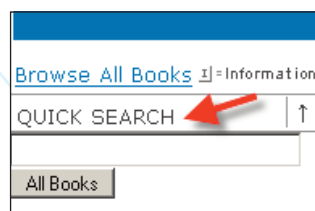
"DOBRO JE ŠTO JE CARNET PREPOZNAO SVOJU VAŽNU ULOGU PROMOTORA OVAKO VAŽNIH INFORMACIJSKIH SERVISIA UNUTAR AKADEMSKE ZAJEDNICE."

12.2 OSNOVNI ZASLON ZA PREGLEDAVANJE

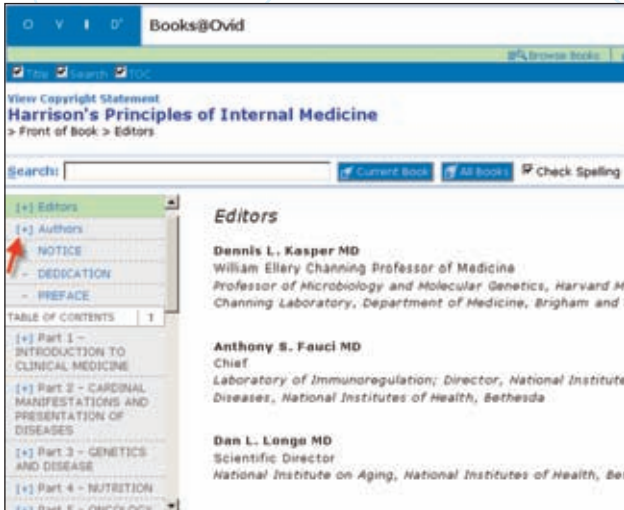
Za elektroničke je knjige pregledavanje (*Browse*) vrlo važna mogućnost i nudi se automatski, dok pretraživanje (*Search*) morate posebno odabrati. Osim cjelovitog teksta knjiga, na raspolaganju su popisi literature, slike i grafički prikazi te, što je velika prednost elektroničkih knjiga, najnovije informacije, tzv. *updates*.

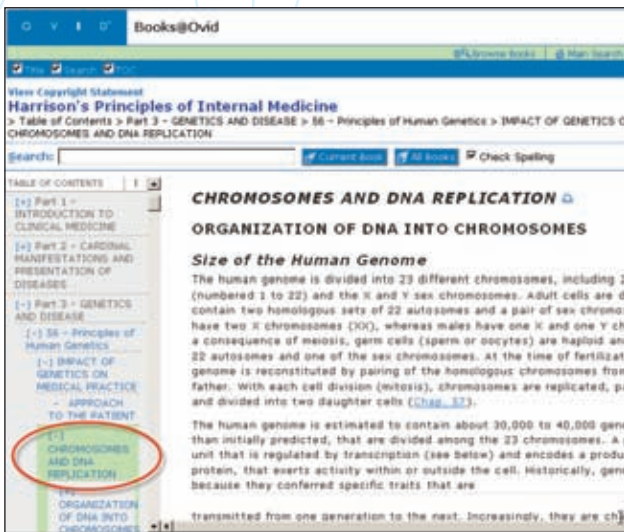
Na osnovnom zaslonu za pregledavanje nudi se mogućnost brzog pretraživanja (*Quick Search*) svih knjiga ili odabrane knjige, pregledavanje po abecedi, pregledavanje po znanstvenom području, te pregledavanje svake raspoložive knjige.

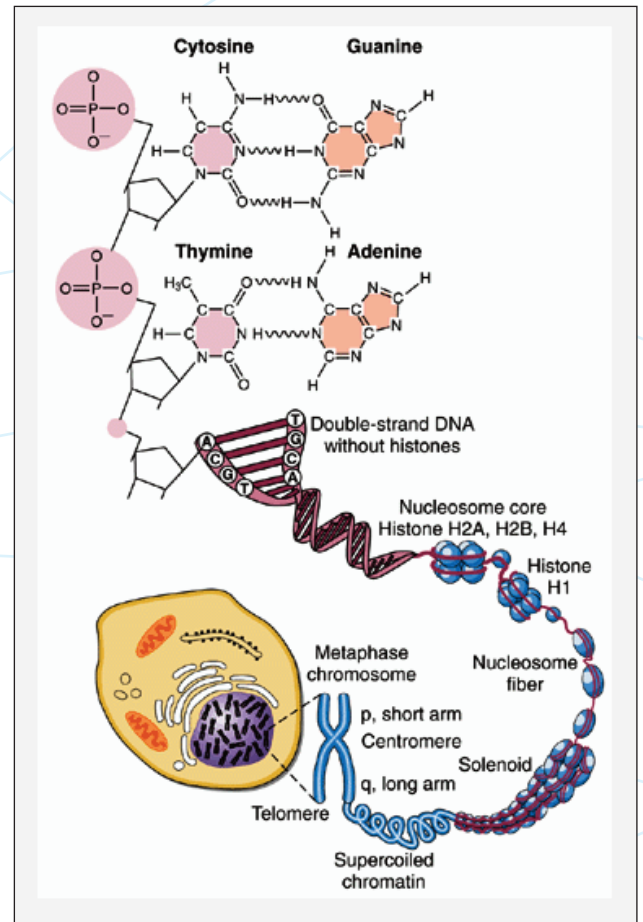
Ako odaberete neku određenu knjigu, npr. *Harrison's Principles of Internal Medicine*, na raspolaganju vam je sadržaj cijele knjige. Na lijevom dijelu zaslona nalazi se sadržaj, koji je sastavljen od osnovnih poglavlja. Potpoglavlja možete vidjeti klikom na znak + uz naslov poglavlja. Klikom na + i - sadržaj knjige možete proširivati i sažimati prema želji.

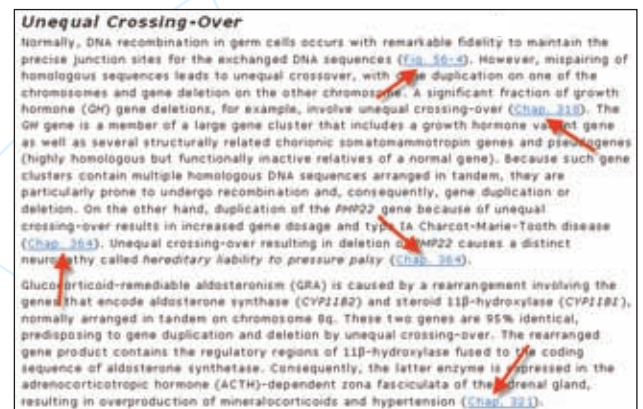
Kada iz sadržaja odaberete određeni segment knjige on će se prikazati u desnom dijelu zaslona.

Dijagrami, grafikoni, ilustracije i fotografije na raspolaganju su u smanjenom *thumbnail* obliku, a klikom na *View Figure* možete ih pogledati u punoj rezoluciji.

Tekst knjige raspoloživ je u HTML obliku, tako da je omogućena lagana navigacija i brojne hipertekstualne poveznice unutar teksta.

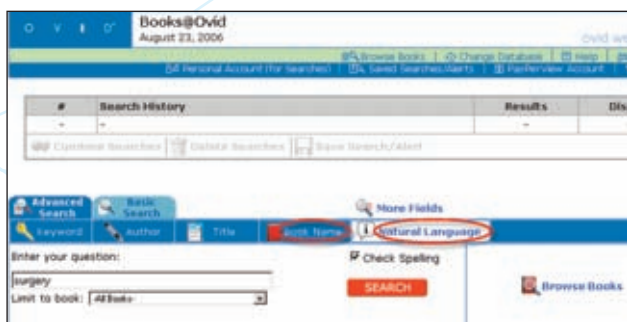
Klikom na *Main Search Page* možemo iz pregledavanja prijeći na osnovni zaslon za pretraživanje.

12.3 OSNOVNI ZASLON ZA PRETRAŽIVANJE

Osnovni zaslon za pretraživanje standardni je zaslon Ovidovog sučelja. Pored osnovnog (*Basic Search*), naprednog (*Advanced Search*) i pretraživanja referenci (*Find Reference*), kod elektroničkih knjiga na raspolaganju su nam dvije dodatne opcije:

- pretraživanje po naslovu knjige (*Book Name*)
- pretraživanje korištenjem prirodnog jezika (*Natural Language*)

Ovidovo pretraživanje korištenjem prirodnog jezika unaprijed je zadano ako ne odaberete drugačije. Korištenjem te opcije, pitanje možete postaviti direktno na "običnom" engleskom jeziku bez poznavanja posebne sintakse. Tehnologija pretraživanja prirodnog jezika automatski će iz vašeg upita prepoznati i odabrati koncepte, varijante riječi (množinu, sinonime itd.), relevantne specijalističke medicinske izraze, a rezultati će se poredati po relevantnosti.

Za napredno pretraživanje poželjno je poznavati strukturu polja (u sredini brošure). Neka od polja karakteristična za Books@Ovid su:

- *Byline Text (BT)* – informacije o doprinosima knjizi, kao što su projekti, datumi prihvatanja rukopisa i sl.
- *Chapter Author (CH)* – ime(na) i prezime(na) autora pojedinih poglavlja
- *Caption Text (CT)* – popratni tekstovi uz slike, grafičke prikaze, tablice i dr.
- *Book Editor (ED)* – podaci o urednicima
- *Edition Statement (ET)* – podaci o izdanju
- *Front Matter (FM)* – raznovrsni podaci koji se nalaze na naslovnici knjige
- *Heading Title (HD)* – kompletan sadržaj knjige
- *Location of Publisher (LC)* – zemljopisni smještaj izdavača
- *References (RF)* – bibliografske jedinice popisa literature

12.4 PRETRAŽIVANJE

Pretraživanje se može ograničiti na poglavlje, odabrani (selektirani) tekst ili na cijeli tekst knjige.

12.4.1 Pretraživanje po ključnoj riječi (Keyword Search)

Pretraživanje po ključnoj riječi provodite korištenjem tipke **Keyword**, a kod elektroničkih će se knjiga ono provesti na cjelovitom tekstu knjige, pa možete očekivati velik broj rezultata ako usko ne definirate temu koja vas zanima.

12.4.2 Pretraživanje po autoru (Author Search)

Pretraživanje provodite odabirom tipke **Author** kao za svako drugo pretraživanje po autoru unutar baza podataka Ovid.

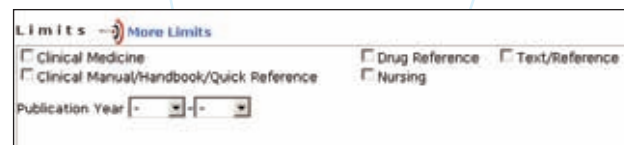
12.4.3 Pretraživanje po naslovu (Title Search)

Pretraživanje po naslovu provodite odabirom tipke **Title**.

12.5 OGRANIČAVANJE PRONAĐENIH REZULTATA (LIMIT)

Najčešće korištena ograničenja kod Books@Ovid nalaze se ispod naredbenoga retka. Možete ih koristiti odmah tijekom tekućeg pretraživanja i označiti ih zajedno s unošenjem upita, ili naknadno na bilo kojem od provedenih pretraživanja. Moguće je istovremeno koristiti više kriterija za ograničavanje.

Sve parametre za ograničavanje možete dobiti klikom na **More Limits**.

"SVIĐAJU MI SE LOGIČKI OPERATORI KOJI MI OMOGUĆAVAJU KVALITETNO I CILJANO PRETRAŽIVANJE."

12.6 PREGLEDAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA

Skraćeni zapis koji dobijemo kao rezultat pretraživanja kod Books@Ovid sadrži sljedeće informacije:

- naslov knjige
- urednici
- izdavač i godina izdanja
- naslov poglavlja
- odlomak teksta koji sadrži vaš upit.

Score: *****

5. Source: Chapman's Orthopaedic Surgery
 Editors: Chapman, Michael W.
 Publisher: Lippincott Williams & Wilkins, 2001.

Chapter: PRINCIPLES OF HAND SURGERY AND SURGICAL APPROACHES TO THE HAND AND WRIST
 Passage: ... HAND **SURGERY** AND **SURGICAL** APPROACHES TO THE HAND AND WRIST M. G. Carlson Robert M. Szabo Paul R. Lipscomb M. G. Carlson: Department of Orthopaedics, The Hospital for Special **Surgery**, New York, NY, 10021. R. M. Szabo: Professor of Orthopaedics, Professor of Plastic **Surgery**, Chief, Hand and Upper Extremity Service, University of California School of Medicine, Sacramento, CA, 95817. P. R. Lipscomb: Professor Emeritus of Orthopaedics, University of California—Davis, Davis California, 95817. A. BASIC PRINCIPLES OF **SURGERY**. Robert M. Szabo Paul R. Lipscomb Sterling Bunnell (1882 to 1957), the father of **surgery**, said, "Next to the brain, the hand is man's greatest asset and to it is due the

Purchase Print Copy

Score: *****

6. Source: Kelley's Textbook of Internal Medicine
 Editors: Humes, H. David, DuPont, Herbert L., Gardner, Laurence B., Griffin, John W., Hama, Edward D., Hazzard, William R., King, Talmadge E., Loriaux, D. Lynn, Nabel, Elizabeth G., Traber, Peter G.
 Publisher: Lippincott Williams & Wilkins, 2000.

Chapter: LAPAROSCOPIC SURGERY FOR GASTROINTESTINAL DISORDERS
 Passage: ... **SURGERY** FOR GASTROINTESTINAL DISORDERS C. DANIEL SMITH TIMOTHY Laparoscopic **surgery** is the performance of abdominal **operations** through small incision rod-lens telescopes and fiberoptic light sources to project a view from within the abdomen. With this view the operating surgeon can manipulate intra-abdominal organs and additional small incisions. Sometimes called minimal access **surgery**, this **operative** technique embraced by the medical community and by the **general** public. In fact, the public sector the primary influence driving the rapid development of laparoscopic **surgery**. Laparoscopic revolutionized **surgery** of the gastrointestinal tract. In many ways, the development of

Purchase Print Copy

Poveznica na *Complete Reference* prikazat će i druge podatke, kao što su:

- izdanje
- jezik
- ISBN
- vrsta publikacije
- znanstveno područje i potpodručja, i dr.

Result 5.
 Link to...
 Ovid Full Text

Score	*****
Book Editor	Chapman, Michael W.
Edition Statement	3rd Edition
Book Title	Chapman's Orthopaedic Surgery
Publisher	Lippincott Williams & Wilkins
Location of Publisher	530 Walnut Street, Philadelphia, PA 19106 USA, LWW.com
Language	ENGLISH
ISBN	0-7817-1487-7
Publication Type	Text/Reference
Book Subset	Clinical Medicine
Subject Category	Orthopaedics, Surgery
Year of Publication	2001
Book Text Excerpt	Chapter Author: Carlson, Michelle Gerwin; Szabo, Robert M.; Lipscomb, M. G. Carlson: Department of Orthopaedics, The Hospital for Special Surgery , New York, NY, 10021. R. M. Szabo: Professor of Orthopaedics, Professor of Plastic Surgery , Chief, Hand and Upper Extremity Service, University of California—Davis, School of Medicine, Sacramento, CA, 95817. P. R. Lipscomb: Professor Emeritus of Orthopaedics, School of Medicine, University of California—Davis, Davis California, 95817. A. BASIC PRINCIPLES OF HAND SURGERY . Robert M. Szabo Paul R. Lipscomb Sterling Bunnell (1882 to 1957), the father of surgery , said, "Next to the brain, the hand is man's greatest asset and to it is due the

Poveznica na *Ovid Full Text* prebacit će vas u dio knjige koji sadrži odlomak iz skraćenog zapisa.

Wiley Copyright Statement | Purchase Print Copy

Chapman's Orthopaedic Surgery
 Table of Contents > SECTION III - THE HAND > General Principles and Anatomy > CHAPTER 37 - PRINCIPLES OF HAND AND SURGICAL APPROACHES TO THE HAND AND WRIST

Search: [ ] of Current Book [ ] of All Books [ ] Check Spelling

[+] CHAPTER 37 - PRINCIPLES OF HAND SURGERY AND SURGICAL APPROACHES TO THE HAND AND WRIST

- [+] Trauma
- [+] Conditions of Tendons
- [+] Conditions of Nerves
- [+] Reconstructive Procedures
- [+] SECTION IV - SPORTS MEDICINE
- [+] SECTION V - JOINT RECONSTRUCTION, ARTHROSCOPY, AND ARTHROPLASTY
- [+] SECTION VI - THE FOOT
- [+] SECTION VII - NEOPLASTIC, INFECTIOUS, NEUROLOGIC AND OTHER SKELETAL DISORDERS
- [+] SECTION VIII - THE SPINE

CHAPTER 37
PRINCIPLES OF HAND SURGERY AND SURGICAL APPROACHES TO THE HAND AND WRIST

Michelle Gerwin Carlson
 Robert M. Szabo
 Paul R. Lipscomb
 M. G. Carlson: Department of Orthopaedics, The Hospital for Special **Surgery**, New York, NY, 10021.
 R. M. Szabo: Professor of Orthopaedics, Professor of **Surgery**, Division of Plastic **Surgery**, Chief, Hand and Upper Extremity Service, University of California—Davis, School of Medicine, Sacramento, CA, 95817.
 P. R. Lipscomb: Professor Emeritus of Orthopaedics, School of Medicine, University of California—Davis, Davis California, 95817.

A. BASIC PRINCIPLES OF HAND SURGERY

Robert M. Szabo
 Paul R. Lipscomb
 Sterling Bunnell (1882 to 1957), the father of modern hand **surgery**, said, "Next to the brain, the hand is man's greatest asset and to it is

"SVIĐA MI SE POLUŽDANOSTI I POPTLINOŠT KOJE NUDE BAZE PODATAKA."

Za one koji žele znati više

13.1 STOPWORDS

Riječi koje nemaju značenje pri pretraživanju, a pojavljuju se vrlo često, zovu se *stopwords*. Takve se riječi ne pretražuju, tj. ako ih unesemo unutar upita sustav će ih ignorirati. Ako ih ipak želimo uključiti kao dio izraza po kojem pretražujemo, onda cijeli izraz moramo staviti u navodne znakove.

Popis *stopwords* varira donekle od baze do baze, a za Ovidove baze podataka izgleda ovako:

"U SKLOPLU TEČAJEVA CENTRA BI DOBRO PRIPREMITI TISKANI MATERIJAL ZA POLAZNIKE"

a	done	just	out	their
about	due	kg	over	theirs
after	during	km	overall	them
again	each	largely	per	then
all	either	like	perhaps	there
almost	enough	made	possible	these
also	especially	mainly	previously	they
although	etc	make	quite	this
always	followed	may	rather	those
among	following	might	really	through
an	for	min	regarding	thus
and	found	ml	resulted	to
another	from	mm	resulting	under
any	further	more	same	up
approximately	give	most	seem	upon
are	given	mostly	seen	use
as	giving	must	several	used
at	had	nearly	should	using
be	hardly	neither	show	various
because	has	no	showed	very
been	have	nor	shown	was
before	having	not	shows	we
being	here	now	significant	were
between	how	obtain	significantly	what
both	however	obtained	since	when
but	if	of	so	whereas
by	in	often	some	which
can	into	on	such	while
could	is	only	suggest	with
did	it	or	than	within
do	its	other	that	without
does	itself	our	the	would

13.2 PRETRAŽIVANJE IZ NAREDBENOG RETKA KORIŠTENJEM KRATICA ZA POLJA

13.2.1 Dvoslovne kratice polja

Pretraživanje se u svakom trenutku može provesti bez korištenja izbornika unošenjem cjelovitog upita u naredbeni redak. Za takvo pretraživanje morat ćemo dobro poznavati dvoslovne kratice polja baze podataka koju pretražujemo¹. Svako polje u opisanim bazama podataka ima svoju dvoslovnu kraticu koja se uglavnom može jednostavno pronaći u dodatnim informacijama o bazi podataka. Npr. kod Ovidovih baza podataka klikom na dobit ćemo detaljne informacije o svakoj bazi podataka, uključujući kratice za polja (*Database Field Guide*). Navodimo samo neke primjere:

- *Author* = au
- *Abstract* = ab
- *Title* = ti... itd.

Dvoslovne kratice služe za pretraživanje iz naredbenoga retka. Npr. kod Ovidovih baza podataka koristit ćemo ih na sljedeći način:

1. `digital.ab` potražiti će sve radove koji u sažetku sadrže izraz *digital*. Napomena: ako želite naći složeniji izraz u sažetku, staviti ćete ga u navodnike, npr. "digital library".ab
2. `digital.ab/freq=4` potražiti će sve radove koji u sažetku izraz *digital* sadrže najmanje četiri puta.
3. `archive adj3 digital.ab` potražiti će sve radove koji u sažetku izraz *archive* i izraz *digital* sadrže međusobno razdvojene s najviše tri riječi.
4. `root digital.ti` prikazat će položaj izraza *digital* unutar indeksa polja naslov (*Title*).
5. `babic-ivancic v.au` potražiti će sve radove autorice Babić-Ivančić Vesne.
6. `boskovic.in` potražiti će sve radove u kojima se riječ "bošković" nalazi u nazivu i adresi ustanove autora.

Pretraživanje korištenjem dvoslovnih kratica za polja brzo je i učinkovito te pogodno za naprednije korisnike. Obično je na raspolaganju kroz napredna sučelja (Advanced Search, Expert Search i sl.), no možemo ga provesti iz naredbenog retka na bilo kojoj razini pretraživanja.

Iako su kratice polja različite kod različitih baza podataka (potražite ih u sredini ove brošure), princip pretraživanja je isti kod većine baza podataka.

13.2.2 Točka-točka naredbe kod Ovidovih baza podataka

Napredniji korisnici postupak pretraživanja mogu ubrzati korištenjem tzv. točka-točka naredbi. Sve se naredbe upisuju u naredbeni redak.

U tablici je navedeno samo nekoliko naredbi koje bi vam mogle najviše koristiti. Slovo "n" zamjenjuje broj seta.

Naredba:	Služi za:
<code>../n</code>	ograničavanje seta "n" na različite parametre
<code>limit n to parametar</code>	ograničavanje seta broj "n" na parametar, koji je u ovom slučaju puni naziv ograničenja (npr. limit 1 to human)
<code>../n hu=y</code>	ograničavanje na ljude (<i>hu</i> = <i>Human</i>)
<code>../n lg=en</code>	ograničavanje na engleski jezik (<i>lg</i> = <i>Language</i> ; <i>en</i> = <i>English</i>)
<code>../n ab=y</code>	ograničavanje na dokumente koji imaju sažetak (<i>ab</i> = <i>Abstract</i>)
<code>../n up=y</code>	ograničavanje na najnoviji segment (<i>up</i> = <i>Latest Update</i>)
<code>../n yr=1998</code>	ograničavanje na 1998. godinu (<i>yr</i> = <i>Year</i>)
<code>../n em=9808</code>	ograničavanje na mjesec kolovoz 1998. godine (<i>em</i> = <i>Entry Month</i>)
<code>../n sb=n</code>	ograničavanje na dio baze podataka "n" (<i>sb</i> = <i>Database Subset</i>)
<code>../c/imebaze</code>	prebacivanje na drugu bazu podataka
<code>../pg n</code>	brisanje seta n iz niza pretraživanja (<i>Search Strategy</i>)
<code>../c/kod_baze</code>	prebacivanje na drugu bazu podataka (šifre baza podataka potražite u sredini brošure)
<code>../sv ps(ime)</code>	trajna pohrana strategije pretraživanja pod određenim imenom koje odaberete
<code>../o</code>	završetak sesije pretraživanja
<code>../?</code>	prikaz cjelovitoga popisa točka-točka naredbi

"DOBRO JE ŠTO MOGU PRONAĆI LITERATURU KOJA ME ZANIMA, A MOŽDA LOPĆE NE ZNAM DA POSTOJI DOK NE POGLEDAM U BAZAMA PODATAKA."

¹Detaljan pregled polja za svaku bazu i dvoslovne kratice možete naći u sredini brošure.

"PRATIM PROMJENE NA SUČELJIMA KOJA SE RAZVIJAJU I POSTAJU SVE BOLJA. SUSTAVI ZA OBAVJEŠTAVANJE SU MI POSEBNO KORISNI."

13.3 SUSTAVI OBAVJEŠTAVANJA (AUTOALERTS/SDIS)

Opcija *AutoAlert* omogućava automatsko generiranje izvještaja s najnovijim rezultatima vezanim uz pohranjenu strategiju pretraživanja, koji se šalje elektroničkom poštom. *AutoAlert* vam omogućava primitak elektroničke pošte svaki puta kada se u bazu podataka doda novi zapis vezan uz temu/autora/časopis koji vas zanima ili učestalost koju sami definirate. Opcija *AutoAlert* vam omogućava da budete u tijeku s najnovijim rezultatima istraživanja.

Opciju *Autoalert* kod većine baza podataka možete aktivirati samo ako se registrirate unutar sustava. Korisničko ime i lozinku koju dobijete nakon registracije možete koristiti uvijek kada pretražujete baze podataka unutar određenog sustava.

Da biste iskoristili opciju *AutoAlert*, morate imati pripremljeno pretraživanje (strategiju) na koje će se opcija *AutoAlert* odnositi. Postavke opcije *AutoAlert* odabirete u prozoru za pohranu strategije pretraživanja.

AutoAlert opciju možete jednostavno isključiti kada ste na odmoru ili odsutni te je jednostavno ponovno aktivirati po povratku.

13.4 RSS FEED

RSS (Really Simple Syndication) je format temeljen na XML-u namijenjen distribuciji sadržaja na webu. Korištenjem RSS-a mogu se distribuirati najrazličitije vrste sadržaja, pa tako i rezultati pretraživanja iz Scopus baze podataka. Mogućnost RSS postupno uvode i druge baze podataka.

Da biste koristili RSS opciju unutar baze podataka Scopus, na računalu morate imati instaliran tzv. *RSS reader*. *RSS reader* su programi za prikupljanje informacija iz različitih izvora za prikaz kroz jedinstveno sučelje. *RSS reader* najčešće su dostupni besplatno i mogu se učitati na računalo i jednostavno instalirati. Možete odabrati između *desktop readera* i onih temeljenih na webu. Veliki izbor *RSS readera* na raspolaganju vam je na stranici <http://www.rss-specifications.com/rss-readers.htm>.

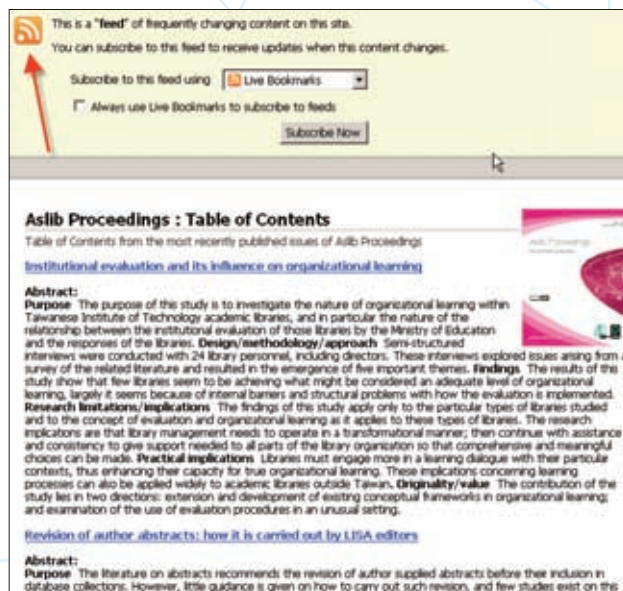
RSS vam omogućava automatsko dnevno učitanje najnovijih rezultata pretraživanja iz baze podataka Scopus izravno na vaše računalo, bez ulaženja u bazu podataka Scopus i provođenja pretraživanja!

Scopus nudi *RSS feed* za pretraživanje radova, pretraživanje citata i pretraživanje povezanih dokumenata (*Related document search*). Postupak je sljedeći:

1. Na stranici s prikazanim rezultatima kliknite na (RSS);
2. Ako nemate omogućen JavaScript, kliknite na ponuđeni *Set up RSS*;
3. Unesite ime za vaš *RSS feed*;
4. Kliknite na **Continue**;

5. Kreirat će se URL adresa koju pomoću opcije *Copy/Paste* kopirajte u svoj RSS čitač;

6. Vaš će RSS čitač u bazi Scopus pronaći najnovije radove koji su rezultat vašeg upita.

13.5 UČITAVANJE REZULTATA PRETRAŽIVANJA U DRUGE PROGRAME

Kada radite eksport rezultata pretraživanja iz pojedine baze podataka, format koji ćete odabrati ovisit će o tome što želite učiniti s tim rezultatima. Ako ih želite pregledavati u tekstualnom editoru kao što je MS Word ili Notepad, odabrat ćete običan tekstualni (ASCII) format. Ako pak rezultate želite učitati u neki od programa za upravljanje referencama, tj. kreirati vlastitu bazu podataka, odabrat ćete format koji vaš program zna učitati. Većina baza podataka nudi mogućnosti eksporta kompatibilne s najpoznatijim programima za upravljanje referencama kao što su RefWorks, EndNote, ProCite, Reference Manager i sl.

13.5.1 EndNote Web

Program EndNote Web besplatno je na raspolaganju svim ISI – Web of Knowledge korisnicima (Web of Science, Journal Citation Reports) budući da je odnedavno u vlasništvu Thomsona¹. EndNote Web je program za pretraživanje baza podataka, organiziranje relevantnih rezultata pretraživanja (referenci) i stvaranje bibliografija za različite svrhe (npr. literaturni navodi na kraju rada u časopisu, doktorske disertacije ili neke druge publikacije). Namijenjen je istraživačima, nastavnicima, studentima i bibliotekarima, koji uz pomoć EndNote Web mogu kreirati vlastite baze podataka koje sadrže isključivo njima najvažnije reference. Osim što se u EndNote Web mogu učitati reference iz drugih baza podataka, korisnik ih može i samostalno unijeti u program.

¹Lokalnu verziju EndNote programa možete kupiti preko <http://www.endnote.com>, a možete učitati program i prethodno ga testirati kroz period od 30 dana bez plaćanja.

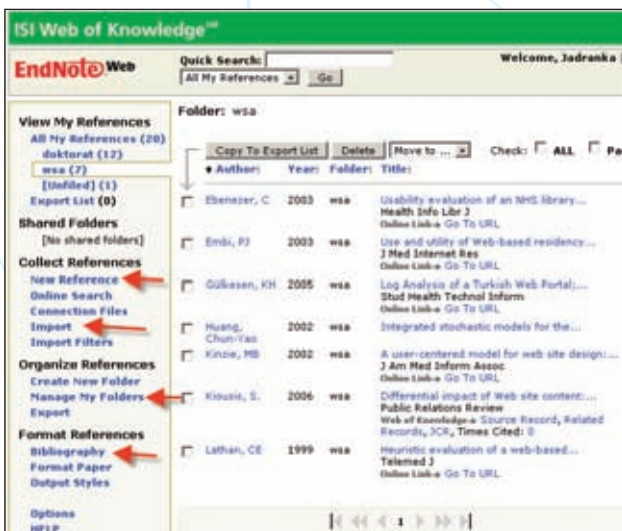
Da biste koristili EndNote Web, potražite na web sučelju Web of Knowledge EndNote Web Library, a potom se registrirajte (*sign up*) popunjavajući odgovarajuća polja u obrascu za registraciju koja su označena kao obavezna. Nakon postupka registracije možete pretražiti bazu podataka, odabrati relevantne rezultate pretraživanja te kliknuti na Save to my EndNote Web tipku.

Pri svakom sljedećem korištenju Web of Knowledge pratit će vas vaša „osobna baza podataka“ My EndNote Web Library.

Svoju osobnu bazu podataka za vas najrelevantnijih referenci možete u svako doba otvoriti, a od mnogih ponuđenih opcija izdvajamo mogućnost unosa nove reference (New Reference), mogućnost učitavanja novih referenci iz drugih raspoloživih baza podataka kao što su Current Contents, Inspec, Medline i dr. (*Import*), organiziranje referenci unutar pretinaca po izboru (*Manage My Folders*) i izradu bibliografija putem zadanih formata za navođenje literature (*Bibliography*)².

EndNote ne osigurava samo pohranu i organizaciju bibliografskih podataka o radovima već i pohranu PDF datoteka i slika. Svaku referencu moguće je opisati korištenjem tridesetak bibliografskih polja, a u osobnu bazu podataka moguće je pohraniti 10000 referenci. Moguće je dodavanje vlastitih opaski, dodavanje ključnih riječi i mijenjanje bilo kojeg od polja. EndNote Web osigurava poveznice na PDF dokumente, web stranice izdavača, kao i podatke o citiranosti (*Times Cited*), slične zapise (*Related Records*) i sl.

Pomoću dodatnog besplatnog plug-in programa omogućeno je direktno povezivanje referenci iz EndNote Web baze podataka i teksta članka, knjige ili disertacije koji pišete korištenjem MS Word programa. Ova se opcija naziva *Cite While You Write*.

EndNote Web vam omogućava dijeljenje pojedinih pretinaca s drugim korisnicima, što je posebno korisno kod pisanja zajedničkog rada i sl.

"PRIJE DOSTA GODINA BIO SAM ZAMOLJEN DA NAPRAVIM JEDAN REVIZIJSKI PRIKAZ LITERATURE SA SVOJEG ŠIREG PODRUČJA. Taj zahtjev sam tada morao otkloniti zbog nedostatka pristupa bazama podataka. Zahvaljujući pristupu bazama sada sam mogao ostvariti dobar uvid u to područje (koje je, naravno, u međuvremenu napredovalo), te napraviti pregled koji je koristio meni a nadam se da će i drugima. Hvala za vaš rad."

² EndNote Web nudi oko 2300 različitih formata za navođenje literature (Publishing/Citing Styles) što je posebno korisno kod slanja radova različitim izdavačkim kućama ili uredništvima časopisa s različitim pravilima za navođenje literature.

ONLINE BAZE PODATAKA – PRIRUČNIK ZA PRETRAŽIVANJE
2. dopunjeno i prerađeno izdanje

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 627000.

Autorica teksta: Jadranka Stojanovski
Izdavač: Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNET
Josipa Marohnića 5, 10 000 Zagreb
<http://www.carnet.hr>
tel: (01) 666 1 616
fax: (01) 666 1 615

Za izdavača: Zvonimir Stanić, dipl.ing.
Tehnički urednik: Marina Mayer
Fotografije: Sandra Stankić, Marina Mayer
Vizualno rješenje i prijelom: Indigo Plavo
Lektura: TRANSLATION EXPERTS HRVATSKA, Šeferova 6, Zagreb
Naklada: 3 500 primjeraka

CENTAR ZA ONLINE BAZE PODATAKA
Jadranka Stojanovski, Goran Škvarč

Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNet
Josipa Marohnića 5, Zagreb

INSTITUT RUĐER BOŠKOVIĆ
Bijenička c. 54, Zagreb

Služba za korisnike Centra za online baze podataka
tel.: +385 1 4561 043
URL: <http://www.online-baze.hr>
e-mail: help@baze.irb.hr

ISBN: 978-953-6802-13-5

9 789536 802135